

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	v upravnistvu prejemam:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5:50
na mesec 2—	na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Tiskovništvo: Knaflcova ulica št. 5, (v pritičju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan svezter izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: petstopenjska peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pisemna naročila brez istodobne vpolnitve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 24—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6:50	četrt leta 6:50
na mesec 2:30	na mesec 2:30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnistvo: Knaflcova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 33.

K bližajočim se občinskim volitvam.

Nekaj tednov nas samo še loči od časa, ko bo treba ljubljanskemu meščanstvu stopiti na volišče, da si izbere po več kakor polletni medved na magistratu svoje zapuščanje, katerim bo zaupalo in poverilo občinsko gospodarstvo in občinsko samoupravo.

V dobi medvlade na magistratu se je posrečilo zakletim sovražnikom ljubljanskega mesta klerikalcem oktroirati Ljubljani nov volilni red, s čigar pomočjo upajo dobiti v svoje pesti tudi deželno prestolnico.

Cisto gotovo je torej, da bodo klerikalci pri bodočih občinskih volitvah napeli vse svoje moči, da spravijo v občinski svet čim največ svojih pristašev in da si pridobijo ako mogoče, tudi večino v tej korporaciji.

Z ozirom na to je pač umestno, ako si nekoliko pobliže in natančneje ogledamo stališče, ki je zastopajo klerikalci nasproti Ljubljani, ter vzamemo v pretres politiko, ki jo klerikalna stranka dosledno izvaja zoper interese ljubljanskega mesta.

Klerikalna politika zastopa z vso doslednostjo agrarne interese.

Ne moremo trditi, da bi bili ti interesi istovetni s koristmi slovenskega kmetijskega prebivalstva, zakaj dokazano je, da agrarna politika ni na korist toliko širokim kmetijskim slojem, posebnost slovenskim, kakor na korist posamnim veleposesnikom in kmetijskim mogotcem.

To vedo klerikalci čisto dobro, a kljub temu so vrgli med narod frazo o agrarni interesni politiki, ker računajo s tem, da se da široke kmetijske plasti najlažje voditi na vajetih, ako se jim neprestano deklamira pesem o kmetiskem uboštvo, ako se umetno ustvari gospodarsko nasprotstvo med kmeti in mestnim prebivalstvom ter se venomer ščeva kmetjsko ljudstvo proti meščanom.

V nedavni preteklosti ni bilo v naši deželi še opaziti dejanskega nasprotstva med kmetijskim in mestnim interesi.

Pogubnemu delovanju klerikalne stranke pa se je zahvaljevati, da se je v zadnjih letih na umeten način vzgojilo nezaupanje med kmetjskim in mestnim prebivalstvom, ki se je v zadnjih letih vsled klerikalnega

ščevanja in hujškanja stopnjevalo v direktno nasprotstvo.

Po klerikalni krivdi moramo danes računati s tem, da se v danem položaju dejansko ne dajo več strniti mestni interesi in takozvani agrarni, ki jih zastopa pri nas klerikalna stranka.

Vodilno načelo vse današnje klerikalne politike je, izstradati kranjska mesta, predvsem Ljubljano in jo izžeti do zadnje kaplje krvi na korist klerikalnim kmetijskim občinam.

Kakor rdeča nit se vije skozi vse delovanje in nehanje klerikalne stranke neutešljivo stremjenje naprti Ljubljani čim največ bremen in obremenitve, da bi ljubljansko mesto za to ogromne davke, ki se leto zaletom iztekajo v deželne zakladnice, dobilo le en vinar kot delni ekvivalent iz deželnih sredstev.

Klerikalci se dosledno ravna po principu: Ljubljana le dajati in plačati, a ne predrzni se zahtevati, da bi imela enake pravice do deželnih dohodkov, kakor kmetjske občine.

Da se klerikalna stranka v resnici drži načela, je razvidno iz vsega njenega delovanja tako v državnem, kakor predvsem v deželnem zboru.

Vse, kar je storila v državnem zboru, vse to je direktno naperjeno proti Ljubljani in je namenjeno naravnost odškodovati življenjske interese ljubljanskega prebivalstva brez razlike strank.

Ta namen ima novi cestni zakon, ta smoter ima tudi deželno posojilo, ki se ima najeti.

Oba ta zakona merita na to, da bi na stroške ljubljanskega mesta podprla kmetjske občine in jim ustvarila čim največje udobnosti ter jim nudila čim največ koristi.

Blizu pol milijona bi naj plačevala Ljubljana vsako leto v deželno blagajno, kakor določata gori navedena zakona, toda vsi deželni dohodki bi se naj uporabljali edino in izključno samo v korist klerikalnim kmetijskim občinam.

Dasi plačuje ljubljansko mesto malodane polovico vseh deželnih davkov, vendar bi po nazorih klerikalnih mogotcev ne smela zahtevati od dežele niti belica za - se.

Da je to vnebovpijoča krivica, razsodnim ljudem pač ni treba šele razlagati.

Znano je, kako neznosna draginja je v zadnjem času zavladovala v Ljubljani.

Pod pezo te draginje se ljubljansko prebivalstvo, ki si mora za drage denarje kupovati sploh vse, kar je potrebno za življenje, jedva še preživlja.

Vlada sama je uvaževala to neznosno stanje, ter dovolila, da se tudi Ljubljani da na razpolago 5000 kg cenenejšega argentinskega mesa.

Kdor pozna življenjske razmere v Ljubljani, je moral ta ukrep samo pozdraviti.

A kdo se je z vso vsem v vseh silah upiral uvozu argentinskega mesa in ga skušal preprečiti?

Kdo drugi, kakor klerikalci, saj je prav pred enim tednom najhujše grmel proti uvozu tega mesa na shodu v »Unionu« kolovodja klerikalne stranke dr. Šusteršič sam.

Sedaj pa naj ljubljanski prebivalci trezno preudarijo, kaj bi delali z njimi ti klerikalci, ako bi se jim posrečilo dobiti še upravo mestne občine v svoje pesti?

Trdno smo prepričani, da bi ne bila v tem slučaju Ljubljana ničesar drugega, kakor molzna krava za klerikalne kmetjske občine.

Zato upamo in se nadejamo, da bo vse ljubljansko prebivalstvo brez razlike političnega prepričanja, spoznalo nevarnost, ki grozi interesom ljubljanskega mesta od klerikalcev, ter volilo v občinski zastop moške, ki so že z vsem svojim dosedanjim delom pokazali, da so jim koristili in interesi ljubljanskega prebivalstva najvišji zakon.

Klerikalci proti papežu.

Meseca novembra lanskega leta je papež Pij X. izdal velevažen ukaz. S tem ukazom je duhovščini naročil, da naj pač pospešuje snovanje klerikalnih gospodarskih organizacij, obenem je pa duhovnikom strogo prepovedal, da bi bili pri gospodarskih organizacijah predstojniki, ali blagajniki ter pri teh organizacijah sploh opravljali funkcije, ki jim nalagajo odgovornosti, jim delajo skrb in jih odvrčajo od njihovega duhovskega poklica.

Ni dvoma, da je papežev ukaz izšel iz spoznanja, da se duhovščina na škodo svojemu pastirskemu poklicu preveč peča s kupčijskimi in denarnimi stvarmi in da vsled tega trpi na ugledu in na zaupanju, ki ga potrebuje za dobro in uspešno izvrševanje dušebrižništva.

Svoj ukaz pa je papež tudi utemeljeval z določbami tridentinskega konkla, čigar sklepi so danes temelj katoliške cerkve.

Papež je ukazal, da morajo tekom štirih mesecev odstopiti od gospodarskih organizacij vsi duhovniki, ki opravljajo pri njih kake funkcije in vsoljni katoliški svet je to vzel z zadovoljstvom na znanje. Ponekod so duhovniki že tudi odložili svoje funkcije pri različnih gospodarskih organizacijah.

Ali glej čudo! Slovenski klerikalci se nečesto pokorijo papeževemu ukazu. Ker se je škof Mahnič po srečilo vjeti papeža, da je za njegovo škofijo dovolil izjemo, hočejo tudi klerikalci na Kranjskem poskusiti svojo srečo, da bi papeža vjeli za enako dovoljenje.

Nobene besede bi ne rekli, če bi klerikalci poskusili doseči papeževo dovoljenje s poštnimi sredstvi. Toda klerikalci hočejo papeža nalagati in ogoljufati in hočejo z lažmi in z goljufijo pripraviti papeža, da dovolijo kranjskim duhovščini sodelovati pri kupčijskih organizacijah.

Ljubljanski škof Jeglič je te dni v svojem listu razglasil, da pojde v Rim in da se bo sam s papežem dogovoril glede sodelovanja duhovščine pri gospodarskih organizacijah. Ne vemo, kako si ljubljanski škof predstavlja to dogovarjanje. Po naši sodbi se škof lahko dogovori s kakim svojim kaplanom, nasprotno pa more papeža kvečjemu kaj ponižno prositi, zakaj med škofom in med papežem je precej tak razloček, kakor med kakšnim okrajnim glavarjem in med cesarjem.

Pa tudi proti škofovemu posredovanju bi ne bilo ugovarjati, če bi imel škof namen, papežu podati nepristransko poročilo o stanju v kranjski deželi in duhovniški stranki. Toda škof si menda ne obeta dosti uspeha samo od svojega osebnega posredovanja, zato je klerikalna stranka napela še druge strune.

Pred kratkim so dobile klerikalne zadrage naslednjo okrožnico:

Zadruga zveza v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 10. dec. 1910. Zaupno!

P. n.

Acta apostol. sedis z dne 30. novembra so prinesla dekret, ki ga podajamo v prepisu. Za naše razmere je dekret neizpeljiv. Zveza

hoče začeti akcijo v tem oziru. V državnem zboru je naš predsednik med prizadetimi krogi pričel tudi delo, ki naj se z njim pojasni v Rimu neizvedljivost dekreta in pa opozori na nevarnost, ki preti, če bi se dekret izpeljal.

Poslanci posredujejo pri nunciju na Dunaju. Zadeva je velike važnosti. Zato po naročilu našega predsednika prosimo, da tekem 10 dni določite Zvezi pismo, v katerem s svojega krajevnega stališča kratko in jedrnatno označite, zakaj je sodelovanje duhovnikov pri zadrugi nujno potrebno. V pismu naprosite Zvezo, naj vse potrebno ukrene, da ne bo trpelo zadrugiško škodo, in naj posreduje pri škofih, da ti izposlušajo proštev za vse duhovnike.

To pismo naj pod društveno stampiljo podpišejo člani laiki načelstva in eventualno nadzorstva.

Ponavljamo: napravite pismo kratko in je določite priporočeno v 10. dneh Zvezi.

Predno se pa zadeva ne reši, ne ukrenite brez vednosti Zveze nobene stvari in tem pogledu.

Zadružnim pozdravom:

Zadruga zveza v Ljubljani.

Ta zaupna okrožnica je dragocen dokument. Z izjavami zadrug hočejo klerikalci papeža ogoljufati. S temi, od duhovnika dr. Kreka naročenimi izjavami posvetnikov hočejo klerikalci papeža nalagati, da ljudstvo želi sodelovanje duhovnikov pri zadrugah in da smatrajo posvetniki to delovanje za potrebno. Zakaj duhovniki sami ne prosijo? Zato, ker vedo, da bi jih papež ne uslišal. Uslišal jih bo le, če ga spravijo v zmozi in v to zmozi ga hočejo spraviti z naročenimi izjavami.

Predsednik Zadrugne zveze je dr. Krek. In ta duhovnik vodi akcijo proti papeževemu ukazu, ta duhovnik je naročil izjave zadrug, ki naj spravijo poglavarja katoliške cerkve v zmozi, da bi prekleval, kar je zakazal! Ne verjamemo, da bi se bilo kdaj kaj takega zgodilo; vsekakor pa je ta zaupna okrožnica dokaz, da je klerikalcem veliko več na tem, da duhovščina politično deluje, kakor da bi se po ukazih rimskega papeža posvečala pastirskemu delu.

Radovedni smo, kako bodo klerikalci te naročene izjave papežu predložili. Pravi škandal bi bil, če bi jih papežu izročil ljubljanski škof in pa

LISTEK.

Ginevanje pravljic.

Ko so izšle prelepe, po narodnih motivih spisane pravljice Fr. Milčinskega, sem pogostoma prav iz učiteljskih ust slišal mnenje, da so pravljice škodljivo berilo za mladino. Reklo se je, da pravljice čez mero razvijajo otroško fantazijo in da zavajajo mladino v praznovestvo, ki ga je že itak preveč med našim narodom. Reklo se je celo, da pospešujejo pravljice posirovljenje . . .

Nisem pedagog, a vzlic temu se nikakor ne morem sprijazniti s tem mnenjem. Na svoji strani imam dva moza, katerim pač nihče ne bo odrekal avtoritete. To sta brata Grimm. Svojo izdajo nemških pravljic, sta brata Grimm priporočala kot vzgojevalno knjigo in sta v predgovoru na naslov tistih, ki so se jim poedina mesta v pravljicah zdela nevarna, zapisala vedno resnične besede: »Dež in rosa padata kot dobrota na vse, kar na zemlji stoji, kdor se svojih rastlin ne upa ven postaviti, ker so preobčutne in bi lahko škodo trpele, nego jim raje v sobi priliva s prestano vodo, vendar ne bo mogel zato zahtevati, naj dež in rosa sploh ne padata.«

Tudi otroka je treba navaditi na

dež in na roso, ne samo telesno, marveč tudi duševno. Če so zdravega duha, jim pravljice ne bodo škodovale, niti estetsko tako skrbno izpoljene, kakor so pravljice Fr. Milčinskega, niti navadne narodne pravljice.

Pomisliti je, da je otroško obzorje le jako ozko. Otroci poznajo samo to, kar vidi. Prvo razširjenje tega obzorja se zgodi, kadar čuje otrok prvo pravljico. Kar se mu v pravljici pove, tega na lastne oči ni videl. Čim bolj se otrok razvija, toliko več vidi in vsled tega tudi od pravljice več zahteva.

Ali mika otroka res le čudežna vsebina pravljice? Nikakor ne! Otroci sploh ne vidi v pravljicah nič čudežnega, marveč smatra vse za golemo in popolno resnico. Otroci verjame, da so na svetu velikani in pritičkavci, saj ima zanj vsak odrasel človek nekaj velikana podobnega na sebi in manjši brateci so mu pritičkavci. In dobra teta, ki ima vedno kako darilec pripravljeno, ali ni to dobrotna vila? Otroci se nič ne čudi, da se menjavata dan in noč, da sledi toplemu poletju mrzla zima, da prihajajo ljudje na svet in zopet mrje. Vse to se mu zdi samo ob sebi umestno. Zakaj naj bi se torej čudil pravljicam in dogodkom, ki jih pripovedujejo? Ne! V čudežnosti pravljic ne najde otrok nič čudežnega.

Pravljice izgube za otroka vsak pomen v trenutku, ko spozna, da njih vsebina ni verjetna. Vedno mu uga-

jajo le stvari, ki se mu zde verjetne.

Nič drugače ni bilo z narodi. Ko so nastale bajke in pravljice, so jih narodi verjeli. Tudi odrasli ljudje so verjeli, da je vse to mogoče, kar pripovedujejo bajke in pravljice. Noveje preiskave so dognale, da so se bajke in pravljice pri raznih narodih tekom časa, tekom tisoletij močno izpremenile. Vedno primerno umstvenemu razvoju dotičnega naroda. Vedno so narodi iz bajk in pravljic odstranjali vse to, kar se jim ni več zdelo verjetno, ali so vsaj vse dogodke tako premenili, da so se jim zdeli verjetni. Kar je en rod že verjel, to naslednjemu rodu že ni več bilo verjetno in izločil je vse to, kar ni več odgovarjalo njegovemu razumu.

Tako so se vse bajke in pravljice pri različnih narodih bistveno spremenile in ko so se znanstveniki začeli zanje zanimati, je bil že velik del teh bajk in pravljic pozabljen in izgubljen.

V hrupu moderne kulture se pri nas Slovenci žal le premnogo tega blaga izgubi. Pozabljanje se je začelo tedaj, ko je Guttenberg izumil tiskarstvo. Tisk dovoljuje površnost v zapominjanju in slabi spomin toliko bolj, ker človek lahko vedno kaj novega bere. To je lahko opazovati vsak dan. Ljudje, ki nič resnega ne bero in nič novega ne študirajo, imajo na pr. nebroj malenkostnih dogodkov iz mladih, posebno dijaških let v spominu, dočim so jih drugi, ki ve-

no kaj novega študirajo, popolnoma pozabili.

Kakšno zakladnico narodnih bajk in pravljic bi lahko imeli, če bi bil kdo recimo v 13. ali 14. stoletju zapisoval te proizvode ljudskega duha. Kaj bi šele bilo, da so takrat poznali fonograf in gramofon. Ves kulturni razvoj človeštva bi se bil najbrž izvršil v drugi smeri.

Čas je skoro vse to uničil. Ginevanje pravljice se je pri nas začelo že pred stoletji. V novejšem času, ko je toliko listov in knjig, ko ljudje toliko vidijo in doživijo in prebijo toliko sveta, umirajo bajke in pravljice čudovito hitro.

Teh narodnih bajk in pravljic imajo Slovenci bomo malo zapisanih in še te niso izdane. Zdi se mi, da Slovenska Matica niti za izdajanje narodnih pesmi nima več pravega veselja, dasi je Štrekljeva izdaja gotovo večjega pomena, kakor kak tucat povesti in črtic.

Meni so Milčinskega pravljice napravile veliko veselja. Zdelo se mi je, kakor da so me ponesle v raj otroških let. Spisane so popolnoma v narodnem duhu in če smem izreči kako željo, je ta: Ker ginevajo narodne pravljice, naj bi jih našlo mesto v narodnem duhu in po narodnih motivih spisane umetne pravljice. Moje mnenje je, da bi srčna in duševna vzgoja mladine trpela, če bi zavrgli pravljice.

A. L.

Libera nos a malo.

Zgodovinski roman. Spisal Vladimir Vesel.

(Dalje.)

»To ne gre,« jih je podučil Ribič. Pravice imajo do desetine, to je ukoreninjena stara pravda graščine; da pa ne damo več kot desetino, to je pa naša stara pravda. Desetino jim moramo odrajtovati.«

»Vzeli so si jo že naprej,« je ugovarjalo nekaj glasov.

»Kar je bilo, za to ne da nobeden nič!« je bil Ribičev odgovor. »Od zdaj naprej pa se hočemo držati naše stare pravde, pa nam bo že pripomogel Rauber, kar se tiče ribolova in cerkniškega župnišča, zaradi teh pritepcev pa se bomo obrnili na bisterško gospodo.«

»Do rib nimajo na Šteberku nobene pravice,« je ugovarjal Drganec, »ribe so last druge graščine. Naj dajo hasberški gospodje Elahovim kako odškodnino za to, da jim lovimo mi, Šteberski podaniki.«

»To ni tako, premlad si že, Drganec,« ga je podučil Dobravec, »mi, naše delo in vsak prirastek k našemu imetku, vse to je pravzaprav last Šteberske gospode.«

»Kdo pa bo šel k Rauberju in pa v bisterški samostan?« je vprašal Čekon.

pezu te narocene izjave, ki nikakor ne odgovarjajo ljudskemu mišljenju, predstavil kot dokaz, da ljudstvo samo in iz lastnega nagiba prosi, naj papež prekliče svoj ukaz in da ljudstvo samo in iz lastnega spoznanja želi, naj bi duhovščina smela še nadalje zanemarjati svoj poklic, kar sinatra duhovniško sodelovanje pri gospodarskih organizacijah za občo koristno in nujno potrebno. Če bi škof kaj takega storil, bi bilo to nekaj tako nezasišane, da bi se morala proti temu poslati papežu in vsem kardinalom v Rimu posebna, v italijanskem jeziku spisana pojasnilna spomenica, ki bi papežu dokazala, kaj se je zgodilo.

Končno se moramo pa vendar tudi vprašati: Čemu vse to? Ko bi bili v klerikalnem taboru sami tepec, ki niso sposobni voditi kako zadrugo, in sami sleparji, ki jim ni zaupati, potem bi gotovo vsakdo rad priznal, da je sodelovanje duhovnikov pri drugih potrebno. Toda v klerikalni stranki vendar niso sami tepec in sami sleparji, nego tudi pošteni ljudje, ki imajo dovolj zmožnosti, kakor duhovniki, ki o kupčijah itak ne razumejo dosti in ki so zadržani veliko več škodovali, kakor koristili. Kaj je torej vzrok, da hočejo klerikalci celo poglavarja Kristusove cerkve naglati in ogoljufati, samo da bi smeli duhovniki še dalje v nasprotju s cerkvenimi postavami in na škodo svojemu pastirskemu poklicu sodelovati pri kupčijskih organizacijah.

Preludij.

Dunaj, 13. januarja.

V torek se zopet sestane poslanska zbornica, da nadaljuje pred božičem prekinjeno sejo. Baron Bienenrth se je, uvidevši nemogućnost, da bi slabotna njegova parlamentarna večina proizvela večje naloge, ki čakajo državni zbor, odločil, da predloži za enkrat le proračun, bančni zakon in avstrijsko - srbsko trgovinsko pogodbo. Upa, da bo zbornica te predloge gladko rešila. Nad vse značilno je v teh zadnjih dneh opazovati izjave raznih strank. Cela dosedanja slovenska opozicija je že zastavila svoje bojno stališče ter proglašala politiko proste roke, Poljaki so se navidezno s položajem popolnoma spoprijaznili ter se bodo zadovoljili z izjavo ministrskega predsednika, ki bo v zadevi galskih vodnih cest izrekel, da vlada njih potrebo in zakonito upravičenost priznava. Poljaki in krščanski socialci ste sedaj oni dve stranki, na katerih krepko podpora se ministrstvo lahko zanese. Nad vse zanimivo je pa, da nemški nacionalni močnejši več biti brezpogojni podporniki III. Bienenrthovega kabineta. Ali vsaj delajo se tako. Ne glede na dejstvo, da so barona Bienenrtha še v zadnjem trenutku primorali vzeti 8 Nemcev v kabinet, da imajo tam enega izmed svojih najvrednejših, Hohenburgerja, da je sedanjí finančni minister dr. Meyer notoričen nemški nacionalist, da je tudi sicer z Weiskirchnerjem, Widmannom, Wickenburgerjem, Stürgkhom in nazadnje z Bienenrthom samim za varstvo nemških interesov prav dobro preskrbljeno, izjavljajo sedaj, kako globoko žali njihov čut »pravičnosti«, da je poklican za voditelja ministrstva javnih del Čeh Mark. torej pristaja one narodnosti, »ki se izogiblje dolžnosti prevzeti soodgovornost za storjene sklepe in zakone«, ter so zlasti nejevoljni, da je Bienenrth zamenjal ljubljene Bilinskega, katere-

ga da so Nemci spostovali kot svoja odkrita prijatelja z Glabinskim. Ne le, da je ta poslednji odločen Poljak, temveč o njem se celo pripoveduje, da se je že večkrat izjavil za kooperacijo slovenskih strank v parlamentu! Te dve dejstvi kalite Nemcem mir in zaupanje in vsak dan stoji njihovi kverkulanti pred Bienenrthom, ter ga informirajo o nevarnem razpoloženju v nemškem »Nationalverbandu«. Namen teh groženj je očividno: Nemci bi si radi še pred sestankom drž. zbora izsilili gotove garancije za bodočo politiko vlade ter pustijo trepetati ubogega ministrskega predsednika v strahu za vladno večino...

Situacija, katero ima baron Bienenrth pred seboj, ni povsem rožnata in prijetna. Razmerja kabineta do strank je tako, da odgovarja sestava ministrstva skoro v narobe proporcionalnem smislu sestavi večine, katero bi zapustili Nemci in po principu proste roke od časa do časa spopolnili dosedanjí slovenski opozicijonalcí.

To bi bil seveda tako labilen položaj, da bi ga mogla najmanjša parlamentarna sapica prevreči in ogroziti tako izvršitev najnujnejšega parlamentarnega dela. Umevno je, da se ministrski predsednik na vso moč trudi, najti iz te zagate izhod. Danes se je že izvedelo, da je zahteval od načelnika »Nationalverbanda« barona Chiarija, strikten odgovor na vprašanje, ali bodo Nemci še vnaprej brez ugovora podpirali njegov kabinet ali ne. Baron Bienenrth se je povzpelo celo do groznice; na nejasen odgovor Nemcev baje hoče definitivno nad svojim poslanjem obupati — kar bi pomenjalo novo krizo v kabinetu ali pa razpust parlamenta; zatrjuje se pa celo, da je ministrski predsednik barona Chiarija podučil, da je dosedanja opozicija krenila na pot »uporabljenja ugodnih situacij« in bi mu ne bilo ravno težavno s spremembami v sestavi kabineta doseči tudi pozitivne uspehe s spremeno večino.

Teh groženj se Nemci pač ustrašijo ter ostanejo »pri štangli«. Za nas pa je ravno ta mali dogodek, ki bo najbrže kmalu spadal med brezpomembne epizode, najjasnejši dokaz, kako lahko bi bilo v Avstriji z upoštevanjem slovan. upravičenih želj po nujnem in potrebnem vplivu na vodstvo državne, gospodarske in kulturne politike doseči trajne in zdrave razmere v parlamentu in vladi.

V torek bo baron Bienenrth podal programatično izjavo svojega novega kabineta — slovenski poslanci gotovo ne pozabijo ga opozoriti na nemške zadrege, katere mu delajo sedaj preglavico, akoravno se je z dušo in telesom zapisal — zlodeju.

Ljudsko štetje na jezikovni meji.

Pri ljudskem štetju so se nam letos godile gotovo mnogo večje krivice nego kdaj prej. Ko bomo izvedeli končni rezultat, bomo debelo gledali in majali z glavo. In žalostne misli bodo nam ubajale v bližnjo bodočnost. Marsikomu se bode čudno zdelo, da smo nazadovali kljub temu, da se vedno govori in piše, kako se naše ljudstvo od dneva do dneva bolj probuja tudi na jezikovni meji. Kdor ne pozna dejanskega položaja, bode tudi več ali manj verjel umetnim uradnim številkam in obupal nad obmejnimi brati. Kaj je temu vzrok? Seveda je

prvi ta glavni vzrok štetje po občevalnem jeziku. A to hoče imeti naša pravična vlada iz posebnih vzrokov, ki so zanjo gotovo važni.

Ljudsko štetje je za vlado jako umetna skrivnost. Na eni strani se dela, kakor bi hotela biti vsem pravična ter izda odredbe o raznih nepristranostih in upravičenosti pritožb. Vse to je pa samo široki masi pesek v oči. Kajti vse pritožbe so iluzorne in zvezane s takimi težkočami, da še inteligenta niso ljube, kaj šele prirosten in od raznih faktorjev kolikor toliko »odvisnemu« človeku. Tako je ministrstvo razglasilo pred ljudskim štetjem na dolgo in široko, kako nepristranski morajo biti številni komisarji. Okrajna glavarstva so morala števne komisije dobro pončiti. In ravno okrajna glavarstva — ali po tajnem naročilu ali sama od sebe — so zabičevala številnim komisarjem največjo skrivnost pri tem poslu. Znan nam je slučaj, da je pretil uradnik okrajnega glavarstva s strogi kaznimi, če bi kdo pogledal v števne listine za drugega, kako je vpisan. Ako bi se hotel pozneje prepričati o vpisu, se mu mora vsa druga imena skriti, da ne vidi drugega kakor svoje ime. Poštenega dela pa ni treba skrivati ne posamezniku še manj pa množici državl. In vendar se to dela. Torej je vladi na tem, da ostane ljudsko štetje — skrivnost. Drugi vzrok našega morebitnega nazadovanja je prevelika uslužnost in vestna pravičnost naših števnih komisarjev. Naši so gotovo vsakega renegata vpisali za Nemca, če tudi govori in moli slovensko doma. Nam nasprotni komisarji so pač drugačni. Da navedemo samo par primerov. Na Muti je prevzel službo števne komisarja sam župan, dež. poslanec in tovarnar Erber. Izvolil si je spoduji del trga, kjer prebiva skoro izključno samo njegovo delavstvo. Kakšen bode ondi izid, se lahko pričakuje, kdor pozna gospoda župana in ondojno delavstvo. Kje se more ubogi delavec v hudi zimi upreti svojemu kruhodajalcu. Ko bi bilo vladi na pravičnosti, bi mu sploh ne smela dovoliti tega posla vsaj v tistem delu trga ne. — Ne daleč od Mute je Gortina, kjer županije po nevednosti slovenskih volilcev neki Janesch. O tem je ne znano, da večinoma ljudi niti vorašal ni po obč. jeziku, četudi je bil primoran. Ali ima ta tudi kakšne tajne ukaze? Navedli bi lahko še več primerov, a naj ti zadostujejo.

Važen vzrok v morebitnem nazadovanju slovenskega življa na jezikovni meji je tudi v tem, da se je ljudstvo na obeh straneh narodnostno in politično precej probudilo od zadnjega ljudskega štetja sem. Pred desetimi leti se še marsikje ni popolnoma nič ali pa zelo malo mislilo na narodnost. Sedaj pa je vse vzburkano in se pregovarja o narodnosti od navadnega hlapca in delavca do trdnega kmeta. Naši ljudje so se res prebudili, a tudi nasprotniki so drugačni nego pred desetletji. Nasprotniki imajo pa po večini v rokah občine. Občine so izvolile števne komisarje. In kakršni so števni komisarji — tak je potem izid.

Sicer pa naj bode izid tak ali tak, mi gremo po začetni poti naprej. Naj govorijo uradne številke kakor hočejo, mi vemo koliko nas je in kakšno moč imamo, kadar se vsi zbudimo. In vedno več jih je, ki dvigajo glave iz narodne otrplosti in zaspanosti. In pride čas, ko bode ljudsko štetje res ljudsko štetje, ne pa državna skrivnost. Takrat bomo govorili mi v številkah, sedaj pa govorijo o njih naša vlada.

vaš korak nekanzovan! In zopet se je zibal od vrat pa do okna iz kota v kot. In ta mlečezobec, ta Ivan Šteberski, mora imeti tudi svoje kremplje vmes. No, le počakaj me griza! Plesal boš, kakor ti bom godel jaz!

Sedel je k mizi in podprl si je rdečo glavo. Premišljeval je kaj mu je storiti.

Ravnokar sta bila odšla Ivan Šteberski in kmet Ribič iz Bočkovega pod Šteberkom. Prišla sta ga bila prosit, da se odpove prostovoljno svojí pravici do petine od vjetih rib, da jima ni treba hoditi do Rauberja na Hasbersko graščino. »Se grozi mi to mlade, meni, svojemu predstojniku! Ali je svet že slisal o taki predrznosti? To je upor proti cerkvenim odredbam, nepokorščina proti cerkvi! O jaz ti že pokažem, da ti bodo pokale kosti! Za staro kmečko pravdo gre, praviš? In za pravice svojega župnika, za pravice cerkve, se ne zmeniš!

Zopet se je zamislil župnik Jovo in napravil dolg, globok požirek iz vrča. »K Rauberju gredo, kakor bi mi imel ta kaj zapovedovati; radoveden sem, kako bodo naleteli pri njem. No, vse je mogoče pri njem, tudi da napravi največjo neumnost,« je prijavil po kratkem preudarku. »Dobro pa je vseeno, da se pripravim za vsak slučaj!

Vstal je župnik Jovo in se zabil k polici, naloženi za najraznovrstnejšimi papirji in najrazličnejšim šaro. Razmetal je po polici vse navzkriž

„Resnejši“ obmejni Slovencev.

Ko je pred tremi meseci ustanovil »Schulverein« svojo šolo v Ciršaku, so zagnali klerikalni listi nekaj hrupa, in mariborski katoliški brateltji svojega »Port Arthurja« so šli na delo za reklamo. Nič ni motilo generalov »svete vojske« proti Ciril-Metodovi družbi, da so se obrnili do nje in jo prosili pomoči in podpore. Prav nič ni vznemirjalo mariborskih modrijanov, ki so se v svojih glasilih norčevali iz »otročjega početja Ciril-metodarije«, ki skuša z narodnimi šolami braniti in utrjevati slovenski življenj, da so sedaj kar naenkrat spoznali, da bi bilo dobro, da bi Ciril-Metodova družba postavila v Ciršaku šolo.

Prijateljem naše delavne šolske družbe je znano, kako velike načrte si je stavila Ciril-Metodova družba ravno za leto 1911. Šole v Trstu, Gorici, Dičji vasi na Koroškem, Studencih pri Mariboru zahtevajo od nje ogromnih novih izdatkov in trajnih novih stroškov. Več ko zmore, pa »brezverska« Cirilmetodarija tudi ne more storiti. Pa gospodje pri »Slovenski Strazi« so storili svojo »dolžnost« in sedaj se drznejo mirne vesti širokoustiti se po St. Ilju: slovenska šola v Ciršaku se ne more staviti, ker nima Ciril-Metodova družba več denarja, ker ga je zapravila!

»Le pojte nazaj, pa potrpite, pridem že jaz doli,« tako je tolažil škof Jeglič kočevskega kaplana Kopitarja, dokler ga ni prestavil na ljubo nemški šparkski in nemškimi protestantom. In mariborski škof Napotnik pa je pred kratkim vnetega kateheta in gorečega slovenskega duhovnika, ki se je pritožil, da ne more poučevati v šoli krščanskega nauka v nemškem jeziku, ker ga 80% otrok ne razume, tudi potolažil: »Le potrpite, bo že boljše, v nekaterih letih hoste že spravili slovenske otroke do tega, da vas bodo razumeli.«

Koliko dela še čaka »Slov. Straz«, saj tu je v nevarnosti vera in narodnost: otroci se ne nauče krščanskih resnic, brezverska nemška šola pomeneje, in »Südmarka« nasejuje protestante! Za »Slov. Straz« pa sta podpisala deželni odbornik Jarc in Štefe prošnjo na deželni odbor kranjski, naj ne pači slovenskih krajevskih imen! Ali ni to dovolikaj pa hočete še več? In v »Slovincu«, »Miru« in »Strazi« so večkrat celo razprto tiskane besede: »Bratje ob meji vas kličejo na pomoč!« Kaj več se zahtevajo od »resnejših obmejnih Slovencev« pa bi bilo za človeka, ki ima oči in razum in ni več pet let star, pa najsi živi na Stajerskem, Kranjskem ali Koroškem, vendarle preotročeje.

Politična kronika.

V ogrskem državnem zboru se nadaljuje debata o bančni predlogi. Pristaši Kossuthove in Justhove stranke govorijo ostro zoper zakonsko predlogo. Posebno govor grofa Alberta Apponyja je vzbudil pri vseh frakcijah neodvisne stranke veliko odobravanje.

Položaj v Albaniji se od dne slabša. Vlada je poklicala k vojakom vse kristjane, ki so dolžni služiti. Toda od zdaj se ni niti en kristjan prijavil. Vali grozi z obsednim stanjem. Albansko prebivalstvo se v vedno

večjem številu seljuje v vrta goro. Ubegli albanski agitator Nikolaj Ivanay - bej je izjavil v nekem pogovoru, da v Albaniji tli. Mladoturški režim je prinesel namesto obljubljenе svobode najhujše nasilje. Mladoturčija je avstrijski in nemški fevd. Vseeno se pa politični vpliv Avstrije manjša. Boljše je, da se Italije sploh ne omeni. Po odstopu Tittonija jo je Italija popolnoma prepustila svojim usodi. Italija menda ne sluti, da je avtonomija Albanije edino jamstvo za mir na Balkanu.

V francoski zbornici je v debati o proračunu zunanjega ministrstva za ministrom Pichonom govoril Jaurès. Najprej je govoril o aneksijski aferi ter pripomnil, da je diplomacija v tej stvari igrala jako dvomljivo vlogo. Pred aneksijo sta se dogovarjala grof Aehrenthal in Izvolski. Izvolski je pritrldil aneksiji, ko so se mu obljubile razne izpremembe v status quo glede Črnege morja. Sele ko teh izprememb ni dosegel, je protestiral. V svojem nadaljnjem govoru se je zavzemal za politiko miru.

Začasna republikanska vlada na Portugalskem se bojuje ne samo s političnimi, temveč tudi s socialnimi težkočami. Kakor se vidi, je imelo priznanje pravice stavkati, s katerimi si je hotela vlada pridobiti na svojo stran delavske sloje, to posledice, da delavski sloji posameznih strokov nečejo počakati konsolidacije razmer, temveč hočejo izrabiti sedanje politične negotovosti, da bi izsilili izpolnjenje svojih zahtev. Več tednov trajajoča agitacija se je hitro razširila. Vlada misli, da je nezadovoljnost neta monarhična stranka. Gibanje železničarjev je izbruhnlo v južnem in zahodnem delu dežele, kjer si je republika do zdaj pridobila malo privržencev. Nastavljeni zahtevajo zvišanje plače in skrajšanje delovne dobe. Ponudbe, katere jim je stavila železniška uprava, so zavrgli in tako je izbruhnla na vseh železniških progah republike generalna stavka. Spočet-komala železničarji niso na to mislili, da bi vsled stavke trpel mednarodni promet, in so hoteli svojim sodrugom dovoliti, da vrše svojo službo za madridski ekspresni vlak, toda železničarji sploh niso hoteli delati, vsled česar vlaki niso mogli oditi. Stavkujoči so se zavezali naprati vladi, da ne pride do nikake sabotaže, da bodo pa stavkali tako dolgo, dokler ne do-sežejo zahtevano skrajšanje delovne dobe. Tudi nakladači stankajo in zahtevajo deseterno delovno dobo. Z dnja poročila iz Lisabone so sledeča: Stavka železničarjev še vedno traja. Vendar pa vlada popoln mir in red. Zveza železnice je odklonila zahteve stavkujočih v njihovi celoti, dočim je pa ponudila več nego desetodstotno zvišanje plač. Stavkujoči niso zadovoljni s temi pogoji. Odklenili so tudi zahtevo ministra za notranje zadeve, naj puste pasirati južni ekspresni vlak. — Tajnik upravnega sveta državnih železnice je demisijsiral. Njegov odstop so zahtevali stavkujoči železničarji. — Kolodvori se zapuščajo. Aproxizacija večjih mest se vrši brez težkoč in sicer s pomočjo voz in po vodi.

Predsednik Združenih držav Taft je v posebnem poročilu na kongres izrazil željo, naj se panamski kanal utrdi. Kanal je edina udobna vodna cesta, ki veže atlantsko in pacifiško obrežje Amerike. Po Taftovem mnenju je torej pravica in dolžnost Amerike, da utrdi ta kanal, ki je tako eminentne važnosti za dobrobit Amerike.

Junštvo in smrt slovenskega zrakoplovca.

Smrt junaka.

Pod tem naslovom priobčuje belgradska »Politika« uvodnik, v katerem pravi med drugim: »Včeraj je končal življenje junak. Edvard Rusjan je poginil zato, ker je bil junak. Prišel je v Belgrad, da priredi vzlet in obljudil je, da se bo dvignil v zrak in naj bo še tako silen veter. Bil je pošteni in zato je hotel ostati mož beseda.

Ostal je mož - beseda, ker je bil pošteni, a izgubil je življenje kot junak.

Rusjan je priredil vzlet samo za čast in slavo: V najboljšem slučaju je mogel dobiti par sto dinarjev. A kljub temu je napravil vzlet. Vzlet so prirejali tudi drugi in poginili. Toda vsi ti so imeli vsaj nado, da bo do s svojimi vzleti zaslužili ogromno vsote, kakor je Blierot zaslužil milijone.

Edvard Rusjan pa je mogel v Belgradu zaslužiti samo toliko, da b e tem zaslužkom poravnal svoj račun v hotelu.

A kljub temu je priredil vzlet v največjem vetru in poginil kot junak... Sedaj je mrtev. Belgrad mu ni mogel dati niti denarja, niti slave sedaj samo more, da mrtvemu izkaže

»Ribič! Kdo drugi!« se je oglasilo kakor en glas v krogu kmetov.

»Ne vem, kako bi opravil,« se je branil Ribič, »z vami se lahko govorim, z gospodo pa ne znam; še razumeli me ne bodo, kaj hočem.«

»V bisterškem samostanu te že razumejo,« je ugovarjal Dobravec.

»Če hočejo,« se je oglasil Ribičev odgovor.

»Pa bi šel prosit Svetega Jova samega!« je menil Čekon.

»Ta bi bila lepa!« se je zasmeljal Drganec. »Ravno taka bi bila ta, kakor da prosi tele medveda, naj ga ne raztrga.«

»Kdo bo šel!« se je glasilo malo-dušno skozi vrste kmetov.

»Že imam,« se je oglasil po kratkem molku glas kmeta, ki do tedaj še ni bil spregovoril besedice. »Ivanu Šteberskemu bi razložili naše želje in ga naprosili, da pojde od okrog gospode. Ti, Ribič, pa pojdeš z njim, da mu daš pojasnila, če jih potrebuje.«

»Samo če bo hotel,« je dvomil Čekon.

»Stara Šteberska korenina je in dober človek skoz in skoz,« je pohvalil Ribič Ivana. »Vse naše babnice so kar zaljubljene v njega in ga ne morejo prehaliti, kako je priljuden in nič visok. Prav si pogodil. Ivana bomo naprosili, in to prevzame nase, da ga pregovorim. Prepričan sem, da nam to stori. Še jutri pojdem k njemu in mu povem vse.«

»Za pot vama pa že preskrbimo

vse, da ne bosta imela škode od vajinega posredovanja.«

Sklenili so še, kdo da konje za pot in koliko odpade na vsakega, da mora prispevati v jestvinah in drugem, kar je potrebno za tako pot.

Razšli so se potem kmetje vsak na svoj dom. Kakor sence so tavalí skozi gosto grmičje, suhljad je pokal pod njihovimi težkimi koraki. Noč jih je zagrnila in pokrila. Tiho je bilo v razpadlem stolpu, samo veter je požvižgal čez razpadajoče mirje starega Šteberskega gradu in se zapletal v suho vejčevje starih bukev. Na zgornjem strešnem robu okroglega stolpa se je utrgal zdaj pa zdaj kamenček in zdrknil ob zidu navzdol ali pa se je odkrnila plast ometa in se zaprašila v globino. Skovir se je režal v temno noč in škripal svojo vedno enako otožno pesem. Zavrazila so na vasi pod holmom vrata zdaj tu, zdaj tam in utihnila je vsa narava vsenaokrog.

»Jaz jim zakurim, da bodo pomnili kdaj so se pritoževali o svojem župniku,« se je jezil Sveti Jovo in rogovillil po sobi gor in dol, od okna pa do vrat in nazaj. Včasih se je ustavil pred široko mizo in pristavil mogočni vrč z vinom, edinim tolažilnikom v njegovih skrbih. »Pokažem jim, kaj se pravi prerakati se z župnikom o stari pravdi! Mar mislijo, da naj zagrabim jaz sam za mrežo in grem v mrzlo vodo? Metite se, para stekla, če mislite, da vam ostane ta

vaš korak nekanzovan! In zopet se je zibal od vrat pa do okna iz kota v kot. In ta mlečezobec, ta Ivan Šteberski, mora imeti tudi svoje kremplje vmes. No, le počakaj me griza! Plesal boš, kakor ti bom godel jaz!

Sedel je k mizi in podprl si je rdečo glavo. Premišljeval je kaj mu je storiti.

Ravnokar sta bila odšla Ivan Šteberski in kmet Ribič iz Bočkovega pod Šteberkom. Prišla sta ga bila prosit, da se odpove prostovoljno svojí pravici do petine od vjetih rib, da jima ni treba hoditi do Rauberja na Hasbersko graščino. »Se grozi mi to mlade, meni, svojemu predstojniku! Ali je svet že slisal o taki predrznosti? To je upor proti cerkvenim odredbam, nepokorščina proti cerkvi! O jaz ti že pokažem, da ti bodo pokale kosti! Za staro kmečko pravdo gre, praviš? In za pravice svojega župnika, za pravice cerkve, se ne zmeniš!

Zopet se je zamislil župnik Jovo in napravil dolg, globok požirek iz vrča. »K Rauberju gredo, kakor bi mi imel ta kaj zapovedovati; radoveden sem, kako bodo naleteli pri njem. No, vse je mogoče pri njem, tudi da napravi največjo neumnost,« je prijavil po kratkem preudarku. »Dobro pa je vseeno, da se pripravim za vsak slučaj!

Vstal je župnik Jovo in se zabil k polici, naloženi za najraznovrstnejšimi papirji in najrazličnejšim šaro. Razmetal je po polici vse navzkriž

svoje spoštovanje. Naj bo vsaj pogreb dostojen junaka. Belgradčani, spominjajte se, da je Rusjan ob času aneksije prišel v Srbijo ter ji ponudil svoje usluge kot aviatik! Pokažite svoje spoštovanje mrtvemu junaku!»

»Potem je smrt neizogibna...«
V četrtek, dne 5. januarja, sta dospela Rusjan in Merčep v Belgrad ter se nastanila v hotelu »Balkan«. Priprave za vzlet so bile v kratkem času gotove in Rusjan je nameraval prirediti svoj prvi vzlet že v soboto, dne 7. januarja. Toda ta vzlet, kakor tudi onega v nedeljo, je preprečil silen vihar, ki je divjal nad Belgradom.

V nedeljo popoldne je bilo v Doljem Gradu že vse pripravljeno za vzlet. Navzočega je bilo na stotine ljudstva. Navzoč je bil tudi Rusjan, pripravljen vsak hip, da se dvigne v zrak. Pihal je silen veter. Prijatelji so mu svetlovali, naj vzlet odloži. Med temi je bil tudi urednik »Politike«.

Med njim in Rusjanom se je razvil ta - le razgovor:

»Vi hočete na vsak način napraviti vzlet, četudi je tako neugodno vreme?« je vprašal urednik.

»Skušal bom na vsak način,« je odvrnil Rusjan, »ker morem v Belgradu ostati samo par dni. Odti moram namreč na Dunaj k letalnim tekmam.«

»Toda vreme in sam prostor sta tako neugodna za vzlet, saj ni niti toliko prostora, da bi človek lahko zalajal konja,« je pripomnil urednik.

»Meni je dovolj tudi toliko,« je rekel samozavestno Rusjan, »jaz popolnoma zaupam v svoj aparat.«

»Kaj pa, ako vas zaloti silen vihar, ali ako se kaj pokvari na aparatu?«

»Potem je smrt neizogibna,« je smehljaje odgovoril Rusjan. Rekel je to tako mirno in hladno, kakor da bi govoril o kaki stvari, ki se njega čisto nič ne tiče.

Tisti dan se je Rusjan dal pregovoriti od svojih prijateljev, da je odnehal od svojega namena, prirediti vzlet.

Mesto k trumu k smrti.

V nedeljo zvečer sta bila Rusjan in Merčep gosta pri Merčepovem prijatelju rentirju Paji Prvuloviću.

Rusjan, ki je bil sicer zelo resen in malobeseden, je bil tega večera izredno razpoložen in vesel. Na soarejo je bilo povabljenih več gostov. Po večerji so improvizirali ples. Rusjan je plesal z domačo hčerko. Po plesu je veselo pripovedoval svoje doživljanje. Ker še ni popolnoma obvladal srbskega jezika, je čisto dokaj nerodno povedal kako stvar, da je vzbudil v družbi živahno veselost. Pri takih prilikah se je smejal samemu sebi. Ko je malo pred polnočjo odhajal v svoj hotel, da je obljubil gospici Prvulovićevi, da pride drugo jutro po njo in jo popelje v Doljni Grad, da bo videla njegov vzlet.

Siromak pač ni slutil, da bo peljal mlado dekle v Doljni Grad, ne da vidi njegov trijumf, marveč njegovo smrt.

Drugo jutro je Rusjan vstal v najveselejšem razpoloženju. Zdelo se mu je, da je veter popolnoma ponehal, dasi je vihar prav tisto jutro prevrnil na Savi med Ado Ciganliji in Čukarici čolnč s tremi osbami, katerih mrtva trupla še dosedaj niso našli.

Rusjan se je napotil k Prvulovićevim, da popelje k vzletu Prvulovićev hčerko. Ko sta odhajala, jima je gospa Prvulovićeva še naročila, naj pazita, da ne zamudita obeda.

Smrtonosni vzlet.

Rusjan je prispel z gospici Prvulovićev v Doljni Grad. Zrak je bil tamkaj precej miren, v višjih zračnih plasteh pa se je videlo, da pihja silen veter. Zato so mu navzoči odločno odsvetovali od poleta. Toda Rusjan se to pot ni dal pregovoriti.

Z največjo hitrostjo je dal vse prirediti za vzlet. Že je hotel sesti v aparat, ko se je spomnil, da bi kazalo sleči usnjati jopič. Naglo je slekel jopič ter stopil k gospici Prvulovićevi rekoč: »Gospodična, shranite mi, prosim, ta jopič, zakaj, ako padem v Savo, bi me oviral pri plavanju.«

V tistem trenutku je prišel postrešček ter mu izročil pismo, ki je despo s pošto. Odprl ga je je takoj ter brzo prečital. »Dobro je,« je rekel, »pišejo mi z doma.«

Mirno se je nato usedel v aparat ter dal znamenje naj zrakoplov izpuste. Motor je začel funkcionirati. Prisotni so z napeto pozornostjo opazovali vsako njegovo kretanje.

Naprtivši si na rame krmilni aparat, je Rusjan mirno in spokojno sedel na svojem mestu. Na njegovem licu je bila urezana silna energija, a nobenega znaka strahu ali skrbi.

Kakor strela je nato zdrčal zrakoplov po ravlini in ni pretekel niti 30 metrov, ko se je že veličastveno dvignil v zrak.

V trenutku je že plaval nad trdnjaskimi zidanimi ter letel smelo kakor zmaj ob Savi navzgor. Za hip

se je zdelo, kakor da bi se bil monoplan ustavil, toda takoj nato je še elegantneje nadaljeval svoj polet. Rusjan je letel v višini 100 metrov. Plavajoč nad tobačno tovarno je napravil z največjo lahkoto osmice ter zletel na to z elegantnim okretom preko Save na avstrijsko obrežje. Od tu se je vrnil proti Doljnemu Gradu. Gledalci so bili vžiheni. Že so se pripravljali, da ob povratku s hrupnimi ovacijami pozdravijo hrabrega Rusjana.

Rusjanov monoplan je plaval prav nad izlivom Save v Donavo. Nakrat se je videlo, da je zrakoplov zdrhnel kakor ranjena ptica in da se je povesilo njegovo levo krilo. En kratek hip in zrakoplov je izginil s horizonta. Množica je okamnela in slisala se je samo bolesten vzkič: Pal je v Savo. Vse je hitelo na mesto, kjer se je zgodila nesreča.

Našli so popolnoma razdejan zrakoplov in Rusjana ležečega v krvi v jarku ob obzidju tik ob klavnišnem železniškem tiru. Rusjan je še lahko dihal. »Vode, vode,« je še tiho zašepetal, nato pa je izdihnil. Navzoč vojaški narednik je razprostrl svoj plašč. Nanj so položili nesrečnega Rusjana in ga prenesli v voj. ambulatorij, kjer so zdravniki konstatirali smrt.

Iz ust, nosa in ušes mu je curljala gorka kri, za levim ušesom pa je imel globoko rano. Zdravniki so konstatirali, da se Rusjan ni ubil vsled padca, marveč da mu je zadal smrtonosne rane zrakoplovni motor, ki je padel nanj.

V žepu Rusjanovega suknjiča so našli malo protestantsko sv. pismo v slovenskem jeziku in par pisem njegove izvoljenke, v katerem ga v največjih izrazih prosi, naj bo pri vzletih previden.

Rusjan — najboljši aviatik, ni nikogar, ki bi ga mogel nadomestiti.

Rusjanova tragična smrt je naravno najbrdkeje zadela njegovega tovariša Merčepa. Ko je videl svojega prijatelja pred sabo v krvi mrtvega, je plakal kakor malo dete. Ko so ga nekoliko potolažili, ga je vse jelo spravevati o Rusjanu.

Med prvimi, ki sta se informirala pri Merčepu o Rusjanu, sta bila urednika »Tribune« in »Politike«.

Uredniku »Tribune« je Merčep rekel med drugim, da je imel priliko se spoznati z najodličnejšimi transkimi in angleškimi aviatiki ter proučiti njihove sisteme, a se je prepričal, da je Rusjan visoko nadkrljeval vse te aviatike.

Nasproti uredniku »Politike« se je izrazil tako-le: »Neizrečna nesreča me je zadela. Vse nade so mi uničene. Monoplan je stal okrog 22.000 dinarjev. Ali vse to je postranska stvar. Vse to bi se še lahko prebolelo in nadomestilo. Toda Rusjana ni več. On je umrl. Njega ni mogoče preboleti in ne nadomestiti.« Po teh besedah je Merčep zaplakal kakor otrok.

Na urednikovo vprašanje, kako se je prigodila nesreča, je Merčep odgovoril: »Katastrofa je povzročil zgolj veter. Naš aparat je bil močan in izredno siguran. Motor 50 konjskih sil je bil najboljšje kvalitete na svetu. Toda to ni bil navaden veter, to je bil že pravi vihar. Tu spodaj je bilo zatišje in brezvetrije, zato se ni moglo slutiti, kako je gori nad vodo. Nesrečni Rusjan je letel sigurno in lahko. Ko pa je plul nad trdnjaskim obzidjem, sem opazil, da se je monoplan kar zviljal pod udarci silnega vetra. Toda sigurna Rusjanova roka in močan motor sta rešila monoplan iz te nevarnosti. Nadaljnja pot je morala biti mnogo lažja, zakaj Rusjan je vodil aeroplan, kakor je hotel. Toda pri povratku je moral monoplan zopet zaiti v ono izredno silno zračno strujo. Opazoval sem, kako se je ubogi Rusjan boril, da se vzdrži v ozračju. Trenutek se je zdelo, da je že izven vsake nevarnosti. Takrat pa je veter zgrabil motor z boka, ga dvignil kvisku, levo krilo se je zlomilo, na to strašen tresk — in vse je bilo končano...«

Na vprašanje, če bi pri takem viharju propadel tudi vsak drugi zrakoplov, je Merčep z vso odločnostjo izjavil: »Brez vsakega dvoma. Ako ni mogel naš monoplan, ki je hitrejši od vseh ostalih, ker je lahko v eni uri preletel 105 do 110 kilometrov, odleteti onemu silnemu vetru, potem bi še manj mogel to storiti kak drugi zrakoplov.«

»A kaj je z vašim biplanom,« je pripomnil urednik.

»Tega sva že tudi pripravila, da ga prepeljeva v Belgrad. Ker pa sva že za monoplan morala založiti 1200 dinarjev carine, sva brzojavila v Zagreb, naj ga ne pošljejo...«

Rusjanov pogreb — pogreb, kakršnega Belgrad še ni videl.

V sredo ob 9. dopoldne je bil napovedan pogreb.

Mrtvo truplo Rusjanovo je ležalo na mrtvaškem odru v kapeli kirurške bolnice.

V beli, z zlatom okrašeni krsti, je ležal Rusjan, oblečen v črno salo-

sko suknjo. Njegov obraz je bil avel, da se je zdelo, kakor da bi samo sladko snival. Na levem senen se je videla črna maza — smrtonosna rana. Na prsih na levi strani je ložala kita belih rož, v prekrizanih rokav pa je držal šopek cvetk — znamenja mladosti.

Ob 9. sta prispela v kapelo Rusjanova sestra in svak v spremstvu Merčepa in hotelarja Popare. Z bolestinim vzklicem se je vrgla sestra na Rusjanovo truplo. Ihtela je in plakala ter poljubovala mrtvo lice bratovo.

Z velikim trudom so prijatelji odvedli obupano sestro izpred krste. Nato je jela pred krsto defilirati neštevilna množica, zakaj vsakdo je hotel videti še enkrat pokojnega junaka. Nato se je pričela cerkvena ceremonija, ki jo je opravil belgradski duhovnik.

Ob glavi pokojnikovi sta stala sestra in svak, obkrožena od častnikov belgradske posadke. Na čelu častnikov je stal general Nikodije Stetanović.

Ko je bila ceremonija končana, so častniki, podčastniki, akademiki in člani »Olimpijskega kluba« dvignili krsto ter jo nesli iz kapele na paradni mrtvaški voz. Pri tej priliki je vojaška godba intonirala Bethovnovno mrtvaško koračnico.

Prišel se je sprevod. Pred mrtvaškim vozom so nosili pet velikih prekrasnih vencev iz svežih cvetlic.

Največji in najlepši je bil venec kraljevič Gjorgja. Na srbskem trobojnim traku je bil napis:

»Neustrašenemu aviatiku, Slovencu Rusjanu — Gjorgje.«

Drugi venec so položili na krsto častniki z napisom: »Častniki belgradske posadke aviatiku E. Rusjanu.« Tretji venec je bil »Olimpijskega kluba«, četrti »Zveze hrvaških sportnih društev«, peti pa Rusjanovih goriških rojakov z napisom: »Goriški rojaki svojemu dragemu rojaku aviatiku Rusjanu.«

Za mrtvaškim vozom so stopali korporativno gojenji pravoslavne bogoslovne akademije, na čelu jim rektor in dva svečenika. Za temi so se peljali v kočiji pokojnikov tovariši Merčep, pokojnikova sestra in svak.

Za tem vozom so šli vsi častniki in podčastniki belgradske posadke, med njimi trije kraljevi adjutanti, sokolska društva in nepregledna množica meščanstva, gospodje in dame vseh slojev in poklicev.

Nušičev nagrobni govor.

Ko je sprevod dospel na Terazije, je množica narasla na več kakor 20.000 glav. Pred hotelom »Moskva« se je mrtvaški voz ustavil in z balkona te najkrajše belgradske palače je imel pisatelj Branislav Nušić ta-le gljnjav nagovor:

Gosti in temni oblaki so se nagoimili nad našo domovino, a ti moj Sokol, si hotel, da vzletiš v te oblake!

Krvavo so zidane naše belgradske trdnjave, a te si hotel, junak moj, preleteti tudi ti s svojo krvjo. Hotel si, da prolishe v morje krvi, prelite za svobodo, tudi svojo kri za kulturo.

Je-li ta tvoja junaka kri oddolžit za dolg, ki si ga nam preje že obečal in ponudil?

Ali si hotel, da bo tvoj grob zalog one velike jugoslovanske ljubezni, ki si jo ti tako plemenito gojil?

Naj bo tvoja mati, lepa Slovenija, mirna za tvoj grob! Mi, ga bomo čuvali kakor zenico v svojem očesu, ker on nam bo zalog za naše bratske vezi in spomenik, da stopajo Slovenci, ki vodijo že stoletja veliko borbo za svobodo, v takisto veliko borbo za kulturo. Slava junaku Rusjanu!

Slava mu! je odmevalo preko celih Terazij iz tisočih grl neštete množice.

Sprevod je nato krenil na novo pokopališče, kjer so položili Edvarda Rusjana v bratski srbski zemlji k večnemu počitku.

Spomenik Rusjanu.

Kako je Rusjanova tragična smrt pretresla ves Belgrad, je najboljši dokaz to-le:

Več belgradskih trgovcev, ki nečejo, da bi se vedelo za njihova imena, so sklenili, da postavijo na svoje stroške nagrobni spomenik Rusjanu. Denar je bil v dveh dneh nabran in sedaj je spomenik že naročen.

Obenem bodo ti srbski rodoljubi dali vzdati v trdnjasko obzidje, kjer je Rusjan ponesrečil, spominsko ploščo s tem-le napisom: Tu je 3. januarja 1911. leta izdihnil hrabri slovenski aviatik Edvard Rusjan.

Inicijativo za to plemenito idejo sta dala belgradska trgovca Talvi in Mandilović.

Po inicijativi »Politike« so jeli nabirati prispevke za Rusjanovo roditelje. Kot prvi je položil v to vrho urednik »Politike« Vladislav Ritnikar 200 dinarjev. Iz vsega tega je razvidno, da so Srbi storili vse, da izkažejo nesrečnemu Slovencu Rusjanu zadnjo čast in spoštovanje.

Storili so mnogo več, kakor bi jim velevalo navadno človekoljubje, a storili so vse to, ker so videli v Rus-

janu ne samo junaka, marveč tudi brata Slovenca. Ves slovenski narod jim je za to dolžan največje zalvale in hvaležnosti.

Štajersko.

Razpisana učiteljska mesta v brežiškem okraju. Razpisana so definitivna mesta učitelja iziroma učiteljice v Bučah, trirazrednica, 3. plač. razr., v St. Petru pod Sv. gor., petrazrednica, 3. plač. razr., v Olimju, dvorazrednica, 3. plač. razr., v Zagorju, dvorazrednica, 2. plač. razr., v Globokem, štiri razrednica, 2. plač. razr., v Kapelah, štiritrazrednica, 3. plač. razr. Prošnje do 7. februarja na dotične krajne šolske svete.

Zboljšanje prometnih razmer na progi Celje - Velenje. Na progi Celje-Velenje se že več let sem ni ničesar storilo za zboljšanje prometnih razmer. Zlasti se hudo občuti v Celju in po Savinski dolini, da ni zvečer po pol deveti uri nobene zveze ne v Celje, ne iz Celja po Savinski dolini. Vsaj ob nedeljah in praznikih bi se naj upeljala dva lokalna vlaka, to je iz Celja do Velenja ter nazaj v Celje. Našemu uredništvu je došlo v tem smislu zadnji čas več dopisov, želeli bi torej bilo, da bi vzeli poklicani činitelji stvar v roke. Če se bo posrečilo na ljutomersko - spiefeldski progi prometne razmere izboljšati, se morda to doseže tudi na važnejši in boljši frekventirani savinski železnici.

Čakalnica na žalskem kolodvoru je za veliki osoni promet v Zalcu docela pomankljiva in nedostatna. Uprava državnih železnic ima pa za investicije, in naj si bodo še tako majhne, v slovenskih deželah gluha ušesa. Ko je g. posl. Robič intervjuiral pri železniškem ministru Vrbi za razširjenje čakalnice na žalskem kolodvoru, mu je g. Vrba kratko zabrusil v obraz, da železniško ministstvo nima denarja za take reči! Stvar še s tem seve ni končana.

Kuga na gobcu in parkljih se je začela širiti tudi v laškem okraju. V občini Sv. Krištof so konstatirali dva slučaja. Ena krava je poginila.

Iz Celja, Gospodje, ki še niso poslali ali morebiti celo niti zbrali podatkov za privatno ljudsko štetje, so prošeni, da to takoj store, oziroma vsaj poročajo, da tega nečajo ali ne morejo storiti, ker sicer stvari samo škodujejo. — Odslek za ljudsko štetje.

Nemuna šala nekoga šolarja in njene posledice. V Gradcu je pozabil neki sedemletni šolarček svojo kapičo v razredu in je bil že na cesti, ko ga je učiteljica zagledala gologlavega. Poslala ga je nazaj v razred po kapičo. Fant jo je res nečel, a ko je hotel ven, je nekdo od starejših šolarjev vrata zaklenil. Dečko je jokal, a ker ga nikdo ni slišal, je odprl okno in skočil s prvega nadstropja na ulico. Strl si je nogo in dobil tudi težke notranje poškodbe. Krivca še niso dobili.

Štajerski drželni odbor je dovolil v sledečih občinah pobiranje obč. doklad, ki znašajo nad 60%: Blanca, Loka, Marija Gradec, Nadole, Dobrna, Gornji grad, Pleterje, Trg Mozirje, Presika, Rogatec, Sedlašek, Skorišnjak, Sopote, Sv. Stefan pri Smarju, Stoperce, Čermožiše in Sv. Bolfank.

Občinska doklada na nivo v Rogatecu. Štajerski deželni odbor je dovolil pobiranje občinske doklade na nivo v Rogatecu.

Iz Ljutomerja. »Murski Sokol« ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 15. januarja ob 3. uri popoldne v prostorih br. Sevrva v Ljutomeru. Prijatelji dobrodošli!

Vrankso. Tukašnja podružnica Ciril Metodove družbe priredi v nedeljo 12. februarja veliko maskarado. Opozarjamo na to obširno prireditev tako domačine kakor okoličane, da se za to maskarado pridno pripravljajo ter nas razveselijo z mnogobrojnim postom.

Na Muti so imeli otroci družbene šole božičnico na Krafjevo. Preje se ni mogla vršiti, ker je bila radi važnosti ljudskega štetja ljudska veselica na Stefanovo. — Pri okrašenem božičnem drevesu so se zbrali vsi otroci v spremstvu svojih staršev in drugih prijateljev slovenske mladine. Po lepem in jako primernem nagovoru domačega gospoda kaplana so otroci povedali celo vrsto pesmic. Na to so se razdelila otrokom božična darila v blagu za zimsko obleko. Obdarovani so bili več ali manj vsi otroci. — Božičnice so na jezikovni meji velikega pomena. Prirediti so jih začele cel javne šole. Tako je tudi javna šola na Muti priredila letos prvič božičnico, ker ji menda gre za kožo in bi rada privezala nase slovensko dečo. K božičnici naše deče so prispevali sledeči rodoljubi in rodoljubkinje: Anica Lenartova, blag. ž. podr. v Mariboru 60 K, dar. mariborskih Slovencev, glavna družba v Ljubljani 50 K, klub popr. slov. akademikov v Celju 20 K, Marija Kosjova, nabrala v Središču 12 K 70 v; Mleke Urbančeva, nabrala v Ljubnu in v Ribnici 13 K 50 v; Marija Pahernikova v Vuhrednu darovala 10 K; Ma. ej Bežan, notar v Mornbergu da-

roval 10 K; Ferdo Vodopivec, davčni kontrolor, nabral v Tolminu 7 K 20 vin.; neimenovan iz Vuzenice 2 K; dr. Pregl iz Vuzenice, daroval jerbas pomaranč in Anton Priveršek, trgovec na Muti, daroval blago za eno obleko. Vsem tem, kakor tudi cenje nim darovalcem iskrena zahvala!

Iz Ptujja. V konkurz je šel tukaj. Janj urar Karl Perteker. Mož je sicer rodni Madžar, a v Ptujju je veljal za velikega Nemca. Pri nobeni renegatski prireditvi ni manjkal, bil je tudi eden izmed junakov z dne 13. septembra 1908. Dasiravno oženjen, ni izpolnjeval one božje zapovedi, ki pravi ne poželi žene svojega bližnjega. Kratko rečeno, odlikoval se je v vseh ednostih, ki so neoporekana last vsakega ptujškega renegata. Ni se čuditi, da se je slovensko ljudstvo odvrnilo od njega, in njegov pogin je bil zapečaten, kakor oni pred kratkim polomljenega Hellerja. Renegati pač niso zmogni vzdržati tudi svojih najhujših pristašev. Če bi jih ne bi podpirali Slovenci, bi propadli vsi. Glasovi nočejo utihniti, da sledi kmalu Pertekerju glavni junak od 13. septembra 1908 — malar Sorko! Ako ni slovenskega denarja, nimajo tudi sudmarkini stotaki blagoslova. Renegati vzdržujejo le en edini zavod, kateri se tukajšnji morali primerno razširja. Kikiriki!

Iz Celja. Da bi zabranil jezdecem jahanje po pešpoti, ki vodi čez njegov travnik, potegnil je Franc Arbeiter, posestnik v Konjicah, čez dotično pešpot žico in sicer v taki višini, da so pešci lahko nemoteno hodili, jezdec pa se morajo ujeti. Nekega dne so jahale princezinje Windischgrätz po dotičnem pešpoti in je prva zadela z obrazom v žico. K sreči so jezdilce počasi, ker bi se sicer drugače pripetila lahko velika nesreča, Franc Arbeiter je bil obtožen radi prestopka proti telesni varnosti po § 431. k. z. Prvi sodnik v Konjicah ga je oprostil, češ, da so princezinje bile same krive, ker so neopravičeno jezdile po pešpoti čez travnik, ki ni namenjen za jezdece. Vskliceno sodišče v Celju ga je obsodilo radi gori omenjenega prestopka na 10 K globe, ker je Franc Arbeiter že radi tega, ker je vedel, da tam jahajo jezdec in da se bo tam ujel, mogel sprevideti, da s tem, da je potegnil žico, spravi jezdec v nevarnost, in ker bi lahko, če je potegne žico, napravil njo z ohešenjem kakga znamenja vidno že od daleč.

Iz Celja. Karl D., trgovec v Trbovljah, zapeljal je svojo 17letno nje-mu v vzgojo in varstvo izročeno služkinjo Berto P. k nečestisti s tem, da jo je dal časa telesno rabiti. Okrožno sodišče ga je vsled tega radi hudodelstva po § 132. k. z. obsodilo na 3 mesece težke ječe poostrene z enim postom in enim trdim ležiščem vsaki mesec.

Na Pragerskem so se začeli Nemci in renegati med seboj pripraviti. Nastal je zlasti hud odpor proti načelniku krajnega šolskega sveta za nemško šolo Francu Steinklauberju. Večina je odločno bojkotirala vse prireditve, katere je priredil ali pri njih sodeloval Steinklauber. Sedaj je pa ta izvajal posledice in je odstopil s celim krajnim šolskim svetom.

Za nemško šolo v Leiterspergu. Krčevini pri Mariboru se bode zgradilo posebno poslopje. Pred kratkim se je vršilo v Mariboru tozadevno posvetovanje. — V Peklu pri Poljčanah se prične graditi »Roseggerjeva« šola na spomlad. V jesenu bo že gotova.

Za župnika v Pernicah je imenovan duhovnik Ivan Hauptman, doslej provizor istotam.

Nasilna dekla. Ko so včeraj prignali dekle Ano Ratej po odgonu v Celje, je tukaj svojemu usiljenemu spremljevalcu utekla. Nek policaj jo je pa v mestu našel in gnal v zapor. Dekla je šla mirno z njim, pred zapornom pa se je naenkrat policaju uprla in ga je začela s pestmi po obrazu obdelavati. Izročili so jo okrožnemu sodišču.

Surov sin. V Silovcu pri Brežicah je napadel posestnico Marijo Bogovič v njenem stanovanju lastni sin. Ker se je pred njim zaklenil v sobo, je vrata razklal, zgrabil na to stariko in jo vrgel na tla, kjer jo je z nekim polenom grozno pretepel. Proti surovežu se je vložila kazenska ovadba.

V štajersko odvetniško listo so vnislali kot novega odvetnika g. dr. Matija Benjaka s sedežem v Gradcu.

Družstvena zborovanja. Ustanovni občni zbor kmetijske podružnice za Ptujsko okoličico se vrši v nedeljo, dne 22. januarja ob 9. dopoldne pri g. Zvončiču v Ptujju. — Prostovoljna požarna bramba v Braslovčah ima dne 15. januarja ob 3. popoldne pri Brišniku svoj občni zbor. — Bralno društvo »Naprejek« pri Sv. Barbari v Halozah ima v nedeljo, dne 15. januarja ob 3. popoldne v društveni sobi svoj občni zbor. — Kmetijska podružnica v Zalcu ima v nedeljo, dne 15. januarja ob 3. popoldne svoj občni zbor pri Hansenbichlerju v Zalcu. Predava g. Jelenčak.

Vprazanje zboljšanja učiteljskih plač na Štajerskem. Štajerski dežel-

ni odbor je sklenil v najkrajšem času izvršiti anketo, katero je zahteval glede zboljšanja učiteljskih plač v štaj. dež. zboru posl. Otter. Anketo bo vodil deželni glavar grof Attems, udeležili se je pa bodo gg. dež. odborniki Hofmann-Wellenhof in dr. Link, člana štaj. dež. šolsk. sveta dr. Manger in dr. Tumirz, v imenu učiteljskega Herza in Monscheina, dalje meščanski učitelj Kawann, za učitelje ročnih del nadučitelj Simchen in dež. posl. Otter. Zastopnika slovenskega učiteljstva ali Slovencev sploh ni nobenega. — Zanimivo je, da se nemško učiteljstvo na Zg. Stajerskem že puna proti tej anketi, ki da pomenja le zavlačevanje cele zadeve. Nemški nacionalci, da ne nameravajo za učiteljstvo ničesar resnega storiti. — To verjamemo tudi mi.

V Mozirju bo dne 3. julija t. l. uradna učiteljska konferenca za okraja Gornji Grad in Vransko. Tako je sklenil stalni konferenčni odbor, ki je imel sejo minuli ponedeljek. Na sporedu so tri teme: I. Kako naj šola pospešuje ljudsko blagostanje s posebnim oziranjem na štedljivost? Referenti g. Farčnik iz Polzele, g. Bizjak iz Bočne in g. Ivan Kramar iz Vranskega. II. Katere linijature iz normalne zbirke šolskih zvezkov se naj upeljujejo za posamezna šolska leta? Referenti g. Klemenčič iz Rečice, g. Vrabl iz Vranskega in g. Krajnc iz Smartnega. III. Kako naj ljudska šola neguje čebelarstvo? Referenti g. Pušenjak iz Šmihela, g. Rosenstein iz St. Jurja in g. Terčak iz Ksaverija.

Ljudska knjižnica v Mariboru (»Narodni dom«) je štela konec 1910 leta 1352 knjig, 1216 slovenskih in 136 čeških. V preteklem letu se je pomnožila za 253 knjig. Citateljev ima knjižnica 368, ki so prečitali 5336 knjig in sicer 336 pesniške vsebine, 267 dramatične, 3829 pripovednega, leposlovja, 398 poučne vsebine, 428 mladinskih, 78 čeških. Največ se je prečitalo Sienkiewicza (316), Jurčiča (298), Kersnika (192), Cankarja (155), Tavčarja (116), Tolstega (98), Trdine (83), Aleševca (60), Dostojevskega (59), Sorlija (53). »Dom in Svetov« se je prečitalo 193, »Ljubljanski Zvonov« 122, »Slovani« 103. Dohodkov je imela knjižnica iz običajnega 114 K, za prečitane knjige in izkaznice 194 K, darilo dr. Rosine 100 K, dr. Pipuša 50 K itd., skupaj 521 K 80 v. Dohodki se porabljajo sproti za nakupovanje in vezanje knjig.

Učiteljstvu naznanjamo, da je žepni koledarček slov. stajerskega učiteljstva za l. 1911 že v tisku, vendar radi tehničnih ozirnov ni bilo možno, da bi izšel pred Novim letom, pač pa izide te dni. Koledarček bo okusno in trpežno vezan ter bo vseboval tudi sematičen spodnjestajerskega učiteljstva in seznam šol. V sematiizmu so pri vsaki učiteljski osebi navedene letnice rojstva, maturo, usposobljenosti, provizoričnega in stalnega nameščenja ter letnica, odkar služi kot učitelj. Oseba na sedanjem mestu, kakor tudi kraj rojstva. Pri šolah je število razredov, njeni jezik, plačilni razred, pošta, župnija in število otrok. Razum sematizma je v koledarčku popis »Naše organizacije« in več raznih podatkov. Knjižico krasi slika ravnatelja Schreinerja, v proslavo njegove 60. letnice je priložena pesem prigodnica. Članom »Zvezke« se bode poslal koledarček čimprej, če pa ga želi še kdo drugi, naj se javi tajniku g. Šijancu, učitelju v Gornjem gradu.

Koroško.

Ponarejeni dvajsetvinski novi. Že pred nedavnim časom so krožili po Beljaku in okolici ponarejeni dvajsetvinski novi. Pozneje je to za kratek čas prenehalo, sedaj pa so že zopet v prometu. Tako je dobil tak denar klepar Jožef Mitzner od neke ženske. Treba je tedaj dobro paziti na tak denar.

Z bajonetom. Na Treh kraljev dan proti večeru je popival v izkuhu gospe Berger v Beljaku lovec tamonjskega lovškega bataljona Frane Hauptman ter silil vedno v kuhinjo, kjer je nadlegoval kuhinjsko deklo z zaljubljenimi besedami. Končno ga je hotela potisniti gospa Berger iz kuhinje, lovec pa jo je vrzel po tleh in jo začel obdelavati. Ko je klicala na pomoč, ji je prišel pomagat Peter Malpičkar. Komaj pa ga je Hauptman zagledal, je potegnil bajonet in ga udaril z njim tako, da je dobil težke poškodbe. Rabi jata neva vojaka so naznanili vojaški oblasti.

Primorsko.

Tat — komisar za ljudsko štetje. Iz Trsta poročajo: K Antoniji Majcen je prišel nek individui, ki se je predstavil kot zaupnik društva hišnih posestnikov in zahteval, naj mu izroči pravilno izpolnjeno naznanilnico. Gospa je šla takoj v drugo sobo, da bi mu prinesla polo. Med tem je »zaupnik« zagledal na mizi par zlatih uhanov z briljanti ter jih vtaknil v žep. Ko mu je gospa izročila naznanilnico, je hitro odšel. Gospa je čele pozneje

opazila, da so ji izgubili uhani, na kar je stvar ovadila policijo. Policija je kmalu izsledila tatinskega »komisarja«. Dotičnik je 26letni Ivan Podersaj, koristi v Verdijevim gledališču. **Trgovska zbornica v Trstu.** 12. t. m. je imela trgovska zbornica v Trstu sejo. Zbornični svetnik Peter Morpurgo je odstopil, njegov naslednik je vitez pl. Scaramanga. Govorilo se je potem o mesnem vprašanju in je predlagal predsednik Demetri, da naj se izreče zbornica za sklepe poslanske zbornice glede mesnega vprašanja. Zbornica je pritrdila temu predlogu. Nato so bile volitve borzne deputacije in raznih odsekov.

Poneverjenje. Gospa Ada Czerwinska, stanujoča v Trstu v ulici Bochetto št. 40, je 9. t. m. dala neki Mariji Salvenghi ženske obleke v skupni vrednosti 500 K z naročilom, naj jo proda in ji prinese zvečer izkupiček. Salvenghi je odnesla obleko, nazaj je pa do 12. ni bilo, vsled česar je ga. Czerwinska ovadila zadevo policiji.

Goljufiva igralca. Delavec Ivan Dukič, stanujoč v Trstu v ulici Crowsada št. 10, je šele pred kratkim prišel iz Črne gore. V četrtak se je sestel z dvema osebam iz Hercegovine, ki sta ga povabila na igro na karte. Dukič se je vabilu odzval in neznanca sta ga odvedla v slaboglasno krčmo »Alle tre porte« v Krosadi, kjer je Dukič v piči uri izgubil 150 kron. Igralca iz Hercegovine sta imela zaznamovane karte. Oškodovanec je goljufijo prijavil policiji.

Stiriperesna detelja. V Trstu v neko kavarno na trgu Barbacan so prišli v četrtak 15letni težak Anton Schiavan, Sime Ciklič, Ivan Frankovič in Ivan Stanič. Izpili so skupaj dve steklenici piva, štiri kozarce absinta, belo kavo in pet čaš mleka. Med tem pa, ko je natak strigel drugim gostom, jo je četvorica drug za drugim popihala. Schiavana so pozneje aretirali.

Požar. V Sv. Križu pri Sežani je izbruhnil 10. t. m. zvečer ob 8. uri pri posesniku Josipu Macarolu v hlevu za govejo živino požar. Posrečilo se je živino še pravočasno rešiti, zgorelo pa je mnogo krme in stelje. Hlev je bil skoro nov in z opeko krit. Škode utegne biti okoli 4000 K, ki pa je pokrita z zavarovalnico.

Jadrenica se ponesrečila. Iz Mallega Lušnja izveemo, da je vihar v noči na sredo treščil italijansko jadrenico »Teresa« ob skale na obrežju ter jo razbil. Pet pomorščakov, ki so bili na ladji, je utonilo.

Iz Voloske — Opatije se nam piše: Z zadoščanjem poročam, da se je v letošnji zimski sezoni družabno življenje v Volosko — Opatiji precej oživilo. Telovadno društvo Sokol je v sporazumu s tukajšnjimi narodnimi društvi pričelo prirejati zabavne večere, s sodelovanjem volosko — opatijske godbe pod vodstvom neumornega kapelnika in skladatelja g. Gervaisa. On ni samo kapelnik, temveč duša vsega družabnega življenja v Volosko — Opatiji. Poleg tega se je tudi »Dramatično društvo« na novo oživelo in reorganiziralo, ter nam je nudilo že več jako dobro uspešnih predstav. Predsednik je pisatelj Emin Car, a podpredsednik je Slovenec, sploh delujejo v »Dram. društvo« Slovenci in Hrvatje skupno! Dosedaj se je igralo hrvaški, a prihodnja predstava, ki bode v nedeljo 15. t. m., bode slovenska ter se uprizaro znani Finžgarjev »Divji loveci«. Glavne vloge so v rokah Slovencev, a tudi hrvaški igralci nastopijo v slovenski igri. Pozdravljamo skupni nastop Hrvatov in Slovencev, ter pričakujemo, da se bode tudi v drugih zadevah postopalo složno, ker med Hrvati in Slovenci ne sme biti in ni nikake razlike. Vsi smo le Jugoslovani, a drugo denimo na stran. Le ne tako, kot pišejo dalmatinski pravaši! Za »Divjega loveca« vlada tu veliko zanimanje pri vseh slojih, vendar opozarjamo vse volosko — opatijske Slovence, da posetijo »Divjega loveca« polnoštevilno! Pripravljala se »Lokalna železnica« in »Revizor«, tudi opereto se uprizaro! — Ljudsko štetje se je vršilo v Voloski — Opatiji še precej mirno, a v kljub dobri agitaciji od strani Slovencev in Hrvatov, se je izgubilo precej Slovanov v nemškem in italijanskem morju. Gotovo pa je, da smo Slovani napredovali in to kar vidno. Pred 10 leti je bilo Slovencev 128 (?), a letos je dala samo pošta okroglo 150 Slovencev, sploh upamo, da bodo za Slované številke ugodne! — V kratkem se ustanovi za Volosko — Opatijo »Narodna delavska organizacija«. Le žal, da se je s pravili ustanovitve zavlekla. A tekem meseca svečana se vrši ustanovni občni zbor, članov je že sedaj do 500, ter je zanimanje splošno, priporočamo da se voli vodstvo, ki bode imelo resno voljo skrbeti za prospeh organizacije. Poročati moram tudi, da vlada tu veliko zanimanje za bodoče občinske volitve v Ljubljani ter pričakujemo za gotovo Volosko — Opatijsko Slovenec, da bode te ljubljanski volilci poslali klerikalec tja, kamor spadajo! V tem vam kličemo na delo in zmaga bo gotova!

SHOD

volilcev in volilk

pridei

Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj

v nedeljo 15. t. m. ob 10. dop.

v gostilni pri »Zlati ribi«

v Stritarjevi oziroma Ribji ulici.

Na shodo govorita gg. dr. Ivan Tavčar in Adolf Ribnikar o političnem položaju s posebnim oziranjem na bližajoče se občinske volitve.

Naprednjaki, udeležite se shoda polnoštevilno!

Dnevne vesti.

Na jutrišnji volilni shod pri »Zlati ribi« ob 10. dopoldne opozarjamo somišljenike iz bližnjih ulic in trgov, da se ga udeležijo v čim največjem številu.

Škof Jeglič — Ljubljana — Kočevje. Ljubljanski škof Jeglič je torej prepedil kaplana Kopitarja iz Kočevja in je s kruto roko ubil njegovo delo za vero in narodnost. Kopitar ni storil Nemcem nobene krivice, nego je delal med Slovenci, da jih utrdi v veri in jim ohrani ljubezen in zvestobo do svojega naroda. Toda Nemci stoje na stališču, da imajo pravico raznaroditi na kočevskem ozemlju živče Slovence in so samo iz tega vzroka začeli vojsko proti kaplanu Kopitarju. In škof je takoj pred njimi kapituliral, je odstranil kaplana Kopitarja in je ugonobil vse, kar je ta duhovnik storil za katoliško vero in slovensko narodnost v Kočevju. Še več! Vsakdo se še spominja septembarskih dogodkov 1. 1905. v Ljubljani. Takrat je bilo par tucatov nemških šip ubitih, a Nemci se ni nobenemu nič zgodilo in ne enemu ni bil niti las zakriviljen. Takrat se je ljubljanski škof podvzval in je pisal grofu Barbu pismo, v katerem je ogorčeno obsodil dogodivše izgrede. Kako vse drugače pa je škof postopal v Kočevju! Slovincem so bile tam že nešteto ubite šipe; Nemci so napadli bivšo slovensko trgovino in v njej vse razdeljali, kar jim je prišlo v roke; Nemci so posojilnično hišo ponesnazili že nešteto krat. In zadnjič so s kamenjem in z ledom napadli Slovence, jih podili celo uro po cestah in ranili kaplana Kopitarja. A škofu se ni zdelo vredno, da bi bil pisal komarkoli tako pismo, kakor leta 1908. grofu Barbu, in ni se util poklicanega, da bi bil divjaško početje Kočevjarjev obsodil. Nasprotno! Udal se je zahtevanju Kočevjarjev, odstranil kaplana Kopitarja in vse uničil, kar je Kopitar storil za vero in narodnost. To je treba uvaževati, če se hoče prav spoznati škofovo postopanje glede Kočevja!

Nemškutarske ljudskoštevne lumparije. Da bi bilo več »Nemcev« v Ljubljani, so vpisali nekateri nemškutarski trgovci svoje uslužbenec nemške ali nemčurske narodnosti v polo pri trgovini, uslužbenec so se pa še doma, kjer stanujejo, posebej vpisali. Tak nemški goljuf se torej potem šteje za dve osebi nemške narodnosti. Znan nam je tak slučaj iz trgovine L. Hlapca pa, ki je bil najbrže Slovenec, a vpisan za »deutseh«, je dotična trgovina zopet črtala. Najbrže je mož zaveden in se je upri vpisu za Nemea. Ergo so ga v štacuni zopet hitro črtali, češ, če si »bindiš«, je dosti, da šteješ le po enkrat, t. j. doma na stanovanju. Če bi bil pa »deutseh«, bi ga bilo tudi še v trgovini v polo djali, oz. v njej pustili. Radovedni smo, v koliko da bodo oni magistratni organi, ki imajo ljudsko štetje v rokah, oz. njih vodstvo, pri takih lumparijah uporabili strogost postave. Prav radovedni smo; upamo da Ljubljancemom ne bo treba seči po samopomoči, t. j. nastopiti na javnih zborovanjih in tam šele imenoma navesti vsak slučaj.

Naši orožniki so tudi Nemci! Iz povsem zanesljivega vira, ki mu moramo verjeti, smo izvedeli, da so dobili poveljniki orožniških postaj od zgoraj ukaz, da morajo za vse orožnike vpisati v popisovalno polo za ljudsko štetje nemščino kot običajni jezik. To je tako nečuvno nasilstvo, proti kateremu moramo protestirati z vso odločnostjo. Pozivamo slovenske poslance, naj zahtevajo od domobranskega ministra Georgija točen odgovor, kdo je ukazal, da se imajo vsi orožniki vpisati za Nemea. Ako tega ni odredil minister, naj se zahteva, da se pozovejo na odgovor in se eksemplarično kaznujejo tisti, ki so v svoji nemški zagrizenosti na

svojo pest izdali ono nezasišno očitredbo.

Najpodeljše obrekovanje. Prijatelj, ki se je ravnokar vrnil s potovanja, pripovedoval nam je naslednje: Po deželi se razdeljujejo tiskovine, v katerih se natolcuje, da bode tako, kakor »Glavna posojilnica« v Ljubljani, propadli tudi drugi denarni zavodi. Kdo razširja te lažnjive tiskovine, tega ne moremo nadzorovati, ker se ve samo to, da so tiskovine bile tiskane na Hrvaškem in da jih od tod pošiljajo na Kranjsko. Kdo se poslužuje tega agitacijskega sredstva najnižje vrste, bode se sčasoma že dognalo, lahko pa se že danes slutiti, kdo je tisti zlobni duh, ki bega nevedno ljudstvo. Klerikalno-nemška zveza bo rodila še lepe sadove.

Slovenski klerikalci v zvezi s — krivoverci? Znano je, da so se naši klerikalci zvezali pred dvema letoma z voditeljem hrvaške klerikalne stranke Stjepanom Radičem. Za to zvezo so mu klerikalci plačali 10.000 kron. Seveda so računali s tem, da bo Radič odsej delal njihovo politiko na Hrvaškem. Toda v tem so se temeljito vračunali, zakaj Radič je slej kot prej hodil svoja pota in nadaljeval svojo »protipopovsko« politiko. Klerikalci to ni odprlo oči in kalkulirali so tako-le: »Dali smo mu premo, treba ga je z večjo vsoto privezati nase, pa bo delal to, kar bomo mi želeli.« in dali so mu še 50.000 kron. Če je teh 50.000 kron spremenilo Radiča v dobrega klerikalca, ne vemo, znano je nam samo, da piše glasilo dunajskih cerkvenih krogov »Oesterreichs katholisches Sonntagsblatt« pod naslovom »Aus dem Süden der Monarchie« o Stjepanu Radiču to-le: »V političnem življenju na Hrvaškem se čisto omenja ime takozvane hrvaške kmečke stranke. Voditelj je jako pogubne politične skupine, brata Radiča, sta se v svojem listu »Domu« že opetovano izrazila proti katoliški duhovščini in proti katoliškim dogmam. Ta stranka šteje v hrvaškem saboru 9 poslancev in se je v kratkem času zelo razširila, da je celo našla v vrstah katoliških duhovnikov svoje podpornike. Demokratiški princip in vera pobožnih hrvaških kmetov krivoverko izrabljajo korifeje kmečke stranke. Voditelj te stranke, poslanec Stjepan Radič, je opetovano rekel, da on sploh ni katolik, a da se z vsemi silami trudi, da bo dober kristjan. Svoje ljudske shode odvarja s pozdravom »Hvaljen bodi Jezus Kristus«, zaključuje pa jih z besedami »Tebe, bog, mi hvalimo!« Obenem pa govori tako premeteno in lokavo proti »črni popovski bandi«, proti Rimu in svetemu očetu, da bi človek hušje ne mogel slišati niti od Pokija, niti od Luthra. Odlični hrvaški pisec, ki je temeljito in točno proučil taktiko in značaj teh kmečkih voditeljev, je prišel do tega-le zaključka: Kmečka stranka s svojima voditeljema, Stjepanom in dr. Antonom Radičem, se bo v doglednem času razvila v popolno sekto, enako oni poljskih »marjavitov« in ruskih »duhoborcev«. Od katoliške inteligence, zlasti od katoliške duhovščine, se ne more drugega pričakovati, nego to, da pobija energično hrvaško-kmečko stranko ter z vsemi silami deluje na to, da prepreči njeno razširjanje.« Tako piše glasilo dunajskega nadškofa dr. Nagla. Kaj bi neki rekel nadškof dr. Nagl, ako bi vedel, da je slovenska klerikalna stranka, ki je v njegovih očeh katoliška do kosti, ne samo v zvezi s hrvaško kmečko stranko — s hrvaškimi »marjaviti«, marveč celo podpira razvoj te, po trditvi dr. Naglovega glasila krivoverke stranke z gmočnimi sredstvi, s težkimi tisočaki.

Štrašna nevarnost za nemštvo. Stajerski državni poslanec Avgust Einspinner slovi kot velik »maulheld«, a vse njegovo gofijstvo ne zadostuje, da bi prikrilo njegovo duševno omejenost. Mož je zdaj nekaj štrašnega izvedel in razgraja zaradi tega v »Grazer Tagblattu« kakor bi bil izgubil še tisto mrvico pameti, ki mu jo je mati narava podelila. Einspinner je izvedel, da hoče vlada v Ljubljani ustanoviti obrtni inštruktorat in mu podrediti tudi zadruge na Spod. Stajerskem. Zaradi tega je mož ves iz sebe, vpije, da bode nemški obrtniki in nemški živelj oškodovani, in da je to sploh začetek razdelitve stajerske dežele. Sedaj je ta inštruktorat v Graden in ker ima prevelik delokrog, je iz stvarnih nagibov treba misliti na razdelitev. Kranjska dežela ima prav gotovo danes pravico zahtevati svoj inštruktorat, ker je potreben za razvoj združništva. Ob sebi se razume, da se bode Ljubljanskemu inštruktoratu podredile samo tiste stajerske zadruge, ki bodo to same sklenile, čisto gotovo torej samo slovenske zadruge. Pa Einspinnerju tudi to ni všeč, marveč zahteva, da morajo ostati tudi slovenske zadruge na Stajerskem pod nemško komando. In s takimi ljudmi naj bo mogoče in naj se doseže sporazumljenje?

Nov zdravnik v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji. Kakor znano, je dr. Ferrancesoni z novim letom nehal zdraviti v bolnici v Kandiji. Zda ima priti tja nek dr. Linhart iz Grada. Radovedni smo, če zna slovensko, kako bo stavljal diagnozo, če bolnikov ne bo razumel in kako bo sam mogel delavati, ko je vsa bolnišnica prenapolnjena in je včasih po dopolndne po 10 in več operacij.

Imenovanje v železniško-stavbni službi. Pri trasačnem oddelku v Novem mestu je bil višji stavbni komisar Ernest Aff imenovan inšpektorjem ter bo samostojno vodil zgradbo belokranjske železnice na belokranjski strani. Dosedanji komisar Alfred Chat je imenovan višjim stavbnim komisarjem na dosedanjem mestu. — Sukljeto sin, ki je sicer strojni inženir, ki pa služi po posebni milosti tudi pri trasačnem oddelku v Novem mestu, je prestavljen na Dunaj. Novo mesto se bo oddahnilo, ker je Suklje, ta mladi »slovenski« kva-razugon uprav, zagrizen nemškutar in vnet član novomeške kazine. Opetovano se je izrazil, da je slovenski jezik le za posle in da ga je sram govoriti slovensko. No, značaj ne pade daleč od značaja.

Meščanska korporacija kamniška in njeno veliko premoženje sta predmet hudega klerikalnega poželenja. Toda ni težila zanj! Zadnje sredo pri volitvi novega korporacijskega odbora je narodno-napredno meščanstvo z občeodvnanja vredno odločnostjo odbilo klerikalni poskus, izviti slobodno upravo tega velikega premoženja iz rok neodvisnih meščanov. Izid volitve je razveselil vse pravice in samostalno misleče korporacijske upravičence. Niti politični protivniki naši niso prikrivali tega veselja, vsaj razumnejši ne, ker tudi njim je preseda brezmejna požljivost vedno lačnih bisagrarjev. Volitev sama se je vršila mirno in dostojno, da so bili zadovoljni vsi, kar je klerikalec Benkovič sam javno priznal in pustil celo v volilnem zapisniku konstatovati. Važno je posebno to, da se je na njegov predlog volila »med zbranih upravičencev volilna« in prizivna komisija, da se je predlog toglasno sprejel in da sta se obe komisiji na to izvolili. Prizivna komisija ima nalogo, da reši slučajne pri- »ože pri volitvi. Vsi korporacijski upravičenci so se posebno z izvolitvijo prizivne komisije složno in jasno izrekli, da je korporacijska uprava neodvisna in slobodna in da se ne pripoznava nobenega nadzorstva kakršnekoli administrativne oblasti. Slišite, gospod dekan Lavrenčič? Vse meščanstvo odklanja vaš zgararski poskus spraviti korporacijsko upravo pod jeroštvo deželnega odbora. Zopetna izvolitev vseh starih odbornikov, katere je bila napredna stranka na svojem številno obiskanem volilnem shodu po tajnem glasovanju po listkih ob ugovoru enega posameznika sicer soglasno postavila za svoje kandidate, pa nedvomno dokazuje, kako zna meščanstvo ceniti vaše neopravičene napade na stari odbor. Ugodni izid volitve je nadalje sijajen dokaz, da je in ostane korporacija trdna postojanka neodvisnega meščanstva. Kdor se je v vrstah narodno-naprednih volilcev udeležil volitve, je na to lahko ponosen. Nekateri naših volilcev so bili žalibože zadržani, a v skrajni sili bi jih bilo prišlo še nekaj k volitvi. Nepridobitni so bili — le širokoustni gromovniki inter pocula, nervozni črnogledi in nepolitični medstankarji, ki so pa povsodi trčili na oster odpor. Kam bo še vse te tako postopanje dovedlo? Ali ni bil žalosten pogled na sicer razumnega moža, ki je stal nekda v prvih vrstah napredne stranke, in je to pot — tužna mu majka! — pohlevno pobiral drobtinice izpod klerikalne mize? Spametujte se! Same v možatosti, odkritosrčnosti in siogi je naš spas.

Značilne razmere. Iz Črnomlja se nam piše: Dne 20. decembra je sklical vbdja okrajnega glavarstva v Črnomlju od vseh koncev Bele Krajine gospodarje in zastopnike različnih korporacij na gospodarski sestank. Povabljeni so tudi bili veliki ekonom župnik Kubinec, advokat brez klijentele doktor Šturm iz Črnomlja in drugi taki možje. Vbdja okrajnega glavarstva je pač pričakoval, da mu bodo Kubinec, Šturm in njih tovariši za oporo. Zgodilo se je pa ravno nasprotno. Doktor Šturm je v svojem in v imenu črnomljskih Marijinih devic in Čukov naskočil vodjo okrajnega glavarstva, da ni opravičen nastopiti kot predsednik takozvanega gospodarskega sveta, ker to društvo niti ne obstoji. Tudi je protestiral češ, da imajo njegovi pristai premajhno zastopstvo v odboru in obsipal vodjo okrajnega glavarstva z vsakovrstnimi dolžitvami in žaljenji, češ, da je ukrenil pobiranje doklad pri okrajni blagajni za to neobstoječe društvo. Vsekako je potrebno, da se ta stvar natančno pojasni.

Uradna slovensčina. Skandal prve vrste je kako pišejo v l. 1911. po Kristusu slovensko pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Ljubljani. Pred seboj imamo dopis, ki ga je isto poslalo nekemu mladeniču glede na-

dora. Dopolni slove: »Naj prejme N. N. v N... Vašo pristojno politično oblastvo v Ljubljani vam dovoljuje, da se smete vdeležiti leta 1911 vojaškemu naboru v N... O temu se obvestite z opombo, da ste zavezani vsaka sprememba Vašega stanovanja, oziroma bivališča pristojni politični oblasti naznaniti. Vaši dokler ne dohote poziv k naboru. Ljubljana... i. t. d. — V 50 besedah nič manj kot 12 glavnih napak in tako rešujejo tekoče posle v srečo Slovenije? Ne govorimo dalje o tem, ker bi nas gotovo predaleč zavedlo in prepuščamo brez komentarja javnosti, da ona presodi, kako je to uradovanje naših c. kr. oblasti!

— Iz srednješolske službe. Ravnatelj na I. državni gimnaziji v Ljubljani, g. dr. Lovro Požar, je pomaknjen v VI. činovni razred. Suplent na državni gimnaziji v Novem mestu, dr. Milan Serko, je bil imenovan za privzoričnega učitelja na tem zavodu.

— Srbi o dr. Tavčarju. Belgradska »Tribuna« priobčuje sliko dr. Ivana Tavčarja in piše o njem med drugim: »Eden najpopularnejših mož med Slovenci je dr. Ivan Tavčar, deželni poslanec in odbornik, vodja narodno - napredne stranke. Dr. Tavčar je po poklicu odvjetnik, a pridobil si je slavno ime tudi v slovenski književnosti. On spada med prve slovenske romanopisce, katerih dela se najraje čitajo v narodu. Eden najznamenitejših in najboljše umotvorov njegovih je zgodovinska povest »Iz kongresa«. Kot človeka naprednih idej ga klerikalci sovražno in ljuto napadajo, zlasti pa mu ne morejo pozabiti, da je pisal duhovito satiro »4000«, v kateri slika razmere, ki bi nastale, ako bi klerikalizem zavladal na vsi črti. Belgradska javnost se gotovo še spominja nedavnega poseta bratov Slovencev, s katerimi je prispevala v Belgrad tudi gospa Tavčarjeva s sinom in s hčerko. To je soproga dr. Ivana Tavčarja, ki je kakor njen soprog ena najinteligentnejših in najaktivnejših dam na Slovenskem. Gospa Tavčarjeva igra v ženskeru, narodnem in človekoljubnem gibanju prav tako važno vlogo, kakor njen mož v političnem. Kadar bomo Belgradčani vrnili poset Slovincem, bomo med prvimi izrazili svoje spoštovanje gospodu dr. Tavčarju in gospe dr. Tavčarjevi.« — Urednik »Tribune« je znan srbski pisatelj Branislav Nušić.

— Argentinsko meso. Tudi na Dunaju, v Gradcu in v drugih mestih je občinstvo nad vse zadovoljno z argentinskim mesom in ga ne more prenehati. Vsestransko se priznava, da prekaša argentinsko meso najboljše meso od domačih pitanih živali. Meso navadne živine, kakor jo redi kmet, se pa z argentinskim mesom še primerjati ne more. Ta velikanski uspeh argentinskega mesa bo pač znatno pospešil pred kratkim začeto akcijo za preskrbovanje mest ter industrijskih krajev z dobrim in cenim mesom. Zdjaj mora vsaka občina, ki hoče dobiti n. pr. argentinsko meso, postopati na svojo roko in vse sama preskrbeti. Spoznanje, da bi se z združenimi močmi lažje in tudi ceneje delalo, je dalo povod, da je bilo pri trgovski in obrtniški zbornici na Dunaju pred kratkim sklicano zborovanje zastopnikov mestnih občin ter industrijskih korporacij. Na tem zborovanju se je sklenilo ustanoviti družbo za preskrbovanje mesa. Ta družba bi lahko izbirala med prodajalci v inozemstvu. Kupevala bi seveda ogromne množice mesa in jih vsled tega dobivala še ceneje, kakor se meso sedaj dobi. Taka družba bi tudi lažje dosegla olajšave glede carine in transporta in še v marsikakem drugem oziru. Do sedaj se je za pristop tej družbi oglasilo že 55 avstrijskih občin in bo že v kratkem občni zbor. Želeli je, da pristopi tej družbi tudi ljubljanska mestna občina, da postane tudi Ljubljana deležna teh dobrot.

— Argentinsko meso v škofovih zavodih. Dr. Šusteršič in »Slovenec« sta strašno meso zabavljala čez argentinsko meso. V Uniovni dvorani je grmelo odobravanja vsled tega. Človek, ki si upa logično soditi, bi mislil, da ti, za blago ljudstva navdušeni klerikalci argentinskega mesa še pogledali ne bodo. A zgodilo se je ravno noprosto. Sam škof Jeglič ga je naročil 50 kilogramov za svoje škofove zavode, in kakor vedo povedati največja poročila, je tudi v škofovih zavodih to meso bilo sprejeto s tisto oholo, kot drugod. Iz tega se vidi, la klerikalci ljudstvu ne privoščijo nesa, ker so grmeli zoper njega, za ebe ga pa naročajo!

Predavanje o argentinskem mesu. Včeraj je priredila »Akademija« — Mestnem domu predavanje. Prevaljal je tržni nadzornik g. Adolf Ribnikar o uvozu argentinskega mesa. V poljudnih besedah je g. prevlatel obrazložil ves proces, kako e meso zaklane živine spravi v hlačilnice ali zmrazovalnice ter se od tod nalašča za to pripravljenih hladilnih ozovih prepelje na ladjo, ki je premljena s hladilnicami. Opisal je

nato hladilnice same in govoril o njih velikanskem pomenu ravno za prevzaje mesa. Predavanje so razjasnjevale skopične slike. Govoril je nato še o higijeni mesa, povedal, kako natančno se meso preiše, predno se naloži na ladjo in potem ko dospe k nam. Poudarjal je, da bi meso bilo še veliko ceneje, če bi ne bila carina tako visoka. A skušalo se bo pri ministrstvu izposlovati, da se carina na mesu zniža ali popolnoma odpravi. Če bo ljudstvo z mesom zadovoljno, se bodo jele uvažati večje množine mesa morda celo vsak teden. Zanimivemu predavanju je obilno zbrano občinstvo sledilo z vidnim interesom.

— »Vzajemna zavarovalnica«, katere pokrovitelj je sam škof ljubljanski, ima v službi uradnika (Adolfa Leeba), ki se je pri ljudskem štetju osebno zapisal za Nemca, dasi je rojen Slovenec. Za Nemce so vpisani tudi trije njegovi otroci, ki z njim vred jedo slovenski kruh. — Oh, Vzajemna, Vzajemna...!

— Za mestno zbirko umetnin. Mestna občina je izmed slik, ki so bile razstavljene v Jakopičevem paviljonu, kupila za mestno zbirko umetnin dve sliki in sicer sliko Ivana Vavpotiča »Sejm v Idriji« in sliko Matije J. Mline.

— Zrečbarna na Seli pri Ljubljani. Zapovednik te zrečbarne, ritmojer Glaser je kakor se čuje upokojen. Zgodilo se je to vsled posebne pritožbe, vlozene pri ministrstvu. O razmerah v zrečbarni bomo še povedali prav zanimive stvari.

— Iznajdljiva pošta. Interesanten slučaj se je primeril v soboto, dne 14. t. m. Na ljubljanski pošti je bilo oddano nezalepljeno pismo brez vsakega naslova, določbe kraja in data; le koncem pisma je bil podpis: »Milko«. In ljubljanska pošta je izmed vseh 40.000 Ljubljancev še tisti dan našla pravega odpošiljalca, pozabiljega gospoda M. N. in mu vrnila pismo. Naša pošta zasluži res respekt.

Pri pogrebu umrle gospe Marije Vilharjeve v Knežaku sta zastopala družbo sv. Cirila in Metoda gospoda F. Spilar in K. Mehora.

Poročilo o pogrebu gospe Vilharjeve imamo popraviti v toliko, da so peli žalostinke pri hiši in na kolo dvoru člani pevskega društva »Slavica« in ne »Glasbene Matice«.

Tragična smrt. Kakor smo že poročali, je prišel na sveti večer I. I. k prodajalcu Jakobu Podvorniku v Spodnji Šiški 16letni čevljarški vajenec Jožef Polajnar s Koroškega kupovat neke malenkosti. Med kupovanjem je privlekel Polajnar flobertovo pištolo iz žepa in z njo ravnal tako nerodno, da se je sprožila in je strel zadel Podvornika v trebuh. Spočetka se je zdelo, da rana ni nevarna, kmalu pa se je tako poslabšala, da je moral Podvornik v bolnišnico, kjer je včeraj v težkih mukah umrl. Podvornik zapušta ženo s 6 nepreskrbljenimi otroci. — Čevljarški pomočnik Polajnar pa je skozinskoz izpriden deček. Te dni je polil mačko, last Marije Zadravec v Spodnji Šiški s petrolejem in jo zažgal na cesti ter mirno gledal, kako se je žival v mukah zvijala in slednjič poginila.

Samopomoč proti draginji mesa. Med 23. decembrom in 9. januarjem je bilo posestniki M. Goljar v Dravljah iz odprte mizarke delavnice polagoma ukradena svinjina, vredna 35 K.

Izgred. Dne 8. januarja je bilo v neki gostilni v Št. Vidu nad Ljubljano več fantov, med njimi tudi tamošnji mesarski pomočnik Stefan Krusič. Kmalu so se fantje zaradi neke malenkosti sprli in ko jih je hotel hišni hlapec Ivan Kristan pomiriti, ga je udaril Krusič s stolom večkrat tako po glavi, da ga je precej poškodoval.

Lovski tatovi na delu. Preteklo soboto je zasnil lovski čuvaj Anton Strumbelj iz Tomišlja v lovu gosp. Jos. Krisperja iz Ljubljane v bližini Črne vasi štiri lovske tatove, od katerih sta dva imela puške. Ko se jima je Strumbelj približal, so tatovi zbežali, tako da jih čuvaj niti spoznati ni mogel.

Poselski dan je po starodavnem slovenskem običaju dan sv. Stefana. Takrat menjavajo posli službe, pa če tudi ostane kdo v isti službi, sv. Stefana dan in potem do starega leta dan je prost. Dekleta porabijo te dneve, da si pozašijejo in popravijo obleke, fantje pa, da se pošteno napijo in pokažejo potem svojo korajžo. Tudi Nace Gracar in Iv. Zalar iz Trbinca pri Mirni peči ter Ivan Kastelic po domače Mežnarčkov so pili na sv. Stefana dan v Majcenovi gostilni na Gornji Dolni grede so si skočili v lase ter je Kastelic s polenom Ivana Zalarja lahko, Naceta Gracarja pa tako hudo poškodoval, da je moral iti v bolnišnico.

Dvakrat zapored je gorelo. Na sv. večer nekako opolnoči, ko je vsa kmečka hiša vso noč razsvetljena, je nekdo zažgal Jožetu Selaku iz Bučke št. 24 neko leseno opekarno v gozdu. Dne 26. decembra ob šestih zjutraj je zažgal goreti hlev Ivana Gosteta iz Zaboršta št. 4. Kot požiga sum-

ljivega so zapeli 44 let starega delavca Jožeta Opalka iz Zaboršta št. 7. Le-ta je namreč zelo na slabem glasu in mnogokrat je zaradi tatvine zaprt. On je izdeloval opeko pri Selaku v šupi, ki je zdaj pogorela. Ker je bil zanikan delavec, ga je Selak ostel in ko je zvedel, da je izvršil Opalk zopet neko tatvino, ga je tudi odpustil. Opalka so čakali orožniki po noči v Gostetovi hiši, da bi ga zalotili, ko bi šel krast. To je Opalk vedel. Goste je tudi sicer bil z Opalkom v sovraštvi, zato je tudi njemu pogorel hlev in trije prašiči. Škode ima Goste okoli 1200 K, Selak pa okoli 400 K.

V zapor je hotel priti France Jeršin iz Jelš. Pri okrajnem sodišču v Novem mestu ima namreč predsedati neko kazen, pa ni imel poguma nastopiti jo, zato se je močno napil korajže. Pa je že smola, ker se po predpisih tako korajžnih fantov ne sme jemati v zapor. To je jetničar razložil zaporazlojnemu fantu, toda ta je začel vpiti in razsajati na sodnem dvorišču in se na noben način ni hotel z lepa odstraniti, tako da je bil jetničar prisiljen s silo odstraniti ga. Toda Jeršin se je oklenil zidu, tolkel in suval okoli sebe in vpil, da hoče in mora priti v zapor. Jetničar ga je sicer s pomočjo drugih odtrgal od zidu in ga postavil na cesto; toda Jeršin je jetničarja obrazil, osuval in opraskal, radi česar ga bodo menda za dalje časa kakor bo njemu ljubo vzeli v zapore, pa menda ne pri okrajnem marveč pri okrožnem sodišču. Tudi v tem pogledu se mu menda ne bo spnila volja, da bi po zimi presedel pri gorkem ričetu, marveč mu bodo napovedali »redno sejo« tako-le tja spomladi ali v poletju.

Lepo sankališče ima mesto Idrija na občinski cesti Dole - Idrija. Sankališče je skoraj 4 km dolgo in primerno strogo ter se vije v večjih sprintsah navzdol. Le škoda, da je letošnja zima malo snežena in je bilo doslej le nekaj lepih dni. Toda navzlic temu je sankališče v popoldanskem času zelo dobro obiskovano in zlasti ob nedeljah popoldne kar mrgli mladih sankalcev. Sankališče je še zategadelj pripravno, ker bližnjice prekajajo srentine in se po njih v kratkem času dospe na vrh. Pripravičniki smo, da bi to sankališče privabilo mnogo tujecev, če bi imela Idrija ugodnejše prometne zveze. V tem slučaju pa bi se moralo tudi sankališče primerno pripraviti za svoj namen, danes pa se nič ne stori zanj. Naj bi se ljubitelji tega zdravega zimskega športa sami pobrigali za zboljšanje in prireditve sankališča.

Ameriške novice. Slovenec ponesrečil. Rojak John Senica, star 33 let, je bil v Jolietu zaposlen kot razvaževalce piva. Koncem decembra meseca so ga našli mrtvega ob vnožju nekih stopnic, ki drže strogo navzdol na neko dvorišče. Bržkone je spodrsnil ter si med padcem zlomil tilnik. — Rojaka p o v o z i l a v t o m o b i l. V Jolietu je avtomobil povozil rojaka Johna Klemenčiča, starega 40 let. Ob nogi ima zlomljeni. Zlomljen ima tudi križ in poškodovano lobanjo. Vendar pa zdravniki upajo, da ga rešijo.

Elektrodiagnostika. Zraven glavne pošte ima ob sobote 14. do torka 17. januarja sledeči spored: Pes, ki ima preveč rad svojega gospodarja. (Komično.) Danska riviera. (Naravni posnetek.) Žurnal Pathé št. 87. Rea Silvija. (Zgodovinska drama.) Ljubezenska vožnja. Dodatek k zadnjima dvema predstavama ob 7. in pol 9. Pogreb prince Tecka. Dva ribiča. (Drama.)

V kinematografu »Ideal« so bilo včeraj izžrebane št. 364 ser. 1480 in št. 478 ser. 1480. — Prvo darilo je dobila gospa Bučar-Kristofić, Stari trg.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske. Od 1. do 7. januarja je bilo novorojenec 17, mrtvorojenec 1, umrlo jih je 22 in sicer 1 za ošpicami, 1 za škrlatico, 3 za vrtico, 4 za jetiko, 13 pa za različnimi boleznimi. Med temi je bilo 9 tujecev, 14 jih je bilo pa iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli in sicer 5 za škrlatico, 1 za mumpsom, 1 za vrtico.

Polnitev ledenic se je vsled nastopivšega mraza pričela z včerajšnjim dnem, ker je led že 10 do 14 cm debel. Z delom hite, ker se boje, da se v kratkem zopet vreme skazi. Ob ugodnem vremenu bo potrebna množina ledu prihodnji teden nabavljena.

Nevarno sejsmsko tatice Marijano Krtovo, roj. 1853. v Trzinu, pristojno v Hrastju pri Kranju, imajo v zaporu pri okrožnem sodišču v Novem mestu. Krtova je bila zaradi tatvine že čisto s težko ječo predkaznovana. Stala je že pred ljubljansko poroto, kakor njen, nič boljši mož. Jakob. Hodila sta po deželi in kupčevala. Krtica je zadnji čas kupovala po deželi lase ter jih prodajala potem v Ljubljani. Obiskovala sta posebno rada semnje in kradla, kjer sta le mogla. Imela je tudi sotrudnice in sta dve že pod ključem. Novomeško sodišče ima že precej obtežilnega materialja, posebno bi pa bilo velike važnosti, kje je bila Krtica od 29. septembra do 29. novembra. Kdor bi vedel o tem kake podatke, naj jih

blagovoli sporočiti mestni policiji ljubljanski, ali pa naravnost okrožnemu sodišču v Rudolfovem.

Nežen sin. 31letni postopač, že večkrat predkaznovan Franc Keržmanec ima zaradi svojih slabih lastnosti za mesto prepovedan povratek. Te dni se je pa zopet priklatil nazaj ter doma grozil svojim staršem, da jih umori. Ker je Keržmanec znan nasilnež, je bil aretiran in izročen deželnemu sodišču.

V blaznico so predčerašnjim z rešilnim vozom prepeljali krojaškega pomočnika Albina Franza, roj. 1889. v Metliki. Franz je prišel k preiskovalnemu sodniku ter mu začel pripovedovati, da bode umoril svojega mojstra Soukala, češ, da mu premalo plačuje. Preiskovalni sodnik je takoj spoznal, da v Franzovih možganih ni vse v redu in ga dal privedi na policijo, odkoder so ga po zdravniški preiskavi odpeljali v blaznico, kjer je že svoj čas bil.

Zaklad v snegu. Pred kratkim je bila obrtnemu učencu Jožetu Črneju na Rimski cesti ukradena izpod zglavja denarnica, v kateri je imel 58 K 88 vin. denarja. Kot osumljenec je bil aretiran 23letni delavec Ivan Bezek iz Tomaja pri Sežani, kateri je pri zaslišanju povedal, da je denarnico spravil v sneg. Ko so šli z njim na lice mesta, so res našli denarnico z vsem denarjem. Oddali so ga sodišču.

Nesreče. Samskega delavca Jožefa Koširja iz Spodnje Šiške je na Dunajski cesti v Ljubljani udaril konj s kopitom v trebuh in ga težko poškodoval.

S tira skočil je včeraj dopoldne na južnem kolodvoru stroj, katerega so kmalu zopet spravili nazaj.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 12 Makedoncev in 23 Hrvatov, 7 Hrvatov se je pa povrnilo nazaj.

Izgubljeno in najdeno. Posestnikova hči Stefanija Zalarjeva je izgubila bankovec za 10 K. — Tapetniški mojster Anton Obreza je izgubil srebrn obesek v obliki zmaja. — Posestnik Jakob Terpine je izgubil 4 metre dolgo verigo, vredno 12 K. — Šolska učenka Pavla Keil je našla bankovec za 20 K. — Šolska učenka Berta Gričarjeva je izgubila rjavo boo, vredno 10 K.

Nova trgovina. V hiši g. Jos. Petkosig na Starem trgu št. 4 se je otvorila filijalka z drobnim pletenim, galanterijskim blagom, dežniki, pod imenom »Pri Valvazorju«, kjer je bil v imenovan hiši Valvazor l. 1641. rojen, več v današnjem inseratu.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala ga. Irma Osmetz, nadučiteljica soproga v Kostivnici, 10 K, katere sta nabrali ljubeznjivi gospodični Stefka in Angelica Zadravec iz Vurberga s »Psmijo slovenskim mladenkam«. Darovali so gg. nadučitelju Zidar 1 K, gdč. Harnik 1 K, učitelj Cokel 2 K, nadučitelja obitelji Osmetz 2 K, Vodenik 1 K, Prah 1 K, But 1 K, Sovine 1 K. — Hvala!

Naša Stanka iz Mozirja je dobila vrednega sotrudnika v Št. Rupertu na Dolenjskem. Učenec Francek Frelih ima lepo družbo součencev, ki si stavijo nalogo, pomagati zatiranim obmejnim bratom in sestricam. V ta namen so priredili predstavo »Snežulčica« in čisti dobiček 9 K 10 v je poslal družbi sv. Cirila in Metoda rodoljubni Francek, ki piše: »Mila Ciril-Metodova družba! Našim obmejnim zatiranim bratom v pomoč pošiljam po nakaznici 9 K 10 v, ki sem jih nabral pri otroški predstavi »Snežulka« v naši hiši. Zahvaljujem se vsem součencem, ki so pomagali pri predstavi: Francek Škarje, Francu in Antonu Knez, Vencelu Sedlar, Pavlu in Francetu Lunačku, posebno pa »Snežulki« Anici in oskrbniku Joškotu ter sestri Mariji, ki nam je pomagala prirediti igro. Zahvaljujem se lepo vsem, ki so za igro kaj darovali! Kadar bomo večji, bomo pa več nabrali in poslali in za naše slovenske brate, kakor skala trdni stali! Hvala Tebi, dobri Slovenec Francek, hvala Tvojim marljivim sotrudnikom!

Društvena naznanila.

Narodna čitalnica v Ljubljani. Ožji odbor Čitalnice se je nastopno konstituiral: c. kr. sodni višji svetnik v p. in dež. poslanec g. Fran Višničkar, predsednik; e. in kr. podpolkovnik g. J. Milavec podpredsednik in gospodar; pravni kandidat g. Milko Naglič tajnik in c. kr. finančni kontrolor Rudolf Vesel blagajnik. — Glede družabnih prireditev je sklenil odbor, da jih še ne zaključijo ta mesec z znanim Vodnikovim plesom, ampak se bodo nadaljevale v isti obliki, ko dosedaj in v mali dvorani Narodnega doma dne 28. t. m. in 11. februarja. — V marcu se namerava napraviti gledališki večer s plesom. — Pričetek prireditev bo odslej točno ob 8. zvečer.

»Triglavanaki ples«. V nedeljo, 19. februarja praznuje akademično tehnično društvo »Triglava« iz Gradca v Ljubljani slovesno svojo 35letnico. Razven slavnostnega zborovanja in banketa se bo vršil zvečer v veliki dvorani Narodnega doma velik ples, katerega se udeležijo poleg narodno-naprednega dijaštva skoro vse starejšinstvo »Triglava« in štajerska in ljubljanska napredna inteligenca. Povabljeni bodo tudi vsa slov. napredna kulturna društva.

Pevsko društvo »Slavec« priredi dne 18. februarja zaključni venček plesnih vaj, na pustno nedeljo, dne 26. februarja pa veliko društveno maskarado. Maskarada bode prirejena, kakor običajno vsako leto, na najobsežnejši podlagi, toda brez enotnega sloga, tako da si skupine ali posamezni izbirajo poljubne maske ali narodne noše, da tako tvorijo ono pestro in razposajeno karnevalsko življenje, ki daje za sodelovanje vsakega pristop.

Društvo delovodij in industrijskih uradnikov ima v nedeljo 15. t. m. ob 3. popoldne v restavraciji »Južni kolodvor« svoj občni zbor. Ker je volitev v odbor in še nekaj drugih važnih točk na dnevnem redu, se pričakuje obilne udeležbe.

Garnizijski venček. Društvo dalje službe podčastnikov ljubljanske garnizije priredi pod pokroviteljstvom gospoda generalnega majorja Ljudovika Können, dne 9. svečana t. l. v hotelu Union garnizijski venček. Z razpošiljativjo vabil se je pričelo. Reklamacije vabil vposljejo naj se na računskega podčastnika v 7. topničarskem polku Josipu Petschnerju ali pa na narednika 27. pešpolka Jankota Gruberja.

Provincijalni odbor za Kranjsko državnega društva orožniških vpokojencev v Ljubljani imel je v nedeljo, dne 3. januarja 1911 v restavraciji »Novi svet« v Ljubljani občni zbor, ki se ga je udeležilo 35 tovarišev. V odbor so bili soglasno voljeni sledeči gg. žandarmerijski stražnojstri v p.: Zenko Ivan za predsednika, Kocijančič Mihael za podpredsednika, Lapajec Alojzij za tajnika in Pirman Karel za blagajnika, vrhu tega za revizorje Payer Mihael ml. in Kos Fran vsi stanujoči v Ljubljani. Gg. tovariši, ki še niso člani se vabijo k pristopu. Članarina znaša 1 K, sirotinski zaklad 1 K, vrhu tega vpisnina za prvo leto 1 K. Vse pošiljatve nasloviti je na odbor.

Društvo amaterskih fotografov. Ustanovni občni zbor društva amaterskih fotografov se je vršil snodi v Prešernovi sobi pri »Novem svetu«. Društvo, ki si je postavilo za cilj dvigniti amatersko fotografijo, prirejati razstave in tekme, izdati po možnosti svoje glasilo in iti na roke založnikom razglednic, da se že ekrat odpomore mizeriji, ki vlada posebno v tem pogledu, ima priglasičen okrog 80 članov. Predsednik je po zdravil g. komisarja Semena in zastopnike časnikov. Odbor se je konstituiral sledeče: kot odborniki: Fran Vesel, Ivan Tavčar, Josip Kramer, Josip Kunaver, Bogumil Brinšek, dr. Josip Cerk, Karel Čadež in Rudolf Badjura; namestniki so: Sava Slački, Karel Gruber in Fran Hostnik; preglednika: Drago Gostinčič in Rudolf Janč. Vpisnina se je določila na 1 K, članarina pa znaša letno 12 K, prostovoljni prispevki, posebno sedaj, ko se ima društvo boriti s težkocami, ki jih prinese s seboj ustanovitev in preskrbitev društva z vsem potrebnim, so dobrodošli ter se opozarjajo člani, ki imajo interes na prosvetanju društva, da store kolikor jim je mogoče. Razpravljalo se je na ustanovnem občnem zboru poleg tega o ustanovitvi učnih tečajev in sicer za začetnike in za take, ki se že napredovali, nadalje naj se prirejajo predavanja za društvenike in tudi za širšo javnost. — Novemu društvu želimo mnogo uspeha!

Z Vrhniko. Na občnem zboru narodne čitalnice dne 8. januarja je bil izvoljen ta - le odbor: za predsednika Josip Lenarčič, za podpredsednika Jakob Hočevar, za blagajnika Milan Šifrer, za tajnika Viktor Perne, za knjižničarja Ljudevit Košar, za odbornika Franc Dolenc.

»Sokol« v Idriji priredi v nedeljo, dne 22. januarja zvečer plesni venček v vseh prostorih I. nadstropja pri »Črnem orlu«. Vstopnina znaša 50 vin., začetek je ob 8. zvečer. Za ples bosta pripravljena čitalnična dvorana in druga večja soba. Novizvoljeni zabavni odsek »Sokola« je pridno na delu, da ta prva večja plesna prireditev po daljšem prestatku čim bolje uspe.

Kočevski »Sokol« je priredil dne 8. januarja svojo prvo veselico v Ribnici pri Cenu, ki je nad vse lepo uspela, kar dokazuje čisti dobiček, ki znaša 257 K, ki se je naložil za starbni sklad bodočega »Slovenskega doma« v Kočevju. K uspehu so v prvi vrsti pripomogli: zavedna ribniška elita in brateka društva iz Sodražice in Velikih Lašč, ki so se v častnem številu odzvala povabilu ter nas s

tem gmotno podpira. Nad vse je ko-
devski »Sokol« dolžan hvale bratske-
mu društvu ribniškemu, osobito nje-
ga tamburaškemu zboru, kateri je
neumorno sviral narodne komade in
to brezplačno. Zahvaliti se nam je
tudi našim vrlim koševskim gospi-
cam, ki so tako pridno razprodale
srečke, razglednice in cvetlice. Dalje
smo dolžni hvale ribniški čitalnici za
brezplačno prepuščenje kulisa in go-
spodu Andreju Podboju za prepusti-
tev dvorane. Zahvaljujemo se tem po-
tom vsem rodoljubom, ki so na ta ali
oni način pripomogli k tako dobro
uspehi prireditvi.

»Sokole« v Krškem priredi svoj
običajni ples v sredo, dne 1. februar-
ja, ker za dan 5. februarja ni bilo do-
biti godbe. Toliko v vednost dru-
štvom.

Belokranjski »Sokole« v Metliki
priredi dne 2. februarja 1911 veliko
maškarado, ki bode nudila vsakemu
obilu zabave. Maškarada se vrši v
prostorih narodne čitalnice, ki bodo
v ta namen posebej okrašeni.

Narodna čitalnica v Metliki je
zelo napredovala, odkar je bila otvor-
jena javna ljudska knjižnica. Kako
velikega pomena je ta, kaže najbolj
to, da je bilo v tem kratkem času, kar
knjižnica posluje, izposojenih že 500
knjig. Zanimanje za knjižnico raste
vedno bolj in je vedno več obiskoval-
cev, tako da bode treba kmalu novih
knjig, ker te kmalu ne bodo več za-
dostovale. Opozorjamo na to vse met-
liške rodoljube, ki bodo gotovo znali
ceniti pomen knjižnice ter bodo čit-
alnice tudi gmotno podpirali pri
njem stremiljenju.

Zagorje ob Savi. Glasbeno dru-
štvo v Zagorju ob Savi javlja, da se
vrši njega prihodnji glasbeni večer
združen s plesnim venčkom v Soko-
lovi dvorani, dne 19. februarja 1911.
Pevski zbor študira več novih skladb,
vsled česar je pričakovati, da tudi ta
večer vspe sijajno.

»Sokole« v Zagorju ob Savi pri-
redi v nedeljo, dne 5. februarja 1911
ob 7. zvečer maškarado v telovadnici
»Sokolskega doma«, kar naj bližnja
bratska društva blagohotno uvažuje-
jo. — Svoj redni občni zbor ima dru-
štvo v nedeljo, dne 22. januarja 1911
v 3. popoldne v telovadnici »Sokol-
skega doma«.

Prosveta.

Slovensko deželno gledališče.
Danes zvečer prvič krasna ljudska
igra R. Hawela »Mati Skrb« z gđ.
Wintrovo, gđ. Setřilovo, gospo Du-
nilovo, g. Verovškom, g. Bohusla-
vom, g. Skrbinskom v glavnih vlo-
gah (za nepar). — Jutri, v nedeljo
popoldne ob 3. pri nižnjih cenah de-
seti opereta Fr. Leharia »Graf Luk-
semburški« (izven abonentov); za
lože nepar); zvečer ob pol 8. opera
»Čarostrelce« (za par). — V tor k
gledališču nima na razpolago orke-
stra, ker igra v Opatiji, zato se igra
drugič Daria Nicodemija sijajno
uspela drama »Zavetje« (za par), ki
je dosegla pri premijeri največje odo-
bravanje.

Slovensko gledališče. Repriza
opere »Čarostrelce« tudi v četrti ni
napolnila gledališča tako, kot bi bilo
želeti. Sicer smo pa prišli v naši javni
kritiki že tako daleč, da hodi ob-
činstvo samo in izključno radi tega v
gledališče, da z napetostjo pazi kje in
v katerem taktu bo pevec ta »ali« ali
oni »ase« ali kaj drugega napelje za-
pel. In če je bila vsa vloga drugače
brez napake, samo ta »ali« ali »ase« ne-
pravil, da pevec ali pevka ni bil pe-
vec, oziroma pevka, temveč čisto ne-
kaj drugega. Devetindevetdeset naj-
boljših tonov požre en sam slab ton
in tega vidijo in slišijo vsi, tisti 99
pa ni vredno, da bi se jih omenilo.
Tako je pri nas merilo in navsezad-
nje so ljudje še celo tako predrzni, da
zahtevajo, naj bodo pevci veseli do
svoje težavne in mukopolne življenjs-
ke naloge, saj vendar niso rojeni na
herojni tleh. Zakaj n. pr. letošnja
primadona baje ne ugaja. Edino le
radi tega ne, ker nikdar ne vpije,
temveč uporablja svoj izborni ma-
terijal vestno in s preudarkom. Vsa-
kot zapoje namenoma tako, kot ga
zapoje in kdor ni slep in gluhi, mora
čuti v njej pevko, kateri smemo
brez prekanja dati naslov — umet-
nica. Nekdo se je spravil nad njeno
igranje, njena Agata mu je preveč
hladna. Pomislimo, če more sploh
boljše igrati kot igra. Njen partner-
linbimec drži krčevito v levi roki pu-
ško, v desni klubok in ona naj ga
strastno objema in naj z njim igra?
Kam naj mu pa zleže?! Toda zadosti
o teh stvareh. — Kot pri premijeri,
tako je tudi pri reprizi žela gđ. Na-
dasova največ priznanja za težko par-
tijo. Njen glas zveni, sedaj ko je zdra-
va, izvanredno prijetno in mehko in
naše sluhne, ki smo jih izrekli o njej
v »Daliborju« so se docela vresničile.
Izborna je njena šola, nastavek me-
hek in intonacija čista. Visoki toni
pridejo v »pp« kot v »ff« do popolne
veljave. Z občutkom je pela arijo v 3.

dejanju in običajno ji ni dalo pre-
je miru, dokler se ni zopet pokazala
na odru. Prav dobro vrstnice ima v
gđ. Šmidovi, ki ima zelo lepe smot-
nosti. Včasih sicer njen glas hudo re-
že (kar ljubljancem ugaja) poseb-
no v višini, toda celota je dobra in
zadovoljiva, rutine ima mnogo. Nje-
na igra se pa zdi umerjena vedno po
enem in istem kopitu. G. Wazamutu
svetujemo, kot prijatelji, naj pusti,
če mu razmere dopuščajo, za par let
oder. Poišče naj si dobrega učitelja
in brezdvomno bo iz njegovega, sedaj
popolnoma nešolanega glasu dala na-
rediti krasna stavba, ki bode ljudem
naravnost imponirala. O. Križaj nas
je presenetil, kajti nikoli nismo pri-
čakovali, da postane tako izvrsten.
Njegov glas postal je močan in bar-
vit, kar se pokaže posebno v nizkih
lezhah. V višini doni še nekako rezko,
ali sčasoma se tudi to uglaadi in treba
bode iskati pevca, ki bi mu bil enak.
Njemu na dobro bi bilo, če bi se ob-
skoval solopetje pri g. konc. mojstru
Hubadu. Njegova igra je prav živah-
na in karakterizuje dobro. O g. Buk-
šku ponovimo to, kar smo že par-
krat omenili, da nam je v resnici žal
za njegov glas. Ali bi ne bilo mogo-
če, da bi se še nadalje izboljšal?
Brez vsega hvalisanja bi prav lahko
pel prve baritonske partije. O dru-
gih solistih se žal ne izplača govoriti.
Zbor je mestoma prav dober, ženski
mnogo sigurnejši kot moški, a na oba
smo lahko ponosni. Pa drugod še ta-
kih nimamo. Orkester je bil boljši in
oritajnejši kot pri premijeri. Na ra-
čun režije je tisti »vihar«, ki lomi
smreke, postal tako videen, da je po-
kvaril sceno v voljem brezdu; dru-
gače nimamo pripomniti ničesar, ne
hvale in ne graje.

Koncert »Glasbene Matice«, ki bi
se bil moral vršiti dne 15. januarja
in ki se je zaradi bolezni koncert-
nega vodje moral odložiti, se vrši
dne 5. februarja t. l.

Razgled po slovanskem svetu.

— **Hrvaška tehniška visoka šo-
la.** Dne 7. t. m. je sklical oddelni
predstojnik za nauk in bogoslužje
dr. Milan Amruš v Zagrebu anketo
glede osnutka tehnične visoke šole v
Zagrebu. Tega posvetoovanja so se
udeležili vseniški rektor dr. Julij
Rorauer, deželni šolski nadzornik dr.
Ivan Gostiša, vseučiliška profesorja
dr. Gustav Janeček in dr. A. Egers-
dorfer, predsednik društva hrvaških
inženirjev in arhitektov Mirko pl.
Ferich, tehniški svetnik pl. Pisarič
in končno od gozd. akademije Virko
Hlavinka. Z ozirom na razpolo-
žljiva denarna sredstva se je sklenilo
za sedaj ustanoviti samo stavbni, in-
ženirski in kulturnotehnični oddelki
v zvezi z geodetskim tečajem, dočim
bi se naj visoka šola šele kasneje iz-
popolnila s strojnimi, elektro-tehni-
skim in kemično-tehničnim oddel-
kom.

— **Hrvaška opera v Sarajevu.**
Upravitelj hrvaškega narodnega gle-
dališča v Zagrebu Marković je te dni
dospel v Sarajevo, da izvrši vse po-
trebne priprave za gostovanje hrva-
ške opere in operete, za kar je, kakor
je znano, dovolil bosanski deželni
zbor podporo v znesku 5000 kron. Z
ozirom na to piše sarajevska »Srbska
Riječ«: »To gostovanje bo, v koliko-
smo informirani, v mesecu marcu
Semkaj prisplo vsi člani opere, ope-
rete in baleta, celokupni orkester in
pevski zbor, torej skupaj okrog 200
oseb. Da najde to gostovanje čim več
odziva med našim meščanstvom, se
bo osnoval poseben pripravljalni od-
bor iz vseh slojev sarajevskega pre-
bivalstva. Popolnoma smo prepriča-
ni, da bo naše meščanstvo pri tej pri-
liki ne samo smisel za umetnost, mar-
več tudi svojo rodoljubno dolžnost in
slovensko solidarnost pokazalo. Go-
stovanje bo trajalo več dni, peče pa
se bodo 4 izbrane opere in 4 operete.
Na jesen nas obišče drama »Tako le-
no piše o gostovanju hrvaškega gle-
dališča srbski list. V tej smeri na-
prej!

— **Belgradski odbor za nabira-
nje prispevkov Rusjanovi rodini.** V
Belgradu se je osnoval odbor, ki si je
nadel nalogo nabirati prostovoljne
prispevke za roditelje nesrečnega
Edvarda Rusjana. Na čelu tega od-
bora stoje tile ugledni gospodje: Pe-
tar Lazarevič, artiljerijski major,
Vladislav Ribnikar, urednik »Politi-
ke« in Gjorgje Stamenković, bankir.
V četrti jutraj so odpotovali iz Bel-
grada Rusjanova sestra Julija, njen
zaročenec in Rusjanov tovariš Mer-
cep. Julija je vzela s sabo kot spomin
vse vence, ki so bili položeni na brat-
ov grob. Pripomnimo, da sta na
mrtvaškem sprevodu tudi govorila
naš slovenski rojak dr. Niko Zupanič
v slovenskem jeziku v imenu Slo-
vencev, nadporočnik Milenko Arso-
vič pa v imenu častnikov. Vsebinsko
teh govorov bomo seveda priobčili.
— **Grof Lev Tolstoj mlajši kot
dramatik.** Sin velikega Leva je v pri-

zoril v ponedeljek v Parizu pred ob-
činstvom, ki se je sestavljalo večidel
iz članov ruske kolonije, dvodejansko
dramo »Mark«. Mladi nihilist Mark
vleče pri sebi revolucionarnega zdru-
ženja v Ameriki loz, ki ga določi, da
mora umoriti predsednika Zedinje-
nih držav. Mark, ki stanuje skupaj s
svojo sestro Marijo in s svojo neve-
sto Ano, pove poslednji svojo skriv-
nost, ki pa zopet razodene to skriv-
nost Mariji. Marija hoče preprečiti,
da bi izvršil njen brat ta atentat in
skoči iz postelje, ko hoče Mark neko
noč oditi z revolverjem v žepu. Vza-
me mu revolver in ga vrže skozi okno
na cesto. Mark hiti na cesto, da poišče
orožje. Igra je baje precej slaba, ven-
dar pa najbrže posneta iz življenja.
Tolstemu mlajšemu je bil najbrže
atentat Poljaka Czolzona na predse-
dnika Mac Kinleya podlaga za njego-
vo izro, in skoro se zdi, da je opisal
resnične dogodke iz onega časa.

Izpred sodišča.

**Kazenske obravnave pred okrajnim
sodiščem.**

Skandal na pošti pred sodiščem.
Danes se je imel zagovarjati P. Kav-
zlerič radi napada na svojo ženo na
pošti pred okr. sodiščem vesled obtož-
be radi prestopka zoper telesno var-
nost. Pero K. se zagovarja sam, nje-
govo ženo zastopa g. dr. Oblak. K. se
zagovarja, da je bil tako razburjen,
da ne ve, kaj je delal. Kot prič sta
bila zaslišana dr. Valentščagg in I.
Hočevar. Oba sta potrdila, da je K.
brez zunanega povoda napadel svo-
jo ločeno ženo. Dr. V. je imel vtisk,
da bi bil K. svojo ženo težko poško-
doval, ako bi ne bili prisrčeni na po-
moč drugi, med njimi zaslišani priči.
Hočevar tudi potrdi, da je vlačil K.
svojo ženo za lase no tleh, da ji je de-
lal silo in ji zabranjeval osebno svo-
bodo. Dr. Oblak izjavi imenom svoje
klijentije, da ona ne želi, da bi bil
moj zaprt, ako obžaluje svoje de-
janje in zlasti obžaluje, da je pisal žal-
ljivo karto. K. odklanja vsako obža-
lovanje. Državnega pravništva zas-
topnik nato predlaga, da se odstopi-
lo akti deželni sodnji radi suma hu-
dodelstva poskušene težke telesne po-
škodbe in zabranjevanja osebne svo-
bode. Sodnik ugodi temu predlogu in
sklene odstopiti, akte drž. pravniš-
tvu.

Sirovost. Janez Židan, tesar v
Podmolniku se je že o kresu skregal
z Marijo Lampel. Od tedaj se nista
več pogledala. Dne 6. novembra t. l.
je šla Lampel k nekemu gostilničar-
ju v vas. Ko je bila v gostilni, je si-
šala zunaj Židana, ki je vpil, da so
njeni otroci jabolka kradli. Šla je
ven in ga stavila na odgovor. On pa
je jo začel pehati proti kuhinji. Zo-
tegnil ji je tudi ruto, da jo je dušil.
Komaj se mu je Lampel izvila in ušla
v sobo, že je prišel Židan za njo ter
jo hotel z dežnikom suvati, kar pa je
neki gost preprečil. Židan je tudi
grozil, da jo bo ubil. Lampel je bila
precej poškodovana. Pri tozadevni
razpravi dne 13. januarja je bil Ži-
dan obsojen na 4 dni zapora; povrni-
ti pa mora tudi Mariji Lampel 10 K
za bolečine in 6 K za zdravniško spr-
čevalo.

Otroka nabila. Nedavno je 7letni
posestnikov sin Janez Strukelj v
Dravljah skakal po ograji in se »gug-
cal«. Ko mu je Franciška Florjančič
rekla, naj gre z ograje, je ni hotel
ubogati. To pa je tako razburilo,
da je pograbil fanta in ga tako na-
bila, da je imel modre bunke po gla-
vi in rokah. Florjančič pravi, da ga
ni mislila tako hudo, a da ni gledala,
kam je padlo. Ker ni bila še nikdar
kaznovana in ker dejanje obžaluje,
je bila obsojena samo na 10 K globe
in povrnitev 4 K za zdravniško spr-
čevalo.

Kokoš na izprehodu. Dne 30. de-
cembra t. l. je ušla branjevcu Francu
Bambergerju kokoš, vredna 3 K. Iz-
prehajala se je po dvorišču, kjer sta
njeta zakonska Martin in Alojzija
Klinar. Ko je Alojzija Klinar videla
izprehajajočo se kokoš, jo je pobesa-
la in zaklala ter si hotela pripraviti
dobro kosilo. Vsi tega se je morala
zagovarjati dne 13. januarja pred tu-
kajšnjim okrajnim sodiščem in je bi-
la obsojena na 24 ur zapora.

Prepovedano ravnanje. Po ljub-
ljani je pri mnogih strankah udoma-
čen »lepa navada«, da različne
smeti in odpadke mečejo kar skozi
okno, kar je seveda zanje najbolj pri-
pravno. Tako je tudi nedavno neka
Urška Vrečka na Sv. Jakoba na-
brežju vrgla skozi okno kose zdrob-
ljene šipe in je bilo nevarno, da ko-
ga kaj zadene. Vrečko pravi, da je
padlo steklo po naključju na tla. To
pa ni držalo, ker se je izkazalo, da je

Vrečko steklo vrgla skozi okno, ker
je bila to najpriljavnejša pot. Obs-
jena je bila na 2 K globe, oziroma 12
ur zapora.

Sama žaljenja. Maščevalnost
ravno preprosti ljudi se najboljše
spozna pred sodiščem. Za vsak nič se
tožarijo. Ivan Bratov je peljal čes-
posvesto Martina in Jere Šuštar gnoj
na njivo. Martin in Jera sta ga zmer-
jala ali z »barabo« ali s »kolerabo«
in fant je šel tožiti, je vzel advokata
in Mart. in Jera Šuštar bodeča sedela
po 24 ur. Pri Dobrunjah je neki Kr-
žin zasmehoval Jožefa Jakuza, da je
bil obsojen. Kržin bo zaprt 14 dni. —
Janez Breskar iz Bizovika je klet
Franciško Škrjane in jo krivično
dolžil, da vse ukrade. Zaprt bo teden
dni. V Iški loki je zopet Andrej Kun-
še zabavljaj na Antona Jereba, da
ga je ogoljufal za tisoč goldinarjev
in da je sploh ogoljufal vso občino.
Pri obravnavi je pa vse prekalil in
bo plačal vse stroške. — Tako se ka-
že pri sodišču maščevalnost kmetske-
ga ljudstva. Pa tudi njegova siro-
vost. Ljudje se strahovito zmerjajo
in obkladajo z najhujšimi, navadno
iz trte izvitimi obdolžitvami. Tu, tu
naj poseže duhovščina vmes; tu je
polje za njeno delavnost, gotovo hva-
lejšnje polje, kakor politika in kup-
čija.

Razne stvari.

*** Potres v Turkestanu.** Na vz-
hodnem robu jezera Issykul se je ut-
gala gora in zaslula del jezera. Ceste
so razdejane, brozjavna zveza z mesti
Tokmok in Pošpek je pretrgana. Ob
jezeru Issykul je bilo ubitih nad 50
oseb, v celem Turkestanu pa je za-
hiteval potres nad 1000 žrtev. Zelo
mnogo ljudi je zblaznelo.

*** Strah ima velike oči.** Dogodki
v Londonu ne dajo nemški policiji
spati. Včeraj je aretirala v Monako-
vem 30 »anarhistov« ter našla baje
mnogo obtežilnega materijala. Are-
tirani so sami mladi moške med 20 in
30 letom.

*** Smrtonosni poljub.** Na novega
leta dan se je poročil v New Yorku
bogati trgovec Twien. Novoročen-
ca sta bila zelo srečna. Prihodnje ju-
tro pa so našli oba mrtva v spalnici.
Mladi mož je imel v ustih še sladkor,
napolnjen s ciankaliem, kar vzbuja
sum, da je poslala mlademu paru
ljubosumna oboževalka Twiena za-
strupljene bombone. Mlada žena pa
je hotela najbrže poljubiti svojega
moža, ko se je ta zgrudil, pri tem pa
dobila sama ciankalij v usta, kar je
provzročilo tudi njeno smrt.

*** Se eden.** § 128. k. z. varuje
spolno nedozorelost pred nenaravnim
občevanjem in kaznuje one, ki se pre-
reše zoper ta zakon s težko ječo od
enega do 5 let, pri obtežilnih momen-
tih pa do 10 in 20 let. § 132. k. z. pa
varuje otroke pred zapeljivanjem od
strani učiteljev in vzgojiteljev ter
kaznuje take zločine s težko ječo od
enega do pet let. — Karel Unterleu-
ter, 26 let star, kaplan in kat bet, ro-
jen v St. Petru ob Glini je stal obto-
žen po § 128. in 132. pred graškim
sodiščem. Zaslišanih je bilo 20 prič,
med temi 10 šolarice. Kake stvari so
se obravnavale, ni težko nganiti. Ob-
sojen je bil na 4 mesece težke ječe.

*** Dvojni politični sanamori.** V
Silvestrovi noči se je zgodil v Bero-
linu dvojen sanamori iz političnih na-
gibov. Inženir Fuchs in njegova lju-
bica, gospa Wamovka sta praznovala
z znanec Silvestrov večer. Fuchs, ki
ni imel posebno dobrega slovesa, je
moral že večkrat odpreti svoje sta-
novanje policiji, da je izvršila pri
njem hišno preiskavo. 24. t. m. pa je
dobil Fuchs iz Moskve zelo neljubo
pismo, čegar vsebina pa ni znana.
Ko se je bližalo novoletno jutro, je
šla gospa Wamovka v spalnico, kjer
so jo kmalu potem našli mrtvo, za-
strupljeno s ciankaliem. Inženir
Fuchs pa je skočil z balkona četrte-
ga nadstropja na cesto, kjer je mrtve
oblazil.

*** Parlograph.** Nova iznajdba, ki
utegne postati velikega pomena je
spojenje fonografa s pisalnim stro-
jem. S primeroma malimi stroški na-
domesti parlograf stenografa in ima
poleg tega to prednost, da ga ima
eni, ki hoče narekovati kako pismo
ali kaj podobnega, vedno pri rokah.
Ob vsakem času lahko stopi oni, ki
hoče kaj narekovati, k parlografu in
govori, kar hoče, da se pozneje napi-
še. Stroj-pisec potem ni treba druge-
ga, kakor da posluša še enkrat ta go-
vor iz aparata in ga napiše.

Telefonska in brzajavna poročila.

Tajna pogodba z Ogrsko.

Dunaj, 14. januarja. Današnja
jutranja »Zeit« prinaša senzacional-
na razkritja. V znani debati glede
draginjskega vprašanja je trgovin-
ski minister Weisskirchner napram
zahtevi, naj vlada dovoli uvoz argen-

tinskega mesa izjavil, da razmerje
Avstrije napram Ogrski ne dopušča,
da bi se brez njenega soglasja uva-
žalo argentinsko meso. Ko pa se je
ministru Weisskirchnerju očitalo, da
obstoja tajna pogodba med Avstrijo
in Ogrsko, je od začetka trdovratno
»ajil, slednjič pa je vendar priznal,
da obstoje tajne obstrukcije za posa-
mezna posredovanja trgovinskih po-
godb z balkanskimi državami. V ogr-
skem državnem zboru je odgovoril
minister Hieronimy na neko inter-
pelacijo, da sme vsebino tajne po-
godbe med Avstrijo in Ogrsko obja-
viti le s soglasjem avstrijskega trgo-
vinskega ministra Weisskirchnerja.
Weisskirchner na tega dovoljenja ni
hotel dati. Današnja jutranja »Zeit«
pa priobčuje sedaj najvažnejša do-
ločila te tajne pogodbe, iz katerih se
lahko razbere, kako brezobzirno je
zlasti Weisskirchner zastopal in šči-
til interese agrarcev ter v te svoje
namene izrabljaj celo avtoriteto ce-
sarja. Pogodba je datirana z dne 16.
marca 1909 in je sklenjena med av-
strijsko in med ogrsko vlado. Od av-
strijske strani so na pogodbi podpi-
sani: Bienenrth, Weisskirchner, Braf;
od ogrske strani pa: Weckerle, Kos-
suth in Daranyi, pod njimi pa je last-
noročni cesarjev podpis. Bistvena
določila te pogodbe pa so sledeča:
Obe vladi skleneta glede uvoza živine
iz balkanskih držav takozvano ma-
ksimalno pogodbo, na podlagi katere
se sme uvažati iz teh dežel samo 50
tisoč glav goveje živine, 120.000
svinj in 100.000 ovac. Od tega kon-
tingenta sme uvažati Rumunija 15
tisoč do 35.000 glav goveje živine,
10.000 do 120.000 svinj in 100.000
ovac, ostalo sme uvažati Bolgarija.
Srbiji ni odmerjen noben kontingent
»a uvoz, trgovinska pogodba s Srbijo
raja se giblje v principu največjih
ugodnosti. — Očividno je tedaj, da
nameravata obe vladi Srbijo trgo-
vinsko še bolj pritiskati in jo uničiti
»a odkriva Weisskirchnerjev načrt
ploh preprečiti vsak uvoz iz Srbije.
Vendar Weisskirchner ni mogel
držati trgovinske pogodbe z Ru-
munijo in s Srbijo. V javnosti je iz-
valo to razkritje današnje »Zeit«
veliko senzacije. Proti Weisskirch-
nerju vlada splošno ogorčenje in pri-
akovati je v torek, povodom zaseda-
nja poslanske zbornice, da se razvije
burna debata in da zbornica stigma-
lizira to postopanje trgovinskega mi-
nistra.

Marck in arhitekti.

Dunaj, 14. januarja. Včeraj je
borovala tu centralna državna zve-
za arhitektov ter sklenila na svojem
zborovanju resolucijo, v kateri izra-
ža svoje zadoščanje nad tem, da je
prišel v novo ministrstvo tudi teh-
nik, ki bi mogel zastopati tudi inte-
rese arhitektov, namreč Marek, ki je
odja ministrstva javnih del ter je
udi arhitekt.

10.000 kron izgubljenih.

Dunaj, 14. januarja. Na pošti
ned Plauenom in Tachovo sta se iz-
gubili dve poštni vreči z 10.000 K
vsebine.

Grof Thun cesarjev namestnik.

Praga, 14. januarja. Praška »Na-
rodni Politika« prinaša vest, da bo
Grof Thun še tekom današnjega dne-
va imenovan za cesarjevega namest-
nika v Pragi. Obenem s publicira-
njem njegovega imenovanja bo pu-
blicirano tudi cesarjevo pismo, nana-
sajoče se na češko-nemško spravo.

Albanija nemirna.

Belgrad, 14. januarja. Listi pri-
našajo vesti, da se je začelo v Alba-
niji zopet zelo vznemirljivo gibanje
in je pričakovati za spenlad nove
vstaje. Nebroj orožja je prišlo že v
Albanijo. Dunajska »Mittagszeitung«
potrjuje vesti, ki jih je prinesel »Sla-
visches Tagblatt« prejšnji teden.

Carjev reskript.

Petrograd, 14. januarja. Car je
zdal danes reskript, v katerem izre-
ka finančnemu ministru Kokovcovu
svoje priznanje, da je uredil tako
spretno ruske finance.

Položaj na Portugalskem.

Pariz, 14. januarja. Tukajšnji li-
sti prinašajo nove vesti od špansko-
portugalske meje. Na Portugalskem
je opaziti zelo živahno monarhistič-
no gibanje, ki stremi za tem, da se
uvede na Portugalskem zopet monar-
hija.

Pariz, 14. januarja. Štrajk na
portugalskih železnicah se povsod
nadaljuje, danes ni dospel iz Portu-
galskega na špansko mejo niti en
vlak. V mestu Bajados se je pridruži-
la stavkujočim železničarjem cela
garnizija.

Stavka v belgijskih premogokopih.

Pariz, 14. januarja. Iz Lütticha
se poroča, da se stavka premogokop-
nih delavcev v Belgiji vedno bolj ši-
ri. Sedaj stavka že 32.000 rudarjev.
Sindikatski rudarskih organizacij je
sklenil, če se zahtevam delavstva ne
ugodi, da proglasi splošno stavko.

Svoje zdravje

si ohranite! Irginejo Vam slabosti in bolečin, oči, žilci, mišice in kite se Vam ojačijo, spali boste zdravo, splošno dobro zdravstveno razpoloženje bo zopet na-
stopilo, ako bodete rabili pristni Fellerjev fluid z znamko »Elafluid«. Tucat na poskušnjo 5 kron franko. Izdovalec samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elia trg šte. 238 na Hrvaškem

Premog iz Št. Janža.

vkup 100— % in
z tega preračunjenih kalorij 4059.”
Iz navedenega strokovnega mne-
nija je razvidno, da ima šentjanski
premog ne le, kar se tiče njega mno-
žine, temveč tudi kar se tiče kakovos-
ti, veliko bodočnost in da torej ni
ovojbe, da zamore ta premoeg, ako se
premogovnik moderno uredi ter
brat v njem nemoteno vrši, dajati
šentjanski železnici jako veliko pre-
meta. Zato se je deželni odbor zamo-
gel tudi odločiti, priporočiti deželne-

Dne 14. januara 1911.		
Termin.		
Pšenica za april 1911 . . .	za 50 kg	11 18
" " oktobar 1911. . .	za 50 kg	10 69
Rž za april 1911 . . .	za 50 kg	8 04
Koruzo za maj 1911 . . .	za 50 kg	5 65
Oves za april 1911 . . .	za 50 kg	8 80
E f e k t i v.		
5 vin. višje.		

Ljubljanska

Blag, gospod lekarnar!
 Prosim vlijudno, pošljite mi zopet
 tri steklenice Vaše Izborno delujoče
 antiseptične **močninske-ustne sobne**
veda, katera je neprekosljivo sredstvo
 zoper zobobol, utrja dlesno in od-
 stranja neprijetno sapo iz ust. Za
 ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
 vsakomur kar najbolje priporočal.

Splošovanjem
 Mato Kaurinović, kr. pošte mestar.

Uradno ure od 9. jutraj do 7. sveter

pri „Majarončku“.

Blag, gospod lekarnar!
 Prosim vlijudno, pošljite mi zopet
 tri steklenice Vaše Izborno delujoče
 antiseptične **močninske-ustne sobne**
veda, katera je neprekosljivo sredstvo
 zoper zobobol, utrja dlesno in od-
 stranja neprijetno sapo iz ust. Za
 ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
 vsakomur kar najbolje priporočal.

Sploščovanjem
 Mato Kaurinović, kr. pošte mestar.

Uradno ure od 9. jutraj do 7. sveter

pri „Majarončku“.

Mlinarja

za štrole mleti sprejem s 1. februarjem t. l.
Vstop proti mesečni plači ali na polovico. Avgust Terpine, posestnik in mlinar v mestu Kamnik. 117

Spalna oprava

oreh, temno likana, že rabljena, jako dobro ohranjena, se ceno proda. Rimska c. 16, mizarstvo, I. nadst. 116

Iščem sposobnega, zaupnega mesarskega pomočnika

Plača po dogovoru. Nastop čimpreje. Josip Južnič, mesarski obrtnik v Dolnicah na Hrvaškem. 133

Konje za pobijanje

kupuje po najvišjih cenah 128
.. menežarija Kludsky na Reki. ..

Mayfarthovi sejalni stroji „Agricola“
so najboljši za vse vrste semen. Znakomerno posejanje.
Model 1911.
Ze več let najboljši preskušeni. Krepka, solidna gradnja. Najpreprostejše uravnanje in izpraznjenje.

Tvorilce kmetijskih strojev, žolozolovnice in parne fužine
Ph. Mayfarth & Co., Dunaj
II. 1 Taborstrasse 71.
Ustanovlj. 1872. 1500 delavcev.
Atančali, ilustrovani katalogi gratis. Zastopniki in preprodalci se iščejo.

Poročne prstane
4345
kakor tudi drugo zlatnino priporoča po nizki ceni
FR. P. ZAJEC
Ljubljana, Stari trg 26.
Pošiljam cenike brezplačno.

OREHOVE TROPINE
kot najboljšo, najizdatnejšo in najcenejšo krmo mlečni živini, konjem in prešičem priporoča tovarna olja
M. IVANČIČ
v Medvodah.
148
Orchove tropine vsebujejo 56% proteina in maščobe, torej trikrat več kakor pšenični otrobi. Cena zmletim tropinam je K 18.— za 100 kg z vrečo vred.
Zahtevajte vzorce in navodila.

Lepo posestvo z manjšo vilo
arondirano, zelo pripravnost za leto-
viščanje, pičlo uro od Ljubljane,
178 je ceno na prodaj.
Pogleda in poizve se v Savljah št. 28
(Vila Sonc) pošta Jezica pri Ljubljani.

Išče se
hrana in stanovanje
pri dobri rodbini v Ljubljani. — Po-
nudbe pod „poslovođa“ na uprav.
»Slovenskega Naroda«. 129

Sprejme se takoj v trgovino z mešanim blagom
učenec
ki mora biti dober v računstvu in pi-
savi, pri: 159
Antonu Trevn, Jesenice, Gorenjsko.

Stanovanje
z 2 sobama event. tudi s 3 manjšimi
sobami in pritliklinami 160
išče mirna stranka brez otrok za majev selitni rok.
Ponudbe pod „Mirna stranka“ na
upravnišvo »Slovenskega Naroda«.
Št. 830. 171

Mesto
pisarniškega pomočnika.
Zahteva se popolno znanje nemškega
in slovenskega jezika v govoru in pi-
savi; želi se tudi strojepisje in steno-
grafija. — Lastnoročno spisane prošnje,
opremljene z izpričevali predstulij so
vložiti do 20. t. m.
pri o. kr. krajnem komisarju za
agrarske operacije. ..
Ljubljana, dne 13. januarja 1911.
Vrtačnik I. r.

Inteligentna in v vseh streekah
kmetijstva praktično izveščana

gospodarica

Išče mesta v kakem večjem
gospodarstvu ali v kahi graščini.
Ponudbe sprejema 140
gospa Franja dr. Tavčarjeva v Ljubljani.

Ustanovljeno
leta 1906.
M. Drenik
Ljubljana,
Kongresni trg 7.
Predtiskarija.
Risarski atelije.
Plisiranje, kufriranje, montiranje.
Tamburiranje in vezenje na roko.
Največja zaloga ženskih
ročnih del
in vsakovrstnega materiala.

Občinska hranilnica
v Drnišu v Dalmaciji
sprejema
hranilne vloge
od K 2.— do K 100.000.—
proti 5% obrestovanju, ter povrača
zneske do K 5.000.— brez odpovedi, zneske
do K 20.000.— proti prijavi 8 dni, večje
zneske po dogovoru. — Za polletno izpla-
čevanje obresti izdaja na zahtevanje obrestne
knjižice. — Dopisovanje v slovenskem in
hrvaškem jeziku. 3825
Za varnost hranilnih vlog in njih obre-
stovanje jamči občina Drniš.

Brzjav: Lovci pozor!

Strychnin

Svež in zanesljiv 182
najboljše kakovosti je došel.

Dobi se v drogeriji **Anton Kano**,
Ljubljana, Židovska ulica 1.

Uradno dovoljena, že 15 let obsto-
ječa najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb

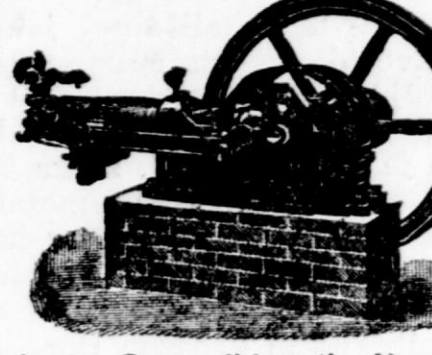
G. Flux

Gospodsk. ulica št. 6,
priporoča in namešča le boljše

službe iskajoče vsake vrste

kakor
privatno trgovsko in gostilniško osoblje.
Izbira različnih služeb, zlasti za ženske.
Vesna in kolikor možno hitra postrežba
zagotovljena. 1-2
Pri vnanjih vprašanjih se prosi znanaka za odgovor.

1 do 2 vinarja obratnih stroškov
na uro in HP z mojim pat.

motorjem z močnim pri-
fiskom in za surovo olje
od 16 HP naprej;
4 do 5 vin. pri mojih
petrolinskih motorjih
in petrolinskih loko-
mobilah, dalje 2-3 HP
tudi stoječe motorje
Tvornica motorjev
I. WARCHALOWSKI
Dunaj III., Paulusgasse 1.
Na tisoče motorjev v
obratu. Cenovniki gratis. Ugodni plačilni pogoji. V zalogi tudi že rabljeni petrolinovi motorji.

Lep lokal

za trgovino se odda s 1. svečanom
zraven trgovine Janko Češnika,
Lingarjeve ulice v Ljubljani. ..
Natančno je se poizve tam. 170

Iz proste roke se prodaja 165

biša, zemljišče, živina

in vse gospodarsko orodje.
Cena po dogovoru. Več se izve pri
lastniku posestva **Peter Sterku** v Pakl
št. 2, pošta Stari trg pri Kočevju.

Učenec

14 let star, močan, iz boljše
hiše, se sprejme takoj v
trgovino meš. blaga, trvdka

Anton Verbič
Sevnica ob Savi. 164

Otvoritev nove trgovine.
Stari trg št. 4. „**PRI VALVAZORJU**“ Stari trg št. 4.
Jos. Petkosig, Ljubljana
bivša prodajalna dežnikov Jos. Vidmarja.
Sl. občinstvu vljudno naznanjam, da sem
otvoril trgovino z drobnino, pletenino, galan-
terijo in dežniki. Potrebščine za krojače in
šivilje. — Za obilen obisk se priporoča
z velespoštovanjem
JOS. PETKOSIG
Najnižje cene! Najnižje cene!

Občinska hranilnica na Vrhniki.

Denarni promet in bilanca za I. upravno leto 1910.

Prejemki	K	h	Izdatki	K	h
Račun vlog	1,420.806	75	Račun hranilnih vlog	192.802	39
„ hipoteknih posojil	26.818	72	„ vložnih obresti	937	24
„ hipoteknih obresti	12.284	02	„ hipoteknih posojil	432.938	72
„ obresti občinskih posojil	201	88	„ občinskih posojil	17.000	—
„ menic	39.220	—	„ menic	730.071	21
„ meničnih obresti	23.193	20	„ tekoči	659.861	76
„ tekoči	179.355	51	„ reeskompta	77.938	—
„ tekočih obresti	481	24	„ reeskomptnih obresti	11.257	98
„ reeskompta	437.833	43	„ prehodni	144.598	51
„ prehodni	144.041	99	„ c. kr. poštne hranilnice	100	—
„ uprave	514	70	„ prem. inventarja	238	92
„ zamudnih obresti	86	06	„ uprave	1.023	89
			„ rentnega davka	133	50
			„ povrnjenih obresti	97	12
			„ blagajne	15.838	26
	2,284.837	50		2,284.837	50

Denarni promet K 4,553.836-74.

Bilanca.

I m e t j e	K	v	B r e m e n a	K	v
Račun posojil na hipoteke	406.120	—	Račun hranilnih vlog s kapitalizova-		
„ občinskih posojil	17.000	—	„ nimi obrestmi	1,258.603	67
„ menic	339.955	78	„ predplačanih obresti	7.571	58
„ tekoči	499.560	86	„ zguhe in dobička:		
„ c. kr. poštne hranilnice	102	12	„ Cisti dobiček za I. 1910	6.078	36
„ premičnega inventarja	215	03			
„ prehodni	556	52			
„ zaostalih obresti	592	32			
„ diskonta	1.312	72			
„ blagajne	15.838	26			
	1,272.253	61		1,272.253	61

Vrhnika, dne 12. januarja 1911.

Upravni odbor.

Gospodična, ki je dovršila trg. tečaj želi

knjigovodkinja

v kako trgovino ali kot strojepisalka v
kako pisarno. Naslov pove upravništvo
»Slovenskega Naroda«. 180

Društvo zdravnikov na Kranjskem
vabi na

redni občni zbor

ki se vrši
v soboto, dne 28. januarja
t. l. ob 6. zvečer

v hotelu „UNION“.

DNEVNI RED:

- 1.) Letno poročilo odbora.
- 2.) Poročilo o dr. Löschner-Maderjevi ustanovi.
- 3.) Volitev predsednika in odbora, ter dveh revizorjev računskih zaključkov društva in dr. Löschner-Maderjeve ustanove.
- 4.) Določitev časopisov, ki naj se naroče za prihodnje leto.
- 5.) Določitev društvenih prispevkov za prihodnje leto.
- 6.) Samostalni predlogi članov, katere je pa treba 8 dni pred zborom naznaniti odboru.

Dr. Demeter vitez Bleiwets-Trsteniški
t. č. predsednik.

174

Sapolin

je in ostane 1857

najcenejše sredstvo
za pranje.

Po izdatnosti neprekosljiv. Dobiva
se po vseh boljših trgovinah in v
tvornici za milo v Celovcu.

Dijaški vestnik.

Starejšinska organizacija
»Savanov«.

(Govor predsednika akad. fer. društva »Sava«, g. Milka Nagliča na društvenem sestanku 28. dec. 1910.)

Gospodje tovariši! Častiti gospodje starejšine!

Stvar, o kateri sem se namenil govoriti je ravnotako važna za društvo, kakor za vse one gospode, ki so bili nekoč člani akad. fer. »Sava« in tvorijo sedaj po absolvirani univerzi kot samostojni v službah velik del naše inteligence.

Gospoda, znano vam je, da smo imeli v starih pravilih (§ 3.) člane razdeljene v I. izvršujoče in te v a) redne, b) izredne in v II. neizvršujoče ter te zopet v a) častne, b) ustanovnike, c) starejšine in d) podpornike.

To delitev moramo pridržati, ker značaja nas privilegij, katerega so si zastoj poizkušali usurpirati tudi druga novejša akad. društva.

Odlok ministrstva za uk in bogocestje z dne 20. junija 1867. št. 7914 namreč določa, da se kot »akademična« društva v bodoče smejo imenovati le ona društva, ki obstajajo izključno iz študirajočih (aktivnih akademikov.) (Glej Oesterreichische Zeitschrift für Verwaltung leto 1876, stran 112.)

Imamo pa odločitev državnega sodišča z dne 22. januarja 1889. št. 8, po kateri ne pride zgoraj omenjeni odlok ministrstva za uk in bogocestje v poštev pri onih družtvih, ki so se konstituirala pred omenjenim odlokom in jim sme po pravih pripadati določena kategorija neštudirajočih. Premena pravil takega društva, vsled katere se ne ustanovi nobena nova kategorija ne študirajočih članov, temveč se samo pravno stališče obstoječe kategorije (starejšine) brez izpremenitve dosedanjega pravnega razmerja natančneje precizuje, pa se od oblasti ne more odkloniti.

Ta določba je važna ravno za naše društvo, ki ima pri zadnji premembli pravil l. 1894. kakor navedeno, razdeljene člane in so bila iz premenjenih pravil potrjena, kakor kaže odlok c. kr. dež. predsedništva z dne 11. junija 1895 št. 405/Pr.

Potreba pa je sedaj, gospoda, da mi uredimo to pravno stališče neizvršujočih, oz. izrednih članov in pred vsem starejšin v takem smislu, da bomo imeli od tega korist mi — aktivni člani in starejšine sami.

Prvo vprašanje o starejšinski organizaciji izven društva ali v društvu bi bilo rešeno z ozirom na privilegij naših pravil v njihovem smislu. A tudi vse drugo govori za tako institucijo v društvu.

Res je, da je akad. tehn. društvo »Triglav« ravno kar poskrbelo za »starejšinsko zvezo bivših rednih članov akad. tehn. društva »Triglav«, kot samostojno društvo, ali treba je pomisliti, da je »Triglav« naše najmočnejše društvo s stariimi urejenimi razmerami, ki so sposobne roditi nov sad — novo organizacijo, pri nas pa na eni strani ni toliko starejšin in še ti so vsled neurejenega delovanja v društvu precej pozabili nanje. Nadruzi strani pa društvo rabi več članov za svojo okrepitev, moralno in finančno. Gotovo je tedaj, da bi v naših razmerah aktivni akademiki sami zase in starejšine sami zase težko živeli in bi bilo zato zunanje delovanje vsled borbe za obstoj zmanjšano. Oboje skupaj pa si razdeli delo in uspeh bi bil tudi na zunanjo mnogo večji.

Kakor sem dosedaj vam dokazoval, smo pravzaprav že izpoznali, gospoda, treba je sedaj le, da ne ostane vse pri načrtu oziroma vednem pričetku ali dosedanjem vegetiranju.

Eno veliko akcijo, gospodje in tovariši, smo skoro dokončali in pri prihodnjem obnem zboru bomo lahko z veseljem poročali: »Organizacijo svobodomiselnega narodno-naprednega dijaštva imamo!«

Sedaj pa, ko smo s tem ojačili vse naše dijaštvo, moramo v tem okviru pomnožiti moči in sile posameznih organov velikega telesa — naša akademična društva. Začnimo pri sebi!

Pri vsakem podjetju se pokaže potreba dveh faktorjev: dela in kapitala. In to dvoje dobro razdeliti in dobro urediti, je vsa uspešnost.

Umevno je, da starejšin ne moremo toliko pritezati aktivnemu dijaškemu delu, vsaj imajo že drugega dela. Koristno in potrebno pa je, da podpirajo to naše delovanje oni, ki so bili samina naših pozicijah. Za delo najbodo tedaj redni člani, akcijski kapital pa, ki iz samih članar in akademikov še daleč ne doseže potrebne višine, pa naj bi bila skrb starejšinstva. Seveda s tem še niso konimirane naloge in sužnost starejšinstva. Toliko je pa gotovo in tu apelujem na vpoštevanje pri vseh starejšinah, da dokler ne bomo fi-

nancijelno močni, nemoremo pričeti nobene večje akcije, če se nečemo ruiniti.

Regulacija in redno stekanje starejšinskih prispevkov je za društvo življenski živec in treba je, da starejšine ne smatrajo starejšinstva za nepotrebno zlo in svoj prispevek kot proč vrženi denar, ki se plača le takrat, če pride društvena komisija ali deputacija trkat na vrata, ampak starejšinski prispevek bi se moral letno vedno in spontansko plačevati brez izsiljevanja s strani društva.

To je pasivna naloga starejšinstva. Starejšinstvo je pa tudi za absolvirane akademike same moralnega pomena. Velika napaka, skoro kužna bolezen naše mladje in sploh inteligence je, da se odtegujejo javnemu življenju, žive mirno sami zase in prepuščajo skrb za vsa tako važna vprašanja nekaterim eksponentom, ne da bi se dostojno zanimali zanje. Iz tega se razvije stanje mlačnosti, ponižnosti, popustljivosti, nediscipliniranosti nezanimanja in končno ignorance, kar je velikanska škoda za nas, ker postane narodni duševni kapital steril in naravnost negativen.

Ne bilo bi to take važnosti, če bi ne bil ta greh samo na napredni strani (— seveda ne smemo prezreti lepih izjem —) in bi bili mi v večini. Ker pa smo v defenzivi in rabimo vseh svojih moči, je važna dolžnost, da dobimo, kakor pravi naš program »za naše principe odločno inteligenco, probujeno ljudstvo in disciplinirane člane, kakor značajne vaditelje naprednih Slovencev.«

Treba je sistematičnega dela, da iztrgamo to duševno in življensko lenobo iz naše inteligence in za to se mi zde organizacije starejšin nad vse pripravne. V teh je mogoče direktni vpliv velikega dela inteligence med sabo in že oseben stik z društvom bo velikega vpliva in moralne koristi.

(Dolje prihodnjič.)

Eketa svobodomiselnega narodno-naprednega dijaštva, pri kateri je bilo zastopanih 5 akad. društev, se je 5. t. m. izrekla za »Organizacijo svob. nar. napr. dijaštva«, revidirala pravila in glavna določila poslovnika in izbrala za predsednika pripravljalnega odbora, ki naj oskrbi potrjevanje pravil in posle do glavne skupščine, g. Milka Nagliča. Obširno poročilo po stenografskem zapisniku priobčimo koncem sedanjega članka.

Poročila o gibanju narodno-naprednega dijaštva iz vseh krajev in ravno tako od visokošolcev, kakor osrednješolcev, naj se pošiljajo g. Milku Nagliču, Ljubljana IV, Ilirska ulica št. 25, da se tako zbira orientacij ski material, ki je potreben za splošni pregled in poznavanje razmer pri pričetku raznih načrtov. Primerni vesti pridejo tudi v »Dijaški vestnik«.

Vsak nar. napr. akademik mora biti član kake svobodomiselnega nar. napr. ferijalne organizacije. Tako je sklenila enketa 5. t. m. in pozvala naša akad. društva v Gradcu, Pragi in na Dunaju, da med svojimi člani izvedejo ta princip.

Društveni sestanki akad. fer. društva »Sava« dne 28. decembra 1910 v ljubljanskem »Narodnem domu«, katerega je obiskalo razven društvenih starejšin tudi zastopstvo akad. tehn. društva »Triglav« in društva svobodomiselnih slovenskih akademikov »Sava« na Dunaju, je društvu zopet dal novih nalog. Važno akcijo, voditi priprave za organizacijo svobodomiselnega narodno-naprednega dijaštva, katero si je postavilo društvo na zadnjem obnem zboru, je sedaj privedlo do izvršitve in predsednik tov. Milko Naglič je predlagal, naj društvo prične delovati na osonje »starejšinske organizacije Savanov«. Njegova izvajanja, katera priobčimo v celoti v »Dijaškem vestniku« so naša splošno pritrjevanje in tudi starejšini gg. F. Kandare in R. Pustoslenšek sta se izrekla z veseljem za ta načrt. Sprejela se je dalje resolucija Milka Nagliča, s katero se enketa svob. nar. - napred. dijaštva naroča, naj sklene, da je dolžnost vsakega organiziranega našega akademika, da pripada tudi kakemu ferijalnemu društvu in predlagatelj je poudarjal potrebo, da mora vsak kranjski narodno-napredni akademik, ki ni član gorenjskega akad. fer. društva »Vesna«, pristopiti akad. fer. društvu »Sava«, ki si osnuje podružnice v Idriji in Novem mestu. Ferijalne organizacije so namreč posebnopripraven teren za izvedrsheno delovanje našega dijaštva med ljudstvom. Glede društvenega kroja je po daljši debati obveljal z raznimi dodatnimi in izpreminjevalnimi predlogi predlog tovariša Milka Nagliča, naj se določi kot nov praktičen conleur-čepica ruske fasona, kakor jo nosijo srbski častniki, le da bo iz temnomodrega baržuna, spredaj pa bo imela na trobojnem polju jugoslovanski društveni grb.

Društveni kroj ostane surka, naša jugoslovanska salonska obleka. Sklenilo se je končno poskrbeti v kratkem za osonje sabljastega kluba. Pri slučajnostih se je vnel živahen pogovor o februarjskih »Triglavskih« slavnostih v Ljubljani, katerih se seveda akad. fer. društvo »Sava« kar najbolj oficijalno udeleži. S tem se je o polnoči končal triurni sestanek.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.

se priporoča za izdelovanje vsakevrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preizkušene. — Ilustrovani oeniki zastoj.

CHRISTOFLE

Jedilno in namizno orodje

Priznana najboljša posrebljena.

Najlepše oblike. Kompletne opravilne kasete za namizno orodje, skleda, posode za omake, kavni in čajni servisi, namizni nastavki, umetnine.

Edino nadomestilo za pravo srebro. Specialni predmeti za hotele, restavracije in kavarne ter za pensione, me-
naže i. t. d.

C. in kr. dvorni dobavitelj
CHRISTOFLE & Cie

Dunaj I., Opernring št. 5.
(Heinrichstorf).

Ilustrovani cenovnik zastoj.
Po vseh mestih zastopniki-prodajalci.

Za jamstvo pristnosti nosijo vsi izdelki poleg stoječo tvorniško znamko in polno ime

CHRISTOFLE 3686

Berson
gumijevi podpetniki
ohranijo
čevlje elegantne.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred Škofijo šte. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

J. VECCHIET
zlatar v Ljubljani

nasproti glavne pošte
priporoča svoje trgovino vsakovrstne

zlatnine

ter precizijskih žepnih ur.

Častna delavnica.

Kupuje staro zlato in srebro.

Cene zmerne.
Solidna in reelna postrežba

Ustanovljeno 1846.

Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.

Apertura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Šelenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

Avgust Agnola

Ljubljana,
Dunajska c. 13

Izborna zaloga
namiznih in
nastropnih
svetilk

najnovejše
vrste
po nizkih cenah

Važno! za Važno!
gospodinje, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba
za droge, kemikalije, zelišča cvetja, korenine itd. tudi po Knjižni, urne vode in sobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine kirurških obvezila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, voski in paste za tla itd. — Velika zaloga najčistejšega ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in soli za kopel. Oblastv. konc. oddaja strupov.

Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol, dvojnja sol, soliter, ocojan, kolmož, krmino apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija
ANTON KANC

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
Kupuje po najvišji ceni razna zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd.

knjigovodka
slovenščine in italijanščine zmožna v besedi in pisavi se sprejme v službo proti dobri plači. — Ponudbe s prepisi izpricheval in navedbo zahtevane plače pod »A. Z. 641 L« na anončno ekspedicijo Kienreich, Gradeo.

Kontoristinja

vešča slovenskega in nemškega jezika, . . nemške stenografije in strojepisja . .

se sprejme takoj v Trstu.

Več se izve v prodajni pisarni šentjanške premogokopne družbe, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7/L.

Lastniki tovarn za opeko in cement

zahtevajte samo stroje preizkušene sestava trvdke

K. Novotný

špecialne tovarne strojev za keramiko in livarna

Praga-Visočany

Opreme za krožne peči, transmisije, posode za impregnovanje lepenke i. t. d.

Na vpogled mnogo priporočil. 3820

Nč ne pomaga!

Moji gramofoni in godbeni avtomati so le najboljši

A. RASBERGER

Ljubljana

Sodnijska ulica št. 5.

KAŠLJAJOČIM

otrokom in odraslim

zapisujejo zdravniki z najboljšim uspehom

THYMOMEL SCILLAE

pomoček, ki razkroja in odločuje slez, lajša in pomirjuje dušljivi kašelj, odpravlja težkoče dušljivosti in zmanjšuje njih število. — Na stotine zdravnikov je že oddalo mnenja o presenetljivo točnem učinku Thymomel Scillae pri oslovskem kašlju in drugih vrstah dušljivega kašlja.

Prosimo vprašajte svojega zdravnika.

1 steklenica 2-20 K. Po pošti franko ako se pošlje naprej 2-90 K. 3 steklenice ako denar naprej 7.— K. 10 steklenic ako denar naprej za 20.— K.

Izdelovanje in glavna zaloga

B. Fragnerja lekarna

c. kr. dvorni dobavitelj
Praga III., št. 203.

Pazite na ime izdelka, izdelovalca in na varstveno znamko.

V Ljubljani v lekarnah:
Jos. Mayr, dr. G. Piccoli
in Jos. Čizmar.

Kolesarjem

= v znanje! =

Kdor si hoče ohraniti svoje kolo v dobrem stanju, za časa rabe pa se ogniti mnogim stroškom, pusti naj svoje kolo v zimski seziji skrbno pregledati, očistiti ter v primerno temperiranem prostoru shraniti.

Vse to preskrbi proti mali odškodnini, primeren prostor pa da na razpolago brezplačno trvdka

K. ČAMERNIK

špecialna trgovina s kolesi in njih posamezni deli

Ljubljana, Dunajska cesta 9.

tri mizarske pomočnike
in
vajenca
ANT. MERVAR, mizar, mojster,
Trbovlje. 122

gospodična
želi stopiti v kako trgovino ali peka-
rijo, sprejme tudi gostilno na račun ali
v najem v kakem prometnem kraju
na deželi ali v mestu. 86
Ponudbe naj se pošljejo pod „Go-
stilna 24“ na upravn. »Slov. Naroda“.

“OLLA”
specialiteta gumijske
po današnjem stanju
znanosti dokazano
najboljši GUMI.
Dobiva se povsod
lekarinam in
drogerijah.
Zahtevajte, da Vam Vaš dobavitelj da
OLLA in ne dajte si manjvrednih posnetkov
za isti denar kot OLLA hvaliti za „ravno
tako dobro blago“.
Ilustrovan, poučen in originalen cenov-
nik z navedbo prodajališč zastoj od tvor-
nice za gumi OLLA na Dunaju II. 300,
Praterstr. 57. 1000

Vinko Majdič
valjični mlin v Kranju
(Kranjsko).
Največja proizvodnja priznana naj
boljših pšeničnih mlin in krmnih izdelkov,
ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih
vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode
v se in dajo kvantitativno nedosegljiv
pridelek, kar je zlasti za gospode pe-
kovske mojstre neprecenljive vrednosti.
Zastopstva in zaloge: 66
V Ljubljani: Podgrađu, Trnovem,
Kočevju, Trstu Gorici, Celovcu,
Beljaku, Bolcenu, Inomestu, Tri-
dentu, Zadru, Spiljetu, Ercegovem,
Kotoru, Sarajevu in Pulji.
Brzjaviti: Valjični mlin, Kranj.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.
Delniška glavica K 5.000.000.
Stritarjeva ulica št. 2.
Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih 4 1/2 %
obrestuje od dne vloge po čistih Kuponje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst
po dnevnem kurzu.

Posestvo
s hišo, gostilno in poljem
se proda iz proste roke.
Kupci naj se ogledajo na Sola št. 6
pri Ljubljani. 102

Prodajalka
izučena v specijaliti in manufakturni trgovini
išče službe.
Nastop službe lahko takoj. — Naslov
pove upravnštvo »Slov. Naroda«.

Če iščete
dobro, zanesljivo dobavilišče za predmete za
uporabo in darila, zahtevajte takoj z do-
pisnico bogato ilustrovani glavni cenik s
3000 slikami od c. in kr. dvornega dobavitelja
JANA KONRAD 2910
Most št. 555, Češko.

Milko Krapeš
urar in trgovec 1954
v Ljubljani, Jurčičev trg 3.
Velika zaloga zlatih, sre-
brnih in nikljastih žepnih
ur in verižic, stenskih ur,
prstanov in uhanov.
Popravila točno in ceno!
Za vsako prodano ali kupljeno
uro jamčim eno leto.
Cenike brezplačno in poštino prosto.

Plüss-Staufertjev klej
kloji, lep, spaja vse! — Dobiva se pri
Francu Kollmannu.

Absolviran šestošolec
išče primerne službe za Ljubljano.
Nastop takoj. — Ponudbe pod
»šestošolec« na upravnštvo »Slov.
Naroda«. 132

Bivša odgojiteljica in učiteljica
vzame nekaj gospodičen ali deklic
na hrano in stanovanje
ter pod strogo nadzorstvo. Konverzacija
na domu se vrši menjaže v slovenskem,
laškem in francoskem jeziku. Cene pri-
merne. Stanovanje zdravo in mirno.
Vpraša se na Bleiweisovi cesti
št. 20, I. nadst., levo. 4363

Spretna prodajalka
z večletnim spričevalom
želi premeniti službo v Ljubljano.
Naslov pod „720 Celje“, na uprav-
ništvo »Slovenskega Naroda«. 84

Gostilna
in
trgovina
z vrhom, konjskim hlevom in lepimi so-
bami v večjem mestu na Gorenjskem
se takoj prostovoljno proda.
Naslov pove upravnštvo »Sloven-
skega Naroda«. 4633

Varstvena znamka:
Sidro. 179
Liniment. Capsici comp.
Nadomestilo za
PAIN-EXPELLER s sidrom
priznana izborno, bolečine tolaže in
odvajajo mazilo ob prehladu itd. po
80 h, K 1-40 in 2- se dobiva v vseh
lekarnah. Pri nakupu tega splošno
priljubljenega domačega zdravila
naj se jemlje le originalne stekle-
nice v škatlicah z našo varstveno
znamko „sidrom“, potem je vsakdo
prepričan, da je dobil originalni
izdelek.
Dr. Richterjeva lekarna
pri „Zlatem levu“
v Pragi, Eliščina št. 5 nova.

Bruselj in Buenos Aires 3 grand prix.
R. WOLF Devin-Buckau.
Podružnica:
Dunaj III, Am Heumarkt 21.
Patentne
vročeparne lokomobile
s precizijским
:: krmilom :: brez ventila.
Originalni Wolfov gradbeni način 10-800 PS.
Obratni stroji največje popolnosti in hranljivosti
za industrijo in poljedelstvo.
V celem izdelanih nad 750.000 PS.

V. emisija delnic JADRANSKE BANKE v Trstu.

Vabilo na subskripcijo.

V preteklem letu je izvršil upravni svet Jadranske banke v Trstu le deloma sklep občnega zbora z dne 14. marca 1909 s tem, da je izdal 2500 delnic à K 400.—, t. j. K 1.000.000.— nom. in povišal na ta način delniško glavico našega zavoda na K 4.000.000.—. Tozadovna subskripcija je imela tak uspeh, da ni bilo niti mogoče zadovoljiti vseh subskribentov. Razvoj poslova Jadranske banke v preteklem letu je napotil upravni svet, da je sklenil v seji dne 28. decembra 1910, povišati v smislu pooblaščenja navedenega občnega zbora delniško glavico za nadaljnja dva milijona kron in izdati v to svrhu

5000 delnic à K 400.— t. j. K 2.000.000.— nom.

po nižje navedenih pogojih.
Z izvršitvijo tega sklepa se bo povišala delniška glavica našega zavoda na K 6.000.000.—, tako, da bo postala Jadranska banka največji avstrijski jugoslovanski bančni zavod. Bilančni uspeh preteklega leta odgovarja percentualno uspehom prejšnjih let, vključno temu, da je bil četrti milijon šele od 1. junija 1910 zavodu na razpolago. Zato namerava upravni svet predlagati občnemu zboru izplačanje zopet iste, t. j. 6%—ne dividende za preteklo leto in dotirati z večjim zneskom rezervne fondne, kateri bi se na ta način, vpoštevaje ažijo nove emisije, kmalu podvojili. Tudi ni izključeno, da bo občni zbor z ozirom na bilančni rezultat, zahteval povišanje dividende. V zadnji seji upravnega sveta se je sklenilo tudi, zahtevati od vlade dovoljenje za nadaljnjo povišanje delniške glavice do zneska K 12.000.000.— in spremeniti v tem smislu pravila Jadranske banke.

Za V. emisijo delnic Jadranske banke v Trstu veljajo sledeči pogoji:
a) Imetelji delnic prejšnjih emisij imajo pravico prvenstva (opcije) in sicer so upravičeni, zahtevati na podlagi vsake 2 delnic 1 delnico nove emisije po kurzu K 425.— za delnico; b) delnice, katere eventualno vsled neizvršitve opcijske pravice preostanejo, so na razpolago novim subskribentom in tudi imeteljem starih delnic, v kolikor bi podpisali večje število delnic, nego jim na podlagi opcije pripada, po kurzu K 445.— za delnico.

Prijave za nove delnice se sprejemajo do 15. februarja 1911 in je treba vplačati za vsako podpisano delnico takoj pri subskripciji K 200.— kot prvi obrok in ob enem kavcijo, ostanek pa — vpoštevaje svojevčasno položeno kavcijo, — po repartitiji delnic, katere izid se vsakemu subskribentu naznani najpozneje do 15. marca 1911.

Nove delnice participirajo že na dobičku za leto 1911 in zato morajo se vplačati 5%—ne obresti od nom. zneska od 1. januarja t. l. do dneva izplačila. Od vplačanega prvega obroka oziroma kavcije odobri banka subskribentom tudi 5%—ne obresti. Subskribentom je dovoljeno vplačati takoj pri subskripciji cel znesek podpisanih delnic.

Kurzni dobiček (ažijo) p. ipade, kakor že zgoraj omenjeno, po odbitku stroškov in pristojbin nove emisije, rezervnemu zakladu banke. Upravni svet je določil za V. emisijo delnic skoraj isti kurz, kakor je veljal za IV. emisijo z namenom, da bi omogočil subskribentom, na katerih prijave se s. č. ni mogel ozirati, nabavo delnic pod ugodnimi pogoji in bi pridobil Jadranski banki z določenjem nizkega kurza nadaljne interese.

Prijave na nove delnice se sprejemajo:
V TRSTU: pri blagajni banke
V OPATIJI: pri blagajni banke.
V DUBROVNIKU: pri Hrvatski vjeresijski banki in njenih podružnicah v Šibeniku, Zadru in Splitu, in pri Dubrovački trgovački banki.

NA DUNAJU: pri Zivnostenski banki pro Čechy a Moravu, pri Osrednji banki čeških hranilnic in Češki industrijalni banki.
V LJUBLJANI: pri Ljubljanski kreditni banki in njenih podružnicah v Celovcu, Splitu, Sarajevu in Gorici in pri Trgovsko-obrtni banki.

V PRAGI: pri Zivnostenski banki pro Čechy a Moravu, pri Osrednji banki čeških hranilnic in Češki industrijalni banki.
V SPLJETU: pri Prvi pučki dalmatinski banki.
V SUŠAKU: pri Banki i štedionici za Primorje in njenih podružnicah na Roki in v Bakru.

V ZAGREBU: pri Prvi hrvatski štedionici in njenih podružnicah v Varaždinu, Osijeku, Val. Gorici, Sisku, Virovitici, Cirkvenici, Roki, Zemunu, Bolovaru, Delnicah in Kraljevcu.

Pri navedenih subskripcijskih mestih morajo se tudi deponirati stare delnice v svrhu izvršitve opcijske pravice

Za slučaj, da javna subskripcija prekorači znesek nove emisije, pridruži se upravni svet pravico repartitije delnic med subskribente.

Upravni svet Jadranske banke v Trstu.

OPOMBA: Jadranska banka pošlje vsakemu interesentu na zahtevo položnice avstrijske št. ovrške poštne hranilnice, tako, da more slediti pošiljatev denarja brez vseh stroškov za subskribenta. V svrhu izvršitve opcijske pravice zadostuje predložiti samo plašče delnic (delnice brez kuponskih pol).

Zenski vestnik.

Zenska volilna pravica v kulturnih državah.
(Dalje.)

V Belgiji so dosegle žene od l. 1893 pripustitev v mestno ubožno oskrbo.

Na Španskem gibanje za žensko volilno pravico še ni prav močno, če tudi je splošno razpoloženje za politične pravice žena precej veliko. Večkrat je so vložile žene peticije na parlament za podelitev političnih pravic, vlada pa tem težnjam žena ni bila nikdar posebno prijazna. Mnogo zagovornikov imajo žene med pisatelji in tudi časopisje se za nje zavzema. In tudi na Španskem so se žene organizirale za skupen nastop in za skupno delo. Republikanec Mr. Piez Arruaga je posredoval l. 1908 za žensko volilno pravico pri parlamentu. Komisija je pritrdila težnjam njegovega predloga, vendar pa je odločil ta predlog član konservativne stranke in predsednik parlamenta Mr. Maurra. Sedaj podpirajo na Španskem ženska stremjenja republikanska, liberalna in demokratična stranka. Sedaj delujejo na Španskem v tem smislu: Piez Arruaga, Cara-Vallencia, M. Sardá, De Buen, Labra in drugi.

V Avstriji so se začele brigati žene za politično pravo v letu 1889. Ustanovile so komite, kateremu so pripadale izvečine učiteljice in ta komite je protestiral proti odtegnitvi volilne pravice, ki so jo imele žene že od leta 1861 v večini kronovin. Dosegle so, da niso izgubile davek plačujoče žene aktivne volilne pravice za občinske zastope na Niževavstrijskem. Na Dunaju pa žene niso imele nikdar volilne pravice.

Odkar se je začel v Avstriji, za pod Taaffejem, boj za splošno, enako in tajno volilno pravico, se je splošno žensko društvo in pozneje tudi socialnodemokratično žensko društvo vedno krepko zavzemalo za doseg teh pravic.

Sedaj je v Avstriji komite za žensko volilno pravico pod predsedstvom g. Nini pl. Fürth, prosta združba, ker društveno pravo zabranjuje ženam strnitev v enotno in solidno politično društvo. Upa pa se lahko, da pače v kratkem tudi ta ovira. Dosedaj je obstajalo glavno delo tega združenja v tem, da je razširjalo letake in brošure. Na Češkem pa se je posrečilo ženam, vsled zamožnega volilnega reda za deželni zbor, postaviti celo nekaj ženskih deželnozbornih kandidatij. Ravno tako je bilo tudi v Galiciji. Naravna posledica teh kandidatij je bila na Češkem, da je novi deželnozborni volilni red izrecno odzvel ženam vsako volilno pravico za deželni zbor. Vendar pa je bilo dejstvo, da so kandidirale žene v deželni zbor, velike propagandistične vrednosti. Seveda se je oporekalo tudi glasovom, ki so bili oddani za ženske kandidate.

V Nemčiji se je začelo žensko gibanje leta 1865 s splošnim nemškim ženskim društvom in po zaslugi Luize Otto. Zahtevala pa je prva žensko volilno pravico v sedemdesetih letih gospa Hedviga Dohm. Njeno delo »Narava in pravica žen« je vzbudilo splošno pozornost, našlo pa prav malo razumevanja. Šele leta 1890 so se začeli zanimati širši ženski sloji za vprašanja socialne politike in tem ženam na čelu je bila Mina Caner.

Začela se je agitacija po ženskih društvih in opetovano so poslate žene peticije na državni svet. Leta 1902. sta ustanovile gospe Mina Cauer in dr. Anita Augspurg v Hamburgu društvo za doseg ženske volilne pravice. Sedaj, ko se je preustrojilo društveno pravo na Nemškem, je društvu omogočeno uspešnejše delovanje. Žene so vstopile, kar je posebno razveseljujo v moška politična društva, poleg tega pa imajo tudi svoje lastne organizacije. Tudi v liberalni program se je sprejela ženska volilna pravica, katero so imeli prej samo socialni demokrati v svojem programu.

Omeniti hočemo še razvoj in nekatere uspehe svetovne zveze za žensko volilno pravico. Ob orilki 34letnega zborovanja ameriške narodne zveze za žensko volilno pravico so se razposlala vabila 14 različnim državam k mednarodni konferenci o ženski volilni pravici. Ta konferenca se je vršila meseca februarja 1902 v Washingtonu. Povabilo so se odzvale razven Severoameriških združenih držav sledeče države: Kanada, Mehika, Belgija, Holandska, Francija, Anglija, Dansko, Norveško, Švedsko, Nemčija, Švica, Italija, Turčija, Kinaško, Japonsko in Perzija. Namen te mednarodne konferenca je bil, ustanoviti svetovno zvezo za žensko volilno pravico. To ustanovitev so morali pa preložiti na leto 1904, med tem so je ustanovil mednarodni komite za žensko volilno pravico, ki je 3. junija 1904 pod predsedstvom Američanke Susane Anthony v Berlinu zbral zastopnice skoraj vseh držav.

S to drugo konferenco je bil položen temelj enotnemu gibanju za

žensko volilno pravico. Kako je ta svetovna zveza napredovala, kaže pač najboljša tretja konferenca te zveze, ki se je vršila l. 1906 v Kodanju, in četrti, ki se je vršila l. 1908 v Amsterdamu. Na kodanjski konferenci so tudi sklenili, izdajati svoje mednarodno glasilo, ki izhaja pod naslovom »Jus Suffragii« v angleškem, francoskem in nemškem jeziku in katerega urejuje Martina Kramers.

Ze danes je gotovo, da bo to gibanje v doglednem času doseglo uspehov in da bo tudi žena v političnem življenju popolnoma enakovredna možu.

Z. Lady — pomivalka. Mlada, elegantna in čedna Angležinja iz zelo dobre rodbine, miss Lily Maud Allen, je pred kratkim zapustila svojo domovino in se odpovedala vsemu, kar nudi bogastvo in zlata mladost, samo da se pridruži v Severni Ameriki sekci s čudnim imenom »goreči stebra«. Zamanj je bilo prizadevanje njenih staršev, da bi bili odvrnili svojo sfa-natizirano hčerko od njenega naklepa. Prosili so newyorško priseljeniško oblast, naj zadrži mlado dekle tako dolgo, da pride tja eden njenih sorodnikov. Miss Allens pa je preprečila vse nakane svojih sorodnikov ter si izposlovala prosto pot v Ameriko. Dovolili so ji stopiti na ameriška tla in že čez nekaj ur je bila med pripadniki nove sekte. Pred nekaj dnevi jo je obiskal nek časnikar v Boundbrooku v državi Newjersey. Dobil jo je, ko je ravno pomivala posodo. Brez obotavljanja mu je odgovarjala na njegova vprašanja med tem ko je nadaljevala svoje delo. Po pomivanju je prišla na vrsto pranje in snaženje tal in umijavo je, da mlada miss ni bila posebno spretna v tem delu. Priznala je tudi, da ji dela to delo težko, če in da tudi ni posebno prijetno, vendar pa se je tolažila s tem, da bo po svojem noviciatu šla z drugimi verniki na potovanje, da razširja ideje nove sekte. Povedala pa je tudi, da domov ne mara več, ker se ji zdi tam življenje brez cilja.

Z. Zakaj je robež štirikoten. Čuden jubilej bi se bil mogel praznovati te dni, namreč 125. leto, odkar imamo robež v obliki kvadrata. Naši pradedi in naše prababice so imeli še robeže, ki jim je lahko dala kaprica in fantazija najraznovrstnejšo obliko, videli si pač tudi tedaj štirikotne robeže, poleg njih pa tudi trikotne, okrog-le ali eliptične, kakor se je ravno komu izšlo. Sedaj so izginili oni časi in zastoj bi se oziral po okroglem robežu, povsod prevladuje sedaj kvadratična oblika. Če se pa vprašamo, kako je prišla ta oblika do vlade, izvedemo sledeče: Bilo je v salonu grada Trianon, kjer se je bil zbral krog kraljice Marije Antoinette k pogovoru. Med tem pogovorom je kraljica mimogrede omenila, da bi bilo bolj okusno, če bi se dala robežem enotna oblika kvadrata. Tudi Ludvik XVI. je bil tega mnenja in že nekaj dni po tem pogovoru — tako pripoveduje »Gaulois« — namreč dne 2. januarja 1785. je izšel kraljev dekret z nastopno vsebino: »Dolžina robežev, ki naj se izdelujejo v prihodnje v kraljestvu, mora biti ravno tolika, kakor njih širokost.« Ko je prišla potem revolucija in uničila do malega vse, kar je spominjalo na monarhijo, so pozabili na robeže. Ni se dvignil noben glas, ki bi bil zahteval, naj se da »monarhističnemu« robežu »republikansko« obliko. In tako imemo še danes kvadratične robeže, ki so si osvojili ves svet.

Stampilije
vseh vrst za urado, društva, trgovce ito.

Anton Černe
graver in izdelovatelj kavčukovih stampilij
Ljubljana, Sv. Petrac. 6.
Cenik franco.

Supertofstati
in mineralni in animalni najbolj preizkušeno najbolj zanesljivo fosforovo - kis - insko gnojilo za vse zemlje

Vsebinske strogo zadržane. Jamstvo za najhitrejši učinek. Najvišji donos. Za opominjanje setov neustojljivo.

DALJE:
amoniakove, kalijeve in silitovne superfosfate dobavljajo vse trgovine za kmetijsko gnojila, kmetijske zadruge in države.

Pisarna v Pragi, Pihokopy št. 17.

A. KUNST
Ljubljana
Židovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval
lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izhodu.

Vsakišna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagoviti vzorce poslati.

Najnovejša trgovina klavirjev
G. F. JURÁSEK,
prvi in edini češko-slovenski uglaševalac klavirjev in trgovec
v Ljubljani, Poljanska cesta 13.

Priporočajo se klavirji, pianini in harmoniji nepre-sežni po dobri kakovosti glasu in solidni sestavi, edinele slovenski izdelki od 450 K višje, harmoniji pa od 150 K višje. Vsa v to stroko spadajoča poplavih kakor tudi uglaševanje vseh sistemov klavirjev izvršuje po jako nizkih brezkonkurenčnih cenah. Imenovana trdka vzame stare klavirje v račun za najvišje cene, ako se pri njej kupi nov klavir. Za vsak pri njej kupljen instrument jamči imenovana trdka 10 let. »Glasbeni Matič« in drugim slovenskim zavodom uglašuje klavirje edinele koncesionirana trdka Jurásek.

Gramofoni od 25 kron naprej.
Dobi se tudi na mesečne obroke.
Zahtevajte takoj brezplačno cenik gramofonov in raznih plošč.

FR. P. ZAJEC
Ljubljana, Stari trg št. 26.

Josip Stupica
jermenar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.
Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših konjskih oprav
kakor tudi krasno opremljene kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine kakor tudi že obrabljene vozove in konjske naprave.
Napredaj ima več lepih

sani

Specialna trgovina
linih
ročnih del
TONI JAGER
v Ljubljani,
Židovska ulica št. 5.
Predtiskarija
Tamburiranje
Montiranje ::
Plisiranje :: ::

Radl bolezn se takej preda dobro idoča
trgovina
s promogom, drvmi in lesom s celo zalogo, konjem in 2 vozovoma, vse za 4000 K.

Eventualno se 166 družabnik s kapitalom, ki je zmožen sam voditi ome-njeno trgovino. — Vpraša se pri Lucie i Vrečko, Volosko-Opatija, Istra. 135

NIGRIN
(Fernolendt)
je najboljše čistilo za čevlje. Dobiva se povsod.
Na lovski razstavi na Dunaju odlikovano z zlato svetinjo.

Ceno posteljno perje!
Najboljši češki nakupni vir. 2815

Kg sivega, dobrega, puljenega 2 K; buji-šega 2 1/2 K; prima polbelega 2 1/2 K; belega 4 K; belega puhačega 5 1/2 K; kg velefiniga sne-žne belega, pulje-nega, 6 1/2 K 8 K; kg ruha, si ega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; na finiji prisi puh 12 K.

Narčila od 5 kg naprej franco.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, mo-drega, belega ali rumenega nankinga, cer-nica 180 cm d lga, 20 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dgl, 60 cm šir, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 10 K; puh 4 K; posamezne pernice 0 K, 1 K, 4 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3 50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir, 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir, 12 K 80, 14 K 80. Razpošlja se po povzetju, od 12 K naprej franco. Lahko se franco zamnja za neugajajoče se vrne denar.

Nata čni cenovniki gratis in franco.

S. Benisch, Dešen ca št. 767, Češka

Peydlin

Najbolje za zoba

Izvrstna prilika za potovanja
Ameriko
je in ostane z novimi parniki

velikani:
Kaiserin Auguste Victoria. 25.000 ton
Amerika 24.000 "
Cleveland 20.000 "
Cincinnati 20.000 "
Pres. Lincoln 20.000 "
Pres. Grant 20.000 "

Brezplačna pojasnila daje
FR SEUNIG
Ljubljana,
Kolodvorska ulica št. 28.

Dve lepi stanovanji
se oddasta za takoj z mesecem februarjem. Obstojita iz 2 sob, pred-sobe, s kabinetom in brez nje ter s pritliklami v Prisojni ulici št. 1.
Poizve se: Prisojna ulica št. 3
v trgovini Hinko Privška. 118

? Zakaj ?
bi se vsakdo moral preprčati o solidnosti tkalnice in razpošiljalnice
Bratje Krejcar, Dobruška št. 9213
na Češkem?
Vsakomu pošljemo brošuro in ve-liko zbirko platnine in pavoline **gratis in franco.**
Vse opreme in oprave. Za po-izkušnjo naročite šest rjuh la la 150, 200 za K 14.—.

POZOR!
Najnovejši in najtinejši
pletilni stroj
za jopice, nogavice, in druge ple-tenine nudi v akomur brez razlike trajen in dober zaslužek.
Glavno zastopstvo in prodaja za Kranjsko, Primorsko itd. 2578

Franc Kos
mehanična industrija pletenja modne konfekcije
v Ljubljani, Sodna ulica št. 3.
Prospekti in ceniki brezplačno.

Izvrstne, izborni vzhajalne
špiritne drože
franko na vsako poštno ali brzojavno postajo
Makso Mayer
preje baron Dumreicherjeva tvornica špirta in droža
v Savskem Marofu.
4353

Ugodna prilika! Obrtniki, pozor!
Staroznana občestna
gostilna

na prometnem prijaznem solnčnem kraju na Gorenjskem ter zraven pripadajoče veliko gospodarsko poslo-nje s hl-vom in staro kovačnico **se odda v najem** eventualno nekaj **proda** vsled drugega opravila. Lega obih poslopij je lepa, ležita tik velike ceste in vode zelo pripravno za večje podjetje, tudi več obrtov kot trgovca, mesarja, kovača k eparja, ključavničarja, krojača, mizja, kolarja, sedlarja, voznika in enake samostojne obrtnike.

Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Ranitve
vseh vrst naj se skrbno varujejo vsakega onesčičenja,
ker se s tem lahko najmanjša ranitev razvija do prav hudih, težko celjivih ran. Ze u let se **prasko domače mazilo** obrnša kot ometajočo oljstveno sredstvo, ki vteče iz rane. Vanje rane, lajša vnetje in bolečine, hladi in pospešuje zaraščanje in zacelitev.

Po pošti se pošljuje vsak dan.

Cel ionček 7 hel. Kdor pošlje po pošti naprej 3 K .6 h dobi 4, dor 7 K pa 10 iončkov pokitine prosto na vsako postajo Avstro-Ogrske.

Pozor na ime izdelka, izdelovalca, cene in var-stveno znamko. Prištevno samo po 70 h.

Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. k. dvorni dobavitelj,
lekarna pri »Ornam Orin«, Praga. Malá strana, ogel Nerudova ul. št. 303.
Zaloga po vseh lekarnah Avstro-Ogrske.
V Ljubljani: lekarna Jos. Mayr, dr. G. Picolet, Jos. Čimžar.

4026

Suha bukova drva

na dom v Ljubljani
dolga polena 1 seženj K 24.—
1 m 12.—
20 cm dolga, zagana in razsekana 1 seženj 29.—
1 m 14.50

Trske, premog, oglje, briki i. t. d.
najceneje pri tvrdki 3436
ST. O. TAUZHER, Dunajska cesta št. 47, — telefon št. 152.

Išče se za takojšnji nastop za Kranjsko in Štajersko
uveden potnik manufakturne stroke
slovenščine in nemščine vešč v govoru in pisavi. — Ponudbe v slovenskem ali nemškem jeziku z natančnimi referencami in navedbo zahtevane plače pod št. 200—W. T. 66454 na anončno ekspedicijo Rudolf Mosse, Dunaj 1. 75

SINGER šivalni stroji
SINGERJEVI
SIVALNI STROJI
ne samo industrijske stroke, nego za vsa šivalna dela v rodbini, se lahko dobivajo pri nas.
Pazite na to, da kupujete v naših prodajalnicah. Naše prodajalnice spoznate po zgoraj navedenem kazalu.
SINGER Co. d. d. za šivalne stroje.
Kočevje, Glavni trg št. 79.

ED. ŠMARD
oblastveno potrjena potovalna pisarna
Ljubljana, Dunajska cesta 18.
V novi hiši „Kmetke posojilnice“, nasproti gostilne pri „Figovcu“
Izdaja vozni listov za vse razrede francoske prekmorske družbe
Havre-New York
Vožnja traja samo 6 dni!
Izdaja tudi vozne listke iz Amerike v staro domovino, prireja posebne vlake in preskrbi okrožne vozovnice (Kundreisebilletts).
Štev. 426/1911.

Natečaj.
Glasom zaključka mestnega zastopstva z dne 8. oktobra 1910, § 88, toč. 13, odobrenega z odlokom kr. deželne vlade, oddelek za notranje stvari z dne 18. novembra 1910, št. 65.511a z ozirom na zaključek mestnega zastopstva z dne 30. novembra 1910, § 123, se razpisuje s tem natečaj
za izpopolnitev novo kreiranega mesta inženirja
pri mestnem glavarstvu v Varaždinu z letno plačo 2600 K, reci dva tisoč šeststo kron s šestimi dokladami vsakih pet let po 150 K, reci sto petdeset kron, kakor z letno stanarino v znesku 630 K (šeststo trideset kron), s pravico do avanziranja ter s pravico do pokojnine in oskrbe vdove in otrok, po zakonu z dne 10. marca 1892 glede umirovljenja in oskrbe deželnih uradnikov in uslužbencev, njih vdov in sirot.
To mesto se izpopolni začasno za 1 leto, a po preteku tega se mora prositi za definitivno nameščenje, o katerem odloča mestno zastopstvo.
Prosilci morajo biti v sinistru § 7. zak. z dne 18. decembra 1894 za ureditev stavbne službe v kraljevini Hrvaški in Slavoniji usposobljeni za tehnično službo.
Prosilci morajo biti popolnoma večji hrvaškega odnosno slovenskega in nemškega jezika. Prošnje, opremljene s krstnim odnosno poročnim listom, s pričevali o dovršenih tehničnih študijah, o položajih dveh državnih tehničnih izpitih, o dosedanjem službovanju, zdravniškim izpričevalom ter opisom življenja, naj predložijo prosilci, nahajajoči se v javni službi, potom predpostavljene jim oblasti, ostali pa neposredno do 7. februarja 1911 temu mestnemu glavarstvu. Prednost imajo ogr.-hrvaški državljani in v kraljevini Hrvaški in Slavoniji rojene osebe, ki se nahajajo že v slični službi in so položili izpit za deželne stavbne uradnike. Prosilci brez tega izpita se morajo zavezati, da ga položijo v teku enega leta.
Mestni načelnik: **Dr. Magdič I. r.**

Pozor! Slavnemu občinstvu vlijudno naznanjam, da sem otvoril **vinotoč**
v Ljubljani, Sv. Petra nasip 43
(preje Tosti)
kjer bodem po zmernih cenah točil najboljša ter zajamčeno pristna vina iz svoje zaloge. — Za prigrizek se bode postreglo z mrzlimi jestvinami. — Priporočam se najvdaneje za mnogobrojen poset z vsem spoštovanjem
ALOJZIJ ZAJEC
60 vinotržec
Spodnja Šiška

Ključavničarstvo
Ig. Faschinga vdova
Poljanski nasip št. 8.
Reichova hiša.
Velika zaloge
štedilnih ognjišč.
Izvrstne in solidne dele.
Cene zmerno. Popravila se točno izvršujejo.

Največja zaloge navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadne do najfinjše
žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Izvrstnim naročnikom se pošilja s povzetjem.

Josip Rojina
krojač prve vrste
se nahaja sedaj v lastni hiši
Franca Jožeta cesta 3.
konkurira z največjimi tvrdkami glede finega kroja in elegantne izvršitve.
Tvorniška zaloge najfinjših angl. in franc. specialitet blaga.
Zavod za uniformiranje.

Lasne vpletke
(kite)
dolga preveza K 5.—
poldolga preveza 7.—
kraška preveza 9.—
veča 12.—
nežno svetle (blond) in sive 20%, dražje priporoča
S. Strmoli,
brivec in lasničar,
Ljubljana, Pod Trančo št. 1,
(zraven čevljarškega mostu).
Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Cena za delo kite 3 K.
Kupuje zmedene in rezane ženske lase po najvišjih cenah. 1164

Odlikovana
Prva kranjska
tvornica klavirjev
Ljubljana
Hilšarjeva ulica 5 Recherjeva hiša
RUDOLF A. WARBINEK
Jamstvo šest let. Ekspert v vse delo.
Priporočam svoje prve vrste, za vsa podnebja solidno narejene pianine, klavirje in harmonije tudi samostojne
za gotov denar, na dolga odplačila ali naposode.
Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno in računijo najceneje.
Največja tvornica na avstrijskem jugu.

CZUBA-COGNAC
Czuba Durozier & Cie
Destillerte française
Dudafok
Ustanovljeno 1864. Dobi se povsod.

Julija Stor
v Prešernovih ulicah št. 5.
Največja zaloge moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tennis in pristnih goisserskih gorskih čevljev.
Elegantna in jako skrbna izvršitev po vseh cenah.
8273

Štedilna ognjišča „Triumph“
za gospodinjstva, ekonomije itd. v vsakršni izpeljavi. Ze 30 let so najbolj priznana. Priznana tudi kot najboljši in najprejnejši izdelek. Največja prihranitev goriva. Specialiteta: štedilna ognjišča za hotela, gostilne, restavracije, kavarne i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog 2040 franko proti doposlani znamki.
Tvornica za štedilna ognjišča Triumph
S. Goldschmidt & sin, Wels 18, Gorenje Avstrijsko.

Schaumanna želodčna sol
Schaumanna želodčne solne pastile
najuspešnejše in najneškodljivejše sredstvo
za bolne na želodcu in črelih ter osebe, ki trpe na pomanjkanju teka in hujšajo.
Proti gorečici, napenjanju in krčnim bolečinam
Skatljica stane K 1.50. — Po povzetju pošilja od 2 skatljic naprej glavna zaloge:
LEKARNA JUL. SCHAUAMANN, STOCKERAU PRI DUNAJU.
Dobiva se tudi po vseh lekarnah in drogerijah.

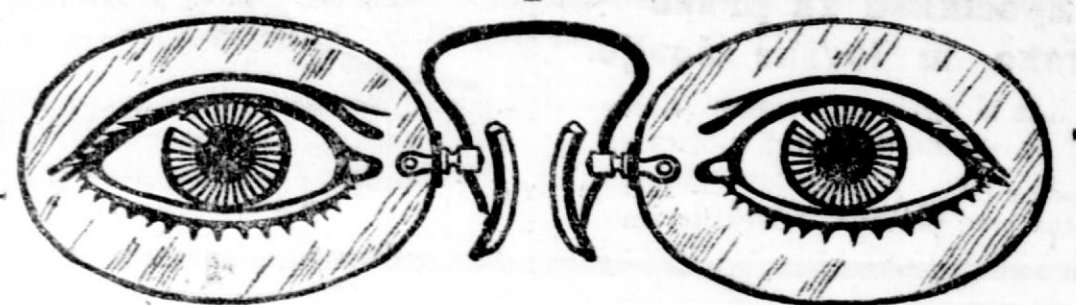
Opr. št. P 35/10/26. 151
Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.
Pri c. kr. okrajnem sodišču v Škofji Loki je po prošnji lastnika Rudolfa Čadež v Škofji Loki št. 50, po oskrbniku Ivanu Ciel iz Tržiča na prodaj po javni dražbi sledeča nepremičnina, za katero se je ustanovila pristavljena izključna cena in sicer
hiša št. 50 v Sk. Loki z moderno urejeno pekarijo,
stoječa na stavb. parc. št. 183 in vrtna parcela št. 583, kateri parceli spadata k vlož. št. 83 k. o. Šk. Loka, za katero se je ustanovila izključna cena v znesku 24.000 K.
Dražba se bo vršila dne 23. januarja 1911, dopoldne ob 11. uri na licu mesta v Škofji Loki.
Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmo.
Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.
Dražbeno izkupilo je plačati v 14 dneh po pravomočni razdelitvi najvišjega ponudka.
Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri sodišču v Škofji Loki, v sobi št. 5.

Najnovejša iznajdba!
Velik požar
se zamore lahko in naglo pogasiti samo s
Smekalovimi brizgalnicami
s 40 % delavake sile pomanjšanjem ravnotežem nove sestave, ki od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno.
Na Kranjskem so dosedaj naročila te vrste brizgalnic sledeča gasilna društva: Erko, Kostanjevica, Bohinjska Bistrica, Metlika, Senčur, Koroška Bela, Hrušica, Zgornja Šiška, Dravice, Spodnja Idrija, Predosije, Sora, Stob, Trzin, Zelnica, Rovte, Velika Loka, Kamna gorica, Stožice, Valta vas, St. Peter na Dolenjskem.
R. A. SMEKAL
v Zagrebu
skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev ter motornih mlinov.
Odplačevanje na obroke
129 odlikovanj!

Izdelovatelj vozov
Franc Visjan
 Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
 priporoča svojo bogato zalogo
 novih in že rabljenih
VOZOV.

Pokusite pivo iz Češke delniške pivovarne
v Čeških Budejovicah.
 To je izborno, na pilsenski način varjeno pivo.
 Zaloga: Ljubljana: V. H. Rohman. Trst: Schmidt & Pelosi.
 Postojna: Emil pl. Garzarolli. Pulj: Laoko Križ. Trnovo: Rudolf
 Valenčič. Reka-Sušak: Ante Sablich.
 1875

Slovenski optični zavod
 brezplačno? Ceniki
 naročila z dežele pošiljamo z obratno pošto.

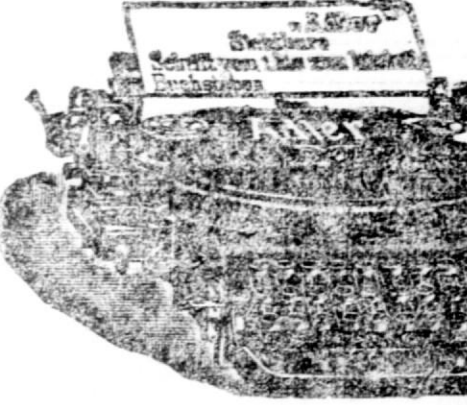
FR. P. ZAJEC
 Ljubljana, Stari trg šte. 26
 priporoča veliko zalogo raznih očal, ščipalcev, toplomerjev, barometrov, daljnogledov itd. — Očala in ščipalci se napravijo natančno po zdravniškem receptu. V strokovnjaško dobro urejeni delavnici se vstavlja nova stekla v očala in v ščipalce in izvršujejo vsa optična popravila dobro in ceno. ::
 Zlatnina, razne ure, prstani, uhani, verižice, naprsne igle itd.

Hotel Trabesinger v Celovcu
 Velikovska cesta šte. 5
 4144 se priporoča
 potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj dobijo lepe, sušne in
 pozimi zakurjene sobe po
 1 K do 5 K okusne jedi,
 dobro pijačo po ceni.
 Veliko dvorišče za vozove
 in trije hlevi za konje.
 Za zabavo služi
 kegljišče, po zimi zakurjena.
 Po leti sedi na senčnatem vrtu.
 V tem hotelu se nahaja vsak dan
 prijetna slovenska družba,
 posebno ob sredah zvečer.
 Velike dvorane za shode
 in veselice.
 Na kolodvoru pričakuje gostov do-
 mači omnibus.
 Lastnik: Ivan Millonig.

Ivan Jax in sin
 v Ljubljani
 Dunajska cesta 17
 priporoča svojo bogato zalogo
voznih koles.
 358
Šivalni stroji
 za rodbino in ohr.
 Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.
 Pisalni stroji „ADLER“.

Tovarna pohištva J. J. Naglas
 Ljubljana, Turjaški trg šte. 7. 850
Največja zaloga pohištva
 za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
 sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet
 žimnat modroci, otroški vozički itd.
 Najsolidnejše blago.

Anton Presker
 krojač 40
 Ljubljana, Sv. Petrac. 16
 priporoča svojo
 veliko zalogo gotovih oblek
 za gospode in dečke, jopice
 in plaščev za gospe, nepre-
 močljivih havelokov itd. itd.
 Obleke po meri se po najnovejših vzor-
 cih in najnižjih cenah izvršujejo.

Vsak dan sveže
pusline
krofe
 priporoča
J. Zalaznik
 Stari trg št. 21.

G. Čadež
 v Ljubljani
 Mestni trg št. 14
 poleg Urbančeve manuf. trgovine
 priporoča
klobuke
 slamnike
 čepice, razno moško perilo,
 kravate, ovrtnike itd. itd.
 Blago imam solidno, cene
 zmerne. Postrezem točno.

L. MIKUSCH
 tovarna dežnikov
 Ljubljana, Mestni trg
 Največji izbor
 Najnižje cene.
 Prentleke Popravila

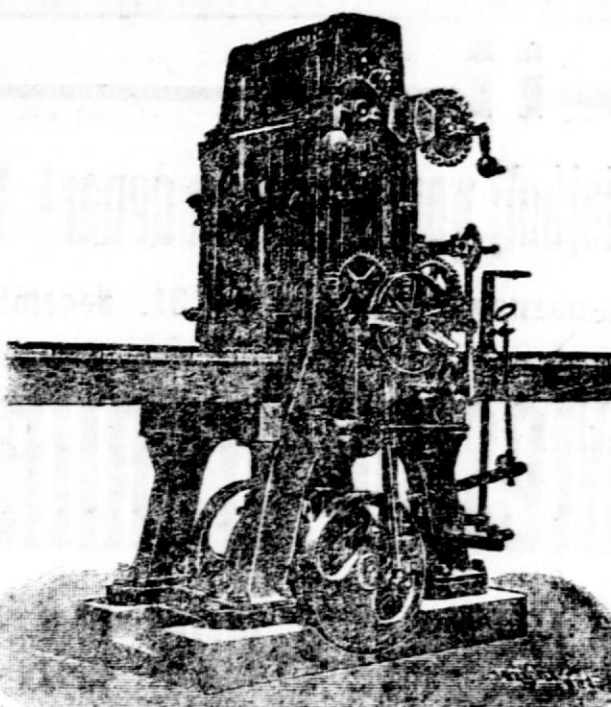

ORIGINAL MOTOREN
 Za svetilni plin, sesalni plin, bencin, benecol,
 petrolej itd.
 Pazite: motorji za surovo olje sistem Diesel.
 Zahtevajte specialni prospekt 502/L. S.
 Specialni oddelek: Stroj za tigo in obdelov. lesa.
 Popolne opreme žag in mizaric.
LANGEN & WOLF, WIEN. X

Edina zaloga
izvirnih
ameriških
čevljev. 3131
 Avstr.-ameriška
 zaloga čevljev
 v Ljubljani
 poleg kavarne
 „pri Slonu“.
 Pazite natančno na firmo.

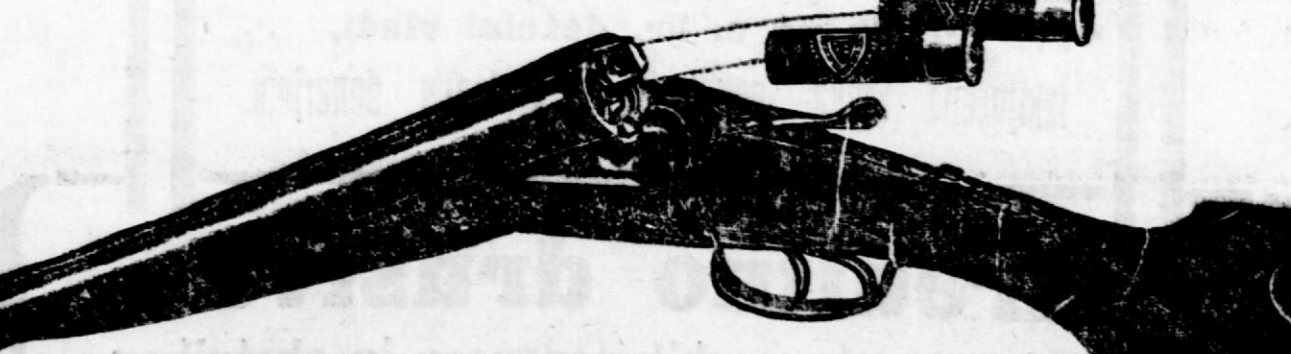
Ustanovljeno 1853.
G. Topham & Co.
 družba z omeje. zavezo
 tvornica za stroje in
 železolivnica
 Dunaj XI., Gudrunstr. 159
 grade za specialiteto:
 polne jarme vseh vrst za parne
 in vodne žage,
 vse stroje za obdelovanje
 lesa: krožne žage, trakovne žage
 stroje za oblanje, stroje za skob-
 lenje (Fräsmaschine), stroje za
 luščenje furnirja, stroje za upognjeno pohištvo, stroje za sodarje, transmisije.
 Prospekti, proračuni stroškov obisk inženirja zastonj. 192

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko
 z modernimi velikimi brzoparniki iz
 Ljubljane čez Antwerpen v New-York
 je proga
Red Star Line
 Rdeča zvezda
 Na naših parnikih Finland, Froeland,
 Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland,
 ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje
 med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost,
 izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po
 novem urejene, kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega
 potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.
 Odhod iz Ljubljane vsak terek popoldne
 Nasi parniki vozijo tudi na mesec po večkrat
 čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
 vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.
 Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik
Franc Dolenc Anversa
 v Ljubljani, New York
 Kolodvorska ulica 26,
 odjužnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

Fr. Ševčik 56
 Ljubljana Židovska ul. 7.
 puškar
 priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
 lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo
 preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno pripo-
 ročam lahke trocevke in puške Boock s Kruppovimi cevmi za brez-
 dimni smodnik. — Priporočam tudi
 veliko zalogo vseh lovskih potrebščin
 po najnižjih cenah.
 Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo.
 Cenovniki na zahtevanje zastonj in poštino preste.

TÖRLEY
 TALISMAN
 CASINO RÉSERVÉ

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev
 registrirana zadruga z omejeno zavezo
 s sedežem v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 11 (Kolizej).
**Zaloga pohištva lastnega izdelka
 in tapetniškega blaga.**
 Izvršuje vsa mizarska stavbna dela.
 Lastna tovarna na Glincah pri Ljubljani.

Najbolj varno naložen denar! Največja slovenska hranilnica!
 Denarnega prometa do 31. decembra 1910 nad 564 milijonov kron.
Mestna hranilnica ljubljanska
 v Ljubljani, v lastni hiši, v Prešernovi ulici števil. 3.

Stanje hranilnih vlog: nad 39 milijonov K.
 Rezervni zaklad: nad 1.200.000 kron.

Sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po
4 1/4 %

brez odbitka. Nevzdržene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar. Denar in knjižice se lahko pošiljajo po pošti. Za varnost vloženega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mesina občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso davčno močjo. Jzguba naloženega denarja je nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. deželni vladi, izključena vsaka spekulacija z vložnim denarjem.

Kreditno društvo

v podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov, posoja na zemljišča po 5% in proti plačevanju dolga po najmanj 1%. Dolжник pa more svoj dolg poplačati tudi poprej, ako hoče. Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Za varčevanje ima vpeljane
 lične

domače hranilnike.

August Repič

sedež v Ljubljani 40
 Kolesarska ulica št. 16 (v Trnovem)
 izdeluje, popravlja in prodaja vsakovrstne
sode
 po najnižjih cenah.

Blaž Jesenko
 Ljubljana, Stari trg 11
 priporoča
klobuke
 cilindre, čepice itd.
 najnovejše fasone
 po najnižji ceni.

Najcenejše
dežnike in solčnike
 domačega izdelka priporoča
 tvornica dežnikov in solčnikov
Jos. Vidmar
 Ljubljana
 Pred školijo 19, Stari trg 4,
 Prešernova ulica 4.

AUSTRO-AMERICANA
 Trieste New York
 Potniki v Ameriko
 Kateri želijo dobro, po ceni in
 zanesljivo potovati naj se obrnejo
 na
Simona Kmeclka
 v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
 Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

F. K. Kaiser puškar
 v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 6
 priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
 lovskih potrebčin, vseh dol kotov (ali lov)
 kakor tudi
 metalni ogenj
 po najnižjih cenah.
 Popravlja in popravlja v
 vsakem točno in skrbno.

C. kr. priv. tovarna za cement

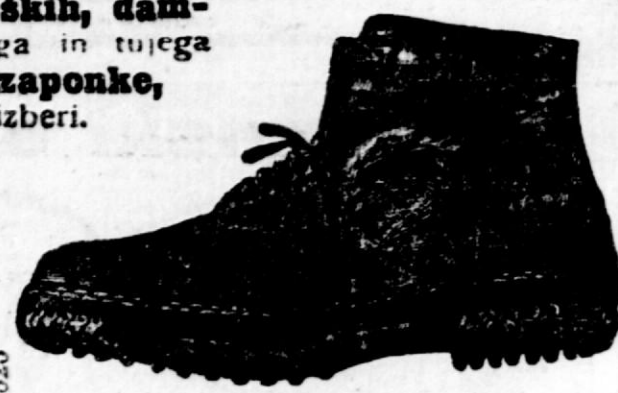
Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
 priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od
 avstrijskega društva inženirjev in arhitektov izdelane predpise glede tlakovne in
 podorne trdnosti daleč nadkrijujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.
Priporočila in izpričevala
 2944
 raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago
 Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Zdrženi čevljarji

V Ljubljani, Wolfova ulica št. 14.

Edikovan na mednarodni razstavi
 na Dunaju l. 1900.
 priporočajo svojo bogato zalogo obuval za
 zimsko sezijo. Vse vrste moških, dam-
 skih in otroških čevljev lastnega in tujega
 izdelka. Gumi za pete, vrvice, zaponke,
 čistila itd. vedno v največji izbiri.
Specialisti za prave
gorske in lovske čevlje.
 Izdeluje se po meri v lastni delav-
 nici, sprejemajo se tudi popravila.
 Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja
 naročila proti povzetju. Zahtevajte cenike.

Izvolite pisati po vzorci!

V. J. Havlíček in brat, Pödebrady, Česko.

izvozna trgovina blaga in rokodelnih izdelkov
 priporoča v preizkušenih in vrlo znanih kakovostih

plesno blago, opreme za neveste

damast, kanafas, Havlíčekovo tkanino, žepne robce,
 brisače, namizne in kavne garniture, platno.

Modno blago. Sukno. Čefiri.

1 kos Havlíčekove tkanine »Květuše« 23 m za
 16 K. 1 kos Havlíčekove tkanine 15 m za K 10-50.
 Zavoje s 40 m letnih in zimskih okusno od-
 branih ostankov za 18 K franko po povzetju.

Od ostankov se ne pošiljajo vzorci.
 Vzorci franko. Vzemite si najboljše!
 Samo pri nas pristno.

Delniška glavica:

K 60.000.000—

Rezervni in var-

nostni zaklad:

K 16.000.000.—

Centrala v Pragi.

Ustanovljena l. 1868.

Podružnice v

Brnu,

Budjejevicah,

Iglavi,

Krakovu,

Lvovu,

Moravski Ostravi,

Olomucu,

Pardubicah,

Pilznu,

Prostějovu,

Taboru,

Dunaju, Herrng. 12.

Podružnica Živnostenske banke

Bančni prostori v Trstu: Via S. Nicolo 30.

Menjalnica: Via Nuova 29.

Telefon št. 21—57.

Izvršuje vse bančne posle.

Obrestuje vloge

na vložni knjižici po 4 %

na tekočem računu po dogovoru.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje, devize in va-
 lute. Daje predjem na vrednostne papirje in
 blago. Dovoljuje stavbne in carinske kre-
 dite. Daje promese za vsa žrebanja. Zavaruje srečke
 proti kurzni izgubi. Oskrbuje inkaso na vseh tu-
 zenskih in inozemskih trgih.

Sprejema borzna naročila

ter se rada udeležuje s svojim kapitalom na dobrih
 in naprednih industrijskih podjetjih.

Brzjavni naslovi: Živnostenska, Trst.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz

3267

Bremna

v

New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ
 WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega
 parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnice dobite
 v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica števil. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa
 pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. —
 Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorajo, Meksiko, Kalifornijo
 Arizono, Utah, Womng, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno
 ugodno in izredno ceno čez Salvaen. Odhod na tej progi iz Bremna
 enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore na vse ostale dele sveta kakor
 Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore in Avstralijo itd.

Pozor!! Berite!!

Poročnik

računovodja v pokoju. 32 let star, ki je bil 9 let trgovski zastavnik, išče primerne mesto.

Prijazne ponudbe na adm. »Slovenskega Naroda« pod šifro „A. K.“

Utisnite si podobo in ime „Ottoman“ (cigaretni papir in stročnice) v spomin, ker hočejo s ponaredbami zavajati konsumente.

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

tvrdke Fratelli Branca v Milanu

edine in izključne lastnice tajnosti o pripravljanju je najuspešnejša želodčna grenčica na svetu! Neutrpijiva v vsaki družini! — Dobiva se v Ljubljani pri: J. Buzzoliniju; Anton Staculu; slaščičarni Jak. Zalaznika.

Tovarna cementnih in glinastih izdelkov v Ilirski Bistrici

priporoča svoje izdelke kakor: raznovrsne cevi, tlakovne plošče v vseh barvah, vse vrste okraskov, podboje vrat in oken, nagrobne spomenike, altarje, cementno opeko, marmorirane in navadne stopnice, kipe in sploh vse v to široko spadajoče predmete. Naročila se izvrše točno in po najnižjih cenah. — Kakovost izdelkov je izborna.

Voda opazovana s povečalnim steklom.

Kapljica tekočine ki se je vzela iz pljuč, na omotici trpečega človeka, in tretji dan po njegovi smrti, je vsebovala mikrobe, ki so tu narisani.

Goudron-Guyot usmrtil te mikrobe v vodi kakor tudi v pljučih.

Pred kakimi 30. leti se je posrečilo H. Guyotu, znamenitemu lekarnarju v Parizu, kotran v vodi raztopiti.

Po tej iznajdbi se lahko dobi dandanes pri vseh lekarnarjih pod imenom „Goudron Guyot“ neko s kotranom zmešano pijačo, ki v potrebi služi kot jako dobra kotranova pijača. Zadoštuje kozarcu vode ali kakršne si bodi druge pijače pridati eno ali dve kavni žlici.

Rabljenje zdravila „Goudron-Guyot“, pri vsaki jedi, in sicer enakomerno in zaporedoma, zadostuje, da v kratkem odpravi najhujši katar, kakor tudi vnetje sapnika. S pomočjo tega zdravila zamore ozdraviti celo začenjajočo omotico, kajti kotran zadržuje razdelitev raznih mikrobnih vozlov, s tem, da uničuje mikrobe same. Ni mogoče si predstavljati bolj priprosto in uspešnejše zdravilo.

V slučaju, da bi se komu ponujalo kako drugo sredstvo, namesto pravega „Goudron-Guyot“ tedaj naj se v lastnem interesu vsakdo varuje.

Ako se hoče kdo zdraviti od vnetja v sapniku, od katarije, tedaj naj zahteva v lekarni le pravi „Goudron-Guyot“. Dobiva se tega iz neke posebne vrste smreke, ki raste na norveškem obrežju, in je napravljen lastnorodno od Guyota, izumitelja raztopljivega kotrana, in tako tudi uspešnejši kot vsa druga sredstva. Za odstraniti vsako pomoto naj se natančno pazi na znamko: Goudron-Guyotova nosi ime „Guyot“ natiskano v velikih črkah svoj podpis v vijoličasti, zeleni in rdeči barvi, kakor naslov: **Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris.**

To zdravilo stane 10 vinarjev na dan in tudi ozdravi.

Oni, ki se ne morejo privaditi kotranovemu okusu, lahko nadomestijo tega Guyot, s kroglicami Guyot, ki so narejene iz pravega norveškega kotrana, in katere se jemljejo 1-2 pred ali tudi med jedjo, so lahko prebavljive, koristne želodcu in stanejo jako malo.

Barva, pastil Guyot je bela, in vsaka je zavarovana s črno natiskanim podpisom „Guyot“. Zaloge: Maison Frère, 19, rue Jacob, in v vseh lekarnah.

V Ljubljani se dobi v lekarnah: Gabr. Piccoli; Fr. Sušnik; U. pl. Trnky.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Ustanovljena l. 1842. Telefon številka 154.

Brata EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja

Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana nasproti hotela „Union“. Delavnica: Igriška ulica šte. 6. Električna sila.

Grand hotel „UNION“

Ljubljana

Kavarna — Restavracija
Izborna kuhinja
Originalna vinska klet

Plzenski prazdroj po običajni ceni. :: Čez ulico 8 vin. ceneji pri litru. :: Cviček v kleti po 80 vin., čez ulico 72 vin. liter.

Priporočajo se izborna tu- in inozemska vina.

VINO

960 hl, kupljeno od konkurzne mase Agro-Merkur, prodaja se od 56 l naprej vsak dan od 10. do 12. ure in popoldan od 2. do 5. ure razen redelj in praznikov po nizkih cenah.

Tudi prazni dobro ovinjeni

SODI

od 50 l do 50 hl se prodajo.

Pojasnila daje g. J. Balon, gostilna pri Fajmoštru v Ljubljani in v gostilni pri Anžoku v Šiški. Istotam se nahajajo kleti. Vse se prodaja proti takojšnjemu plačilu.

Dinamo stroji in električni motorji. Naprave za električno razsvetljavo in prevažanje električne sile. Električni obrat vseh vrst. Ventilatorji. Turbogeneratorji, električne železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice vseh vrst.

Elektrotehniška delniška družba

preje Kolben in dr.

Praga-Vysočany.

Vodne turbine vseh sestavov (Francis, Pelton). Točna, cena in hitra popravila vseh električnih strojev drugih tvrdk. Vse potrebe za instaliranje. Odlički iz Siemens-Martinovega jekla, ameriška kovna litina iz lastnih velikih livaren in jeklaren. (Za vele- in malo obrt.)

Nezgode zabranjujoče, popolnoma nezgorljive

in raznesilnosti varne zaloge

sistem Martini & Hüneke

za bencin in druge ognjenevarne tekočine v neomejeni množini.

Uradno preizkušeno in priporočeno. Oblastvena olajšila pri sistemu Martini & Hüneke.

Reference o izvršenih napravah za dvorna, državna, vojaška in občinska oblastva, avtomobilne tvornice, garaže in industrijske obrte vseh vrst. Izvršitev naprav z varstvenim plinom ali hidravliškim pritiskom. Prospekti brezplačno.

Komanditna družba ROSENTHAL & Co.

Dunaj, XX., Donaueschingenstrasse Nr. 20.

Budapešta, VIII., Üllői-ut 24.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg v Ljubljani,
največja slovenska pivovarna, priporoča svoja svetla in črna piva.

Ravnateljstvo v Laškem trgu.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 35
M. GELBAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
 na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

M. Kristofič-Bučar
 Stari trg št. 28, Ljubljana, nasproti Zalaznika.
Zadnja moda
BLUZE zgornja **KRILA** spodnja
 FINE KOSTIME — NOČNE HALJE
 na novo vpeljane, krasne
 VRHNE JOPE — PLAŠČI — Pelerine
 v vsakem blagu, barvi in fazoni, tudi po meri.
 Najfinejše in kompletne
 OBLEKICE — PLAŠČKI — Pelerince
 in kratna oprava.
 Perilo, predpasniki, moderci, otroški klobučki, kapice
 in vsake drugo modno in drobno blago iz solidnih tovarov
 po najnižji ceni.
 Pošiljam na izbiro tudi po pošti.

EMSKA VODA
 Preizkušeno zdravilo pri kataris, kašlju, brupavosti, zaslezenju, želodčni kislini, influenci in naslednikih.
 Dobiva se povsod po lekarnah, drogerijah in trgovinah z rudninskimi vodami. 3682

Trgovski pomočnik
 starejši, samostalni delavec z dobrim spričevalom
 želi stalno službo v trgovini mešanega blaga.
 Nastop 1. sušca. Ponudbe se naj blagovolijo
 poslati na upravnštvo »Sl. Naroda« pod 124.

TOIFLOV
ZALANDA
CEYLON
ČAJ

Fr. Čuden
 urar in trgovec
 Ljubljana
 131 samo
 Prešernova ulica št. 1.

Poročni prstani
 v zlatu, močni, na trpežnosti neprekosljivi, par od 7 K naprej.
 Največja zaloga stenskih ur.
 Cenik s koledarjem tudi po pošti zastoj.

Fran Sax

Ljubljana, Gradišče 7
 „Pri kroni“
 slovenski elektrotehnik,
 oblastv. koncesijoniran
 inštalater za male in
 veletoke.

Uvaja: električne naprave
 za luč in moč (izven ljubljanskega mestnega omrežja) strogo
 po tozadevnih predpisih; elektr.
 zvonila, telefone itd.
 :: Strokovnjak za strelovode. ::
 Blago samo prve vrste na razpolago

Neopravičljivo je,

ako ne rabite mojih higienskih specialitet, ki nudijo zanesljivo varstvo in varnost. Tucat K 4, 6, 10 in 12. 2 gumija za vzorec 1 K, tudi v pisarnih znamkah. **Novo!** Vsak tucat se pred pošiljavitvijo preizkusi in opremi s plombo. Pošlje se skrivaj. Edvard Redlich, trgovina z gumastim blagom, Dunaj, VI, Gumpendorferstr. 28/31.

Vsaka ura 8 dni na preizkušnjo!

Prave sreb. remonte

c. kr. puncirane
 za gospode, gospe in dečke
 z enim pokrovom „K“ 6—
 z dvojnim pokrovom „S“ 8—
 z 3 sreb. pokrovi „10“ 10—
 14 kar. zlate ure od „18“
 14 kar. ure Roskopf „20“
 Jeklene ure, plošč. „20“
 Originalne omega „20“

Budilke

19 cm, z 1 zvoncem „K“ 2—
 „S“ 3—
 2 zvonci „K“ 4—
 2 zvonci „S“ 6—
 2 bitjem „K“ 8—
 2 bitjem „S“ 10—
 2 bitjem „K“ 12—
 2 bitjem „S“ 14—
 2 bitjem „K“ 16—
 2 bitjem „S“ 18—
 2 bitjem „K“ 20—
 2 bitjem „S“ 22—
 2 bitjem „K“ 24—
 2 bitjem „S“ 26—
 2 bitjem „K“ 28—
 2 bitjem „S“ 30—
 2 bitjem „K“ 32—
 2 bitjem „S“ 34—
 2 bitjem „K“ 36—
 2 bitjem „S“ 38—
 2 bitjem „K“ 40—
 2 bitjem „S“ 42—
 2 bitjem „K“ 44—
 2 bitjem „S“ 46—
 2 bitjem „K“ 48—
 2 bitjem „S“ 50—
 2 bitjem „K“ 52—
 2 bitjem „S“ 54—
 2 bitjem „K“ 56—
 2 bitjem „S“ 58—
 2 bitjem „K“ 60—
 2 bitjem „S“ 62—
 2 bitjem „K“ 64—
 2 bitjem „S“ 66—
 2 bitjem „K“ 68—
 2 bitjem „S“ 70—
 2 bitjem „K“ 72—
 2 bitjem „S“ 74—
 2 bitjem „K“ 76—
 2 bitjem „S“ 78—
 2 bitjem „K“ 80—
 2 bitjem „S“ 82—
 2 bitjem „K“ 84—
 2 bitjem „S“ 86—
 2 bitjem „K“ 88—
 2 bitjem „S“ 90—
 2 bitjem „K“ 92—
 2 bitjem „S“ 94—
 2 bitjem „K“ 96—
 2 bitjem „S“ 98—
 2 bitjem „K“ 100—

Nezaželeno se v roku 8 dni franco in nepoškodovano
 vrne nazaj in denar takoj vrne. 3 leta pisarne
 garancije. Pošilja se po poštnem povračilu.
 Prva in največja zaloga ur
 Maks Böhm, Dunaj, IV, Margaretenstr. 27 68.

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS. HENNESSY & CO, COGNAC
 LE V IZVIRNI POLNITVI.

Moët & Chandon

je šampanjec
 najvišjega dvora
 in aristokracije.

Kathreiner
Kneippova
sladna kava

je le ena, posnem-
 kov pa je več! Zato
 pozor! Zahtevajte
 in jemljite samo
 izvirne zavoje
 ■ z imenom ■
Kathreiner

Lud. Černe

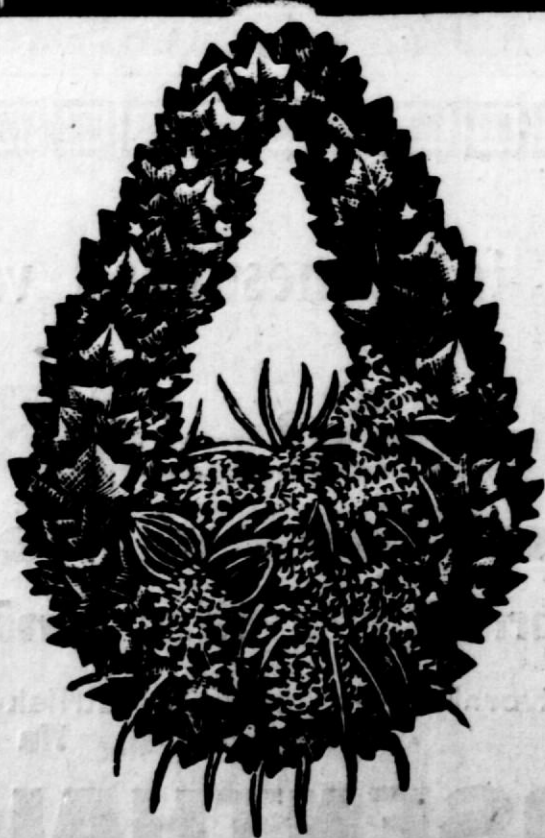
uvelir, trgovec z urami ter
 zapriseženi sodnijski centler.

Ljubljana, Wolfove ulice št. 3.
 Velika zaloga
 juvelov, zlatnine in sre-
 brnine, različnih ur, uha-
 nov, pr-
 stanov,
 verižic in
 očal itd.

Blago prve vrste.
 Solidna postrežba.
 Cene na jnižje.

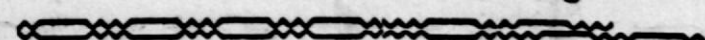
Cene brez konkurence.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi vljudno naznanjam, da sem zaradi pomanjkanja prostora jako
 razširil svojo trgovino in imam odslej

poseben lokal

zalogo nagrobnih vencev in trakov z napisi

tako, da sem sedaj zmožen ustreči prav vsaki zahtevi te stroke.
 Za obilen obisk in mnogobrojna naročila se priporoča z veličastno

FR. IGLIČ

:: trgovina s papirjem in galanterijskim blagom na drobno in na debelo. ::
 v Ljubljani, Mestni trg št. 11.

Zamaja naročila se izvršujejo hitro in točno.

V zalogi je vedno do 500 vencev od 2 K do 60 K komad, tako da si vsakdo lahko izbere.